หนังสือ

พิสูจน์บุญ - บาปในปัจจุบัน

คณะศิษยานุศิษย์ พิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการ

ในงานฌาปนกิจศพ พระสอาด อภิวฑฺฒโน วัดสัมพันธวงศ์

สุสานหลวงวัดเทพศิรินทราวาส

294.31883
พ787พ
ฉ. 2

๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

หนังสือ

พิสูจน์บุญ - บาปในปัจจุบัน

คณะศิษยานุศิษย์ พิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการ

ในงานฌาปนกิจศพ พระสอาด อภิวฑฺฒโน วัดสัมพันธวงศ์

ณ สุสานหลวงวัดเทพศิรินทราวาส

๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

เลขหมู 291.31883
พ 787 พ
ฉ 2
เลขทะเบียน 021061

6335

พระอาจารย์สอาด อภิวฑฺฒโน

ชาตะ ๑๐ ก.ค. ๒๔๔๑

มรณะ ๙ ต.ค. ๒๕๑๕

ประวัติ

นามเดิม พระสอาด

นามสกุล เพียรชูพัฒน์

นามฉายา อภิวฑฺฒโน

นามบิดา นายไฮ้

นามมารดา นางกิมลี้

ชาติกาล เกิดวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๑ ตรงกับวันอาทิตย์ แรม ๗ ค่ำ เดือน ๘ ปีจอ เวลา ๐๗.๓๐ น. เศษ

ปฐมวัย มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๒ คน คือ นางกิมเอ็ก และพระสอาด บิดามารดาทำการค้าตั้งโรงรับจำนำอยู่ที่เชิงสะพานเหล็กบน พออายุได้ ๑ ขวบ บิดาก็ถึงแก่กรรม คุณตาจั่นและคุณยายวัน บิดามารดาของนางจรรยา-วิศาล ซึ่งมีศักดิ์เป็นน้องของนางกิมลี้ ได้รับตัวนางกิมลี้และบุตรทั้งสองไปอยู่ร่วมกันที่โรงสีปอไท้เส็ง ซึ่งนางจรรยาวิศาลประกอบกิจการโรงสีอยู่ขณะนั้น อยู่ได้ประมาณปีเศษ นางกิมลี้ได้พาบุตรแยกออกไปทำการค้าอยู่ที่ตลาดท่าเตียน ทำการค้าอยู่ได้ประมาณ ๕ ปีเศษ นางกิมลี้ก็ถึงแก่กรรม ขณะนั้นพระสอาด มีอายุได้ ๗ ขวบเศษ เมื่อหมดบุญมารดาก็มีญาติทางมารดาอีกผู้หนึ่ง ซึ่งมีศักดิ์เป็นป้า ชื่อนางกิมจู จึงพาไปอยู่กับคุณนายหงี ที่ประกอบการค้าอยู่ที่สำเพ็ง หลังวัด

สัมพันธวงศ์ (วัดเกาะ) ในฐานะบุตรบุญธรรม ต่อมาคุณนายหงีได้บรรพชาเป็นสามเณรให้ที่วัดสัมพันธวงศ์ บวชได้ ๑ พรรษาก็ลาสิกขาออกไปช่วยทำการค้า เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี คุณนายหงีได้เป็นโยมอุปสมบทเป็นพระภิกษุที่วัดสัมพันธวงศ์ อยู่จำพรรษาได้ ๒ พรรษาก็ลาสิกขาออกไปช่วยทำการค้าเหมือนเดิม ต่อมาคุณนายหงีและนางจรรยาวิศาล ได้ทำการสู่ขอนางกินชุ้นให้เป็นภรรยาพร้อมทั้งได้แยกครอบครัวออกไปประกอบการค้าส่วนตัวอยู่ที่ข้างศาลเจ้าเชียงกง ใกล้กับบ้านของนางจรรยาวิศาล ทำการค้าขายเรื่อยมา เมื่อว่างก็เข้าวัดบำเพ็ญภาวนาทางสมาธิ แม้ในขณะที่อยู่บ้านถ้าว่างก็นั่งสมาธิพิจารณาอสุภกัมมัฏฐานอยู่เนือง ๆ ส่วนภรรยาก็ถือศีลกินเจเสมอมา ชีวิตในการครองเรือนอยู่กับนางกิมชุ้น ไม่มีบุตรธิดา

เมื่อท่านอายุได้ ๕๓ ปี ได้พิจารณาเห็นความสับสนเดือดร้อนในเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไป ที่เป็นสภาพไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา จึงตัดสินใจที่จะบวชอุทิศกายไว้ในพระศาสนา ได้ปรึกษากับท่านขุนและนางจรรยาวิศาล และภรรยาคือนางกิมชุ้น ต่างก็ไม่ขัดข้องยินดีตามที่ประสงค์ จึงไปพบกับพระครูวินัยธร เฟื่องญาณปฺปทีโป ที่วัดสัมพันธวงศ์ ได้อุปสมบทเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ที่พระอุโบสถวัด

หีบบรรจุศพพระอาจารย์สอาด อภิวฑฺฒโน

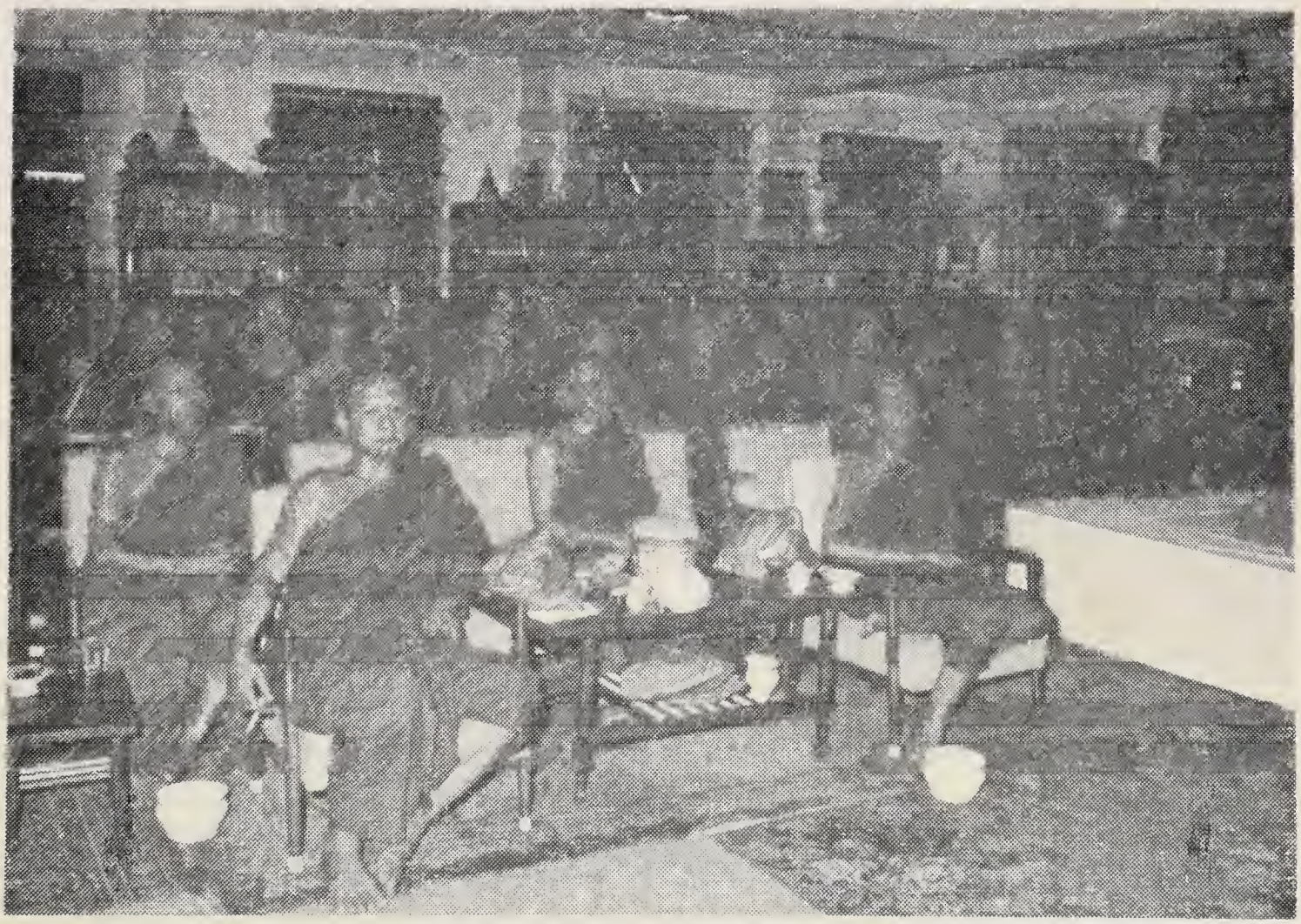

พระธรรมจินดาภรณ์ วัดราชบพิธ และพระเทพปัญญามุนี เจ้าอาวาสวัดสัมพันธวงศ์
วันบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม

สัมพันธวงศ์ โดยมีพระมหารัชชมังคลาจารย์ (เทศนิทฺเทสกเถร) เป็นอุปัชฌายะ พระครูวินัยธรเฟื่อง ญาณปปทีโป และพระเนกขัมมมุนี (เส็ง ทินฺนวโร) เป็นพระกรรมวาจาจารย์

เมื่ออุปสมบทแล้ว ได้ศึกษาพระธรรมวินัย เป็นแนวทางสำหรับพระนวกะที่จะต้องศึกษาไว้ประพฤติปฏิบัติให้ถูกทางแห่งบรรพชิตที่จะต้องเรียนให้รู้ ท่านเป็นผู้มีความเข้าใจในสิกขาบทบัญญัติและข้อธรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีสมาธิเป็นเยี่ยม เพราะสมัยที่ยังเป็นฆราวาสก็สนใจในแนวนี้อยู่แล้ว เมื่ออุปสมบทคราวหลังก็ได้ไปศึกษาในสำนักของพระอาจารย์ ลี ธมฺมธโร (พระวิสุทธิรังษีคัมภีรเมธาจารย์) ที่วัดคลองกุ้ง จังหวัดจันทบุรี เป็นการเพิ่มเติมอีก ท่านเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติกิจวัตร ไหว้พระสวดมนต์ เป็นประจำสม่ำเสมอ ได้อนุเคราะห์สงเคราะห์เพื่อนสพรหมจารี มีการเผื่อแผ่แบ่งปันปัจจัยลาภ โดยจัดแบ่งถวายแด่ภิกษุสามเณรในวันถวายสังฆทานประจำวันพระ ๘ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ ทุกเดือน เป็นเจ้าภาพบรรพชาอุปสมบทกุลบุตรและสามเณรให้ เป็นภิกษุนับได้หลายสิบรูปตามวัดต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ที่ยังไม่ลาเพศก็มีหลายรูปตลอดถึงอุปการะในด้านการศึกษาตลอดมา ท่านได้บำเพ็ญการกุศลมีการทอดกฐินเป็นต้นเป็นประจำในทุกปีในการจัดเตรียมงานแต่ละคราวท่านเป็นผู้ที่มีความ ละเอียดรอบคอบมาก

ท่านจะตระเตรียมข้าวของ เครื่องใช้ในการทำบุญอย่างครบครันไว้แต่เนิ่น ๆ ติดต่อทำสัญญาว่าจ้างรถ เรือยานพาหนะ เสร็จเรียบร้อย ก่อนกำหนดวันงานเป็นเดือน ๆ และจะมอบทุนก้อนหนึ่ง ล่วงหน้าให้ทางวัดที่จะไปทอกฐิน เป็นค่าจัดเตรียมหาอาหารไว้เลี้ยงรับรองผู้จะไปในงาน โดยทางวัดไม่ต้องเดือดร้อนไปรบกวนผู้อื่นอีก

เนื่องจากท่านเป็นผู้มีฤทธิ์ทางใจ เป็นผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจจิตสูง มีความสามารถเป็นพิเศษในการให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขความทุกข์ยาก ข้อติดขัด หรือความลำบากเดือดร้อนเจ็บป่วย อันสืบเนื่องมาแต่ผลของกรรมในอดีตของแต่ละคน ผู้ที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของท่านแล้ว จะได้รับผลดีเป็นส่วนมาก ซึ่งบางเรื่องก็เป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์มาก จึงมีผู้มาขอให้ท่านช่วยเหลือบำบัดความทุกข์ร้อนต่าง ๆ นานาอยู่เสมอ บางคราวแม้ท่านจะอาพาธ ต้องการพักผ่อนแต่อาศัยความเมตตากรุณาของท่าน ก็ได้รับความช่วยเหลือจากท่านทำให้คลายความทุกข์ลำบากไปก็มีมิใช่น้อย แต่ท่านมิได้มุ่งหวังความมีชื่อเสียงโด่งดัง หรือหวังอามิสแต่อย่างใด ท่านไม่รับเป็นอาจารย์สั่งสอนผู้ใดท่านไม่นิยมแสวงหาลูกศิษย์เพื่อจะถ่ายทอดวิชา ชอบอยู่อย่างสันโดษ ไม่พยายามติดต่อกับบุคคลภายนอกที่ไม่คุ้นเคยและรู้จักมาก่อน แต่บางคราวมีผู้ไม่รู้จักมาขอความช่วยเหลือ ท่านก็จะช่วยเป็นราย ๆ ตามแต่เหตุผลและเหตุการณ์ที่เกิดแก่ผู้นั้น ๆ

การบำเพ็ญประโยชน์ ได้บริจาคกัปปิยภัณฑ์ส่วนตัวบำเพ็ญกุศลในส่วนต่าง ๆ เป็นอเนกประการ เช่นในการทอดกฐินแต่ละคราว ท่านจะตั้งทุนส่วนตัวสำหรับถวายวัดที่ทอดในแต่ละปี เป็นจำนวนเงินวัดละ ๑ หมื่นบาท ถ้ามีผู้ใดบริจาคสมทบก็จะรวมเพิ่มจำนวน โดยไม่ยอมหักเป็นค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น และการทำบุญแต่ละคราว ไม่มีฎีกาหรือประกาศชักชวนให้เดือดร้อนแก่ใคร ๆ เลย สำหรับการบำเพ็ญบุญกุศล เฉพาะที่ค้นหลักฐานพบมีดังนี้

๑. ทอดกฐินสร้างพระประธาน สร้างอุโบสถ ที่วัดนิคมสามคคีชัย จังหวัดลพบุรี
๒. ทอดกฐินที่วัดเจดีย์ทอง อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
๓. ทอดกฐินที่วัดวโนภาสสถิตพร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
๔. ทอดกฐินที่วัดยุคันธราวาส จังหวัดนนทบุรี
๕. ทอดกฐินที่วัดราษฎร์บำรุง อำเภอหนองแขม นครหลวงกรุงเทพธนบุรี
๖. ทอดกฐินที่วัดโบสถ์ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
๗. ทอดกฐินที่วัดมหาชัยคล้ายนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

๘. ทอดกฐินที่วัดบ้านไร่เจริญผล อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

๙. ทอดกฐินที่วัดสามัคคียาราม อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

๑๐. ทอดกฐินที่วัดบางเตยนอก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

๑๑. ถวายทุน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาท) สร้างกุฏิที่วัดราษฎร์บำรุง นครหลวงฯ

๑๒. สร้างพระประธาน และสมทบทุนสร้างอุโบสถที่วัดไทรม้าใต้ จังหวัดนนทบุรี

๑๓. ตั้งทุนสำหรับนักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดแคลน ที่โรงเรียนธนบุรีวิทยา นครหลวง ฯ

๑๔. สมทบทุนสร้างพระอุโบสถที่วัดสัมพันธวงศ์ นครหลวง ฯ ๑๕,๐๐๐ บาท

๑๕. สมทบทุนสร้างอุโบสถที่วัดสารนาถธรรมาราม จังหวัดระยอง ๒ หมื่นเศษ

๑๖. สร้างถนนทางเดินคอนกรีต สมทบทุนสร้างเมรุและจัดหาเก้าอี้พับถวาย ณ วัดตรีรัตนาราม อ. เมือง จ. ระยอง

๑๗. หล่อพระประธานหน้าตัก ๒ ศอก ถวายวัดคีรีภาวนาราม ต. พลา อ. เมือง จ. ระยอง

๑๘. สร้างบันไดคอนกรีตขึ้นเขา ณ วัดคีรีภาวนาราม ต. พลา อ. เมือง จ. ระยอง

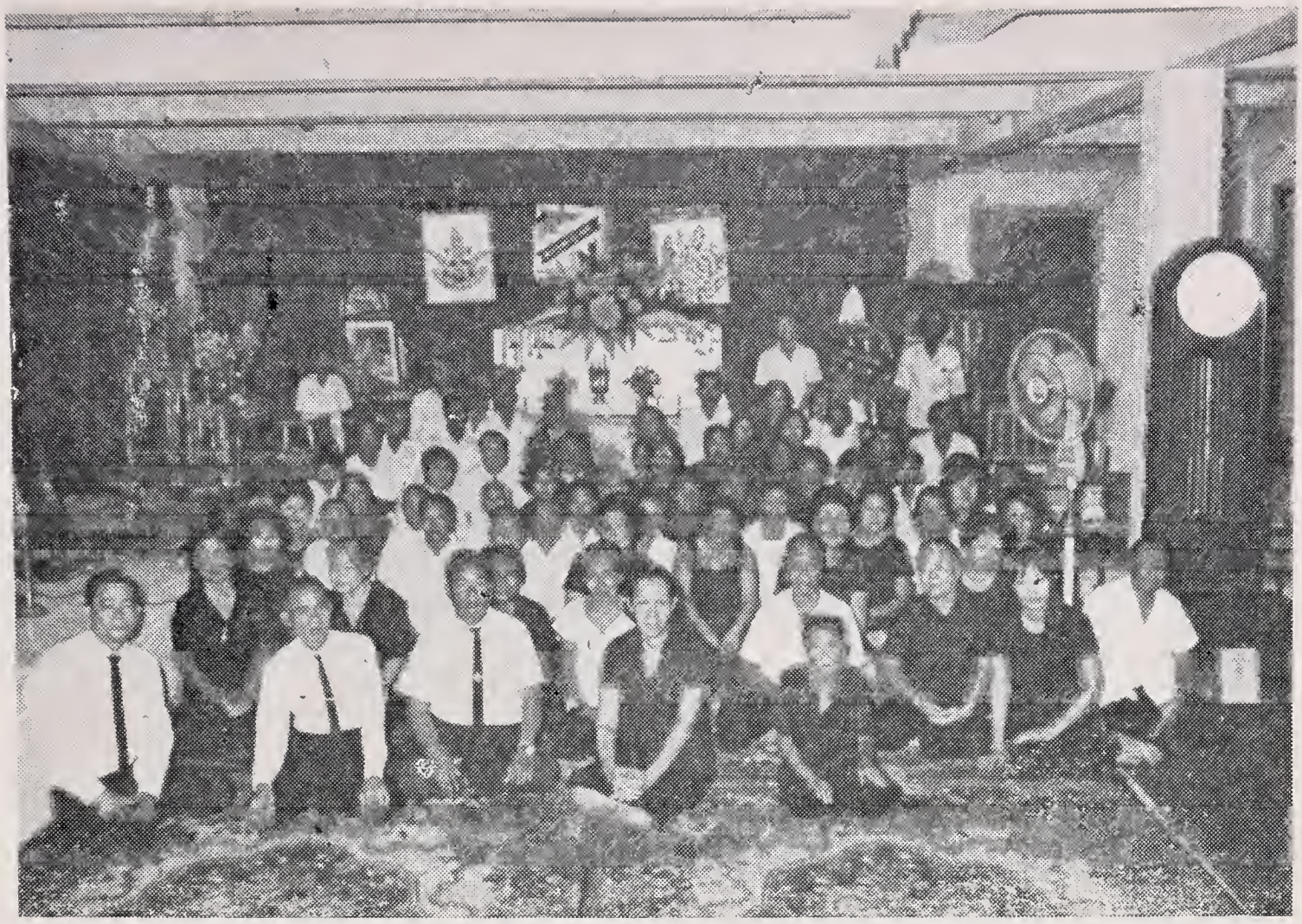

คณะศิษย์ และผู้เคารพนับถือ ถ่ายภาพร่วมกัน วันบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม

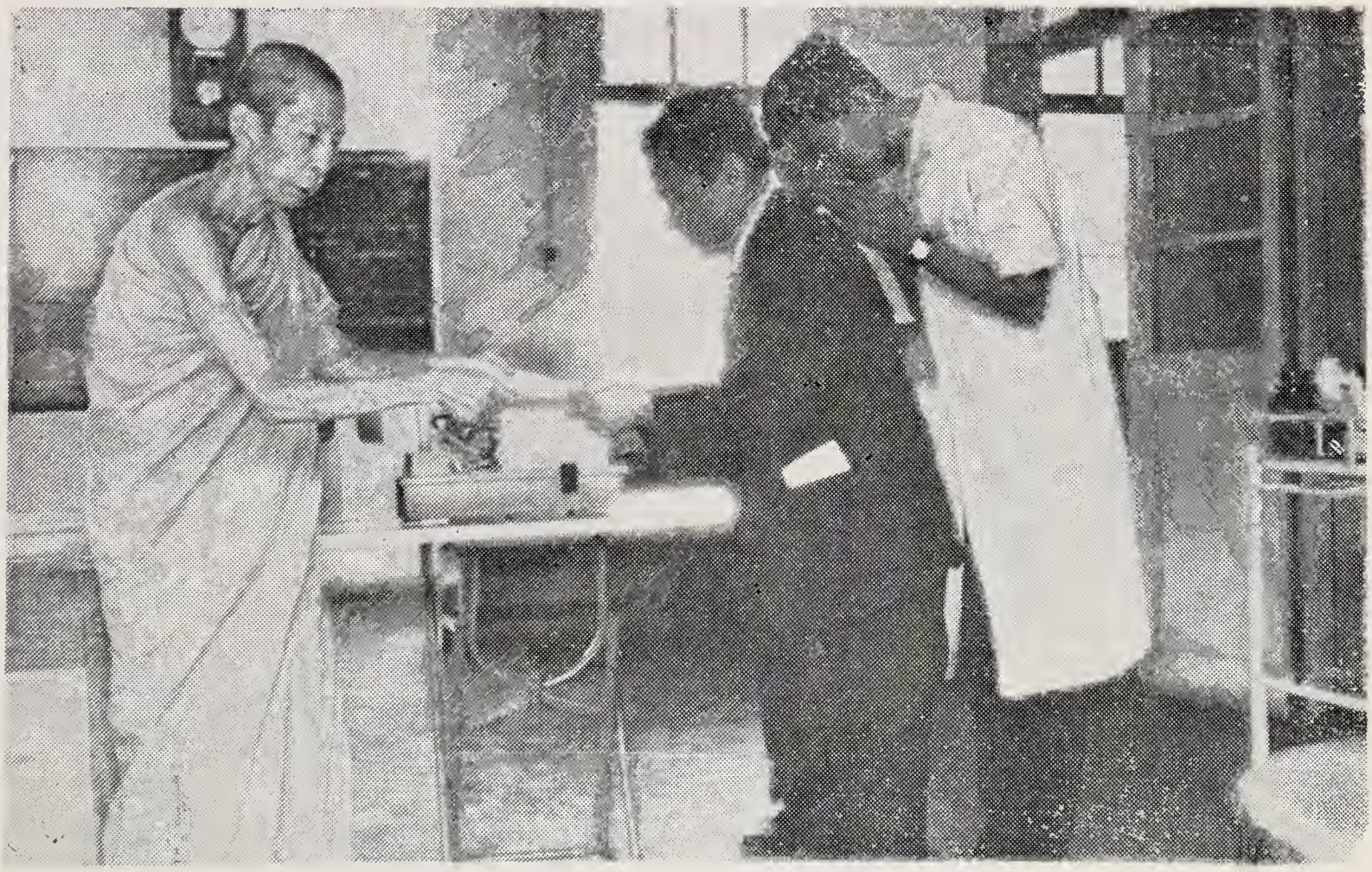

มอบเครื่องตรวจหัวใจ–เครื่องเป่าคอ เครื่องดูดเสมหะ ให้โรงพยาบาลโรคปอด
จังหวัดนนทบุรี

๑๙. ผาติกรรมกุฏิไม้ ๔ หลังของวัดสัมพันธวงศ์ ถวายวัดสามัคคีสุทธาวาส อ. บางกอกน้อย นครหลวงกรุงเทพธนบุรี

๒๐. สร้างห้องน้ำห้องสุขา ๒ ห้อง ถังน้ำ ๒ ถัง สมทบทุนสร้างกุฏิสร้างมณฑป ๙ ยอด และพระประธาน ณ วัดเขาไกรลาศ ต.หนองแก อ.หัวหิน จ.ประจวบ-คีรีขันธ์ ประมาณทุน ๑๘,๕๐๐.บาทเศษ

๒๑. ตั้งทุนมูลนิธิโรงเรียนไกรลาศวิทยาทาน ๕,๐๐๐ บาท

๒๒. ซื้อเครื่องตรวจหัวใจ ๑ เครื่อง เครื่องเป่าลมเพิ่มกำลังปอด ๑ เครื่อง เครื่องดูดเสมหะ ๑ เครื่อง และเครื่องเวชภัณฑ์ต่าง ๆ มอบให้โรงพยาบาลโรคปอดนนทบุรี ประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาทเศษ

ปัจฉิมวัย อาพาธด้วยโรคปอดเรื้อรังมานาน ได้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พอสบายดีก็กลับวัด มาในระยะหลังได้รักษาด้วยการฉันยาบ้าง ฉีดยาบ้าง มีอาการหอบและไอเสมอ เดินไปทำวัตรไหว้พระสวดมนต์ก็หอบเป็นประจำ คุณเอินศรี เกตุสิงห์ จึงได้นำท่านเข้าพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลโรคปอดนนทบุรี อาการมีแต่ทรงกับทรุด นายแพทย์ได้พยายามให้การรักษาพยาบาลอย่างสุดความสามารถ ถึงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๕ เวลา ๐๗.๓๐ น. ก็สิ้นลมด้วยอาการสงบที่โรงพยาบาลโรคปอดนนทบุรี รวมอายุได้ ๗๕ ปี ๓ เดือนเศษ.

วัดราชบพิธ

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๑๕

ถึง ศิษยานุศิษย์ของพระอาจารย์สอาด อภิวฑฺฒโน วัดสัมพันธวงศ์

ตามที่ต้องการให้อาตมะบันทึกข้อความ "ความเกี่ยวข้องกัน ความคุ้นเคยนับถือกันระหว่าง พระอาจารย์สอาด อภิวฑฺฒโน กับอาตมะมีมาอย่างไร" เพื่อรวมพิมพ์ในหนังสือแจกในวันฌาปน-กิจศพของท่าน ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ศกนี้ นั้น อาตมะมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะได้มีโอกาสพรรณนาคุณสมบัติกัลยาณเกียรติ การเสียสละบริจาคทุนทรัพย์ช่วยในกิจการต่าง ๆ ด้วยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และการมีเมตตากรุณาอนุเคราะห์สงเคราะห์ช่วยระงับทุกข์บำรุงสุขแก่ผู้มีทุกข์กาย ทุกข์ใจ ให้เขามีสุข สงบระงับจากทุกข์นั้น ๆ ได้ตลอดชีวิตอายุขัยของพระอาจารย์สอาด ทั้งประพฤติพรหมจรรย์ยั่งยืนมั่นคงไม่คลอนแคลนโลเล เคร่งครัดในธรรมวินัยสัตถุศาสน์ เป็นอัตตสัมมาปณิธิ เป็น ตัวอย่าง ที่ดีของเพื่อนสพรหมจารี ร่วม สำนัก และคนอื่น ๆ วัดอื่น ๆ สมควรเป็นบุคคลตัวอย่างที่น่ายกย่องสรรเสริญ จึงเป็นที่เคารพนับถือสักการะบูชา เสียดายอาลัยรักในการจากไปของท่านแก่ศิษยานุศิษย์ ญาติมิตรวิสสาสบุคคลทั้งหญิงชาย เด็กผู้ใหญ่ ทั้งคฤหัสถ์บรรพชิต จึงขอบันทึกความรู้สึกเป็นอนุสรณ์ถึงท่านไว้ดังต่อไปนี้

อาตมะรู้จักคุ้นเคยกับพระอาจารย์สอาด มานานก่อน พ.ศ. ๒๔๙๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖ อาตมาเริ่มไปมีส่วนเกี่ยวข้องจัดหาพระภิกษุไปอยู่จำพรรษา ณ วัดเขาไกรลาศ หมู่บ้านตะเกียบ ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้นออกพรรษาในปีนั้น ราชบพิธสมาคมได้นำผ้ากฐินไปทอด พักฉลองกฐิน ณ วัดอัมพาราม หัวหิน เพราะสถานที่บนเขาไกรลาศ ไม่มีที่พักอาศัยเช่นปัจจุบัน มีกุฏิที่พักบนยอดเขาเพียง ๒ หลังเล็ก ๆ ได้ทุนนั้นก่อสร้างศาลาราชบพิธสมาคมเป็นอนุสรณ์ ๑ หลัง ราคาประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาท) ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ อาตมะได้ขวนขวายได้ทุนในการกฐินไปก่อสร้างถังน้ำฝนเป็นคอนกรีตได้ ๔ ถัง ๆ ละ ๕๐๐ บาท กุฏิกัมมัฏฐาน ๑ และกุฏิกัมมัฏฐาน ๒ ได้ ๒ หลัง กับถังน้ำประจำกุฏิ โดยคุณพระดุลยพากย์สุวมัณฑ์กับภรรยา บริจาคกับนำทุนบริจาคของศิษยานุศิษย์ของเจ้า พระคุณสมเด็จ พระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวโรมหาเถระ) วัดเทพศิรินทราวาสมาให้เป็นค่ากุฏินั้นหลังละ ๓,๐๐๐ บาท รวมทั้งถังน้ำด้วย เงิน ๗,๐๐๐ บาท ต่อมาก็ให้สร้างแผงสังกะสีกับน้ำฝน เปิดปิดได้ ด้วยทุนทรัพย์ ส่วนตัวของคุณพระ และภรรยาทั้ง ๒ หลัง รวม ๔ แผง เงิน ๖๐๐ บาท ครั้น พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้บอกบุญร่วมกันสร้างศาลาหอสวดมนต์กุฏิกัมมัฏฐาน ณ พื้นดินหลังเขา ๑๐ หลัง ห้องน้ำส้วม ๔ ห้อง ๒ หลัง ถังเก็บน้ำฝนชั้นล่าง ๒๔ ถัง ๆ ละ ๕๐๐ บาท กุฏิหลังละ ๔,๐๐๐

บาท กุฏิใหญ่บนเขา ๒ หลัง ๆ ละ ๒๕,๐๐๐ บาท พลเอก คุณหลวงเสรีเริงฤทธิ์ ออกทุนให้ ๑ หลัง คุณหญิงนิ่ม นิพัทธราชกิจ (นรพัลลภ) ออกทุนให้ ๑ หลัง นอกนี้ก็มีผู้ออกทุนรับสร้างกุฏิเล็กบนเขา ห้องน้ำห้องส้วมอีกมากราย ในจำนวนทุนและสิ่งก่อสร้างใน พ.ศ. นี้ พระอาจารย์สอาด อภิวฑฺฒโน วัดสัมพันธวงศ์ ท่านช่วยแจ้งความจำนงแก่ญาติมิตรศิษยานุศิษย์ของท่านให้ช่วยบริจาครับเป็นอย่าง ๆ บ้าง ร่วมทุนกันร่วมสร้างศาลาหอสวดมนต์บ้าง ส่วนตัวของพระอาจารย์สอาด ท่านออกทุนให้สร้างห้องน้ำห้องส้วม ๒ ห้อง ๑ หลังเป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท ถังน้ำ ๒ ถัง เงิน ๑,๐๐๐ บาท มีชื่อเป็นอนุสรณ์ของท่านอยู่จนบัดนี้

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙—๒๕๑๐ อาตมะต้องไปพักรักษาหามลเหตุเลือดออกจากคอทั้งเลือดสดและเลือดแห้ง ออกในเวลาหลับบ้างตื่นบ้างหลายคราว ระหว่างพัก ณ ศิริราชพยาบาล เห็นคนไข้จักษุ คอ หู จมูก มารับการตรวจการรักษา ณ แผนกนั้น ซึ่งมีศาสตราจารย์นายแพทย์พร วราเวศ เป็นหัวหน้าแผนก วันละมาก ๆ วันแล้ววันเล่าไม่หมดคนไข้ จึงสอบถามคุณหมอพร วราเวศ ก็ทราบว่าเพราะห้องผ่าตัดและเครื่องมือในแผนกนั้นมีห้องเดียวคนไข้จึงเข้าคิวรอกันนาน ๆ จนกว่าจะมีโอกาสถึงวาระของตน จึงคิดจะช่วยโรงพยาบาลสร้างห้องผ่าตัดหรือเครื่องมือผ่าตัด เพิ่มให้เพียงพอ ทราบว่าราคาไม่เกิน ๔—๕ หมื่นบาท จึงแจ้งความจำนงนั้นแก่ศาสตราจารย์นายแพทย์พร วราเวศ ว่า "ถ้าเมื่ออาตมะออกจากโรงพยาบาลแล้วจะขวนขวายบอกกล่าวผู้มีศรัทธารับบริจาคทุนทรัพย์ให้สัก ๕๐,๐๐๐ บาท

เพื่อให้จัดสร้างเพิ่มห้องผ่าตัดหรือเครื่องผ่าตัดที่ว่ายังไม่พอแก่จำนวนคนไข้นั้น หรือหากไม่มีผู้รับบริจาคอาตมะขอรับเป็นส่วนตัวจะแจ้งความประสงค์แก่ญาติมิตรศิษยานุศิษย์ให้ช่วยหาทุนมาให้ตามนั้น แต่ทั้งนี้ต้องรอไปถึงวันเกิดครบ ๖๐ ปี "ในปีอายุอาตมะย่าง ๖๐ พ.ศ. ๒๕๑๑ มีผู้ให้ทุนบ้างแต่ไม่พอ พ.ศ. ๒๕๑๒ อายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ มีผู้ออกทุนช่วยในการนี้ถึง ๑๓๘,๐๘๐.๘๔ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นแปดพันแปดสิบบาทแปดสิบสี่สตางค์) ในจำนวนนี้ พระอาจารย์สอาดบริจาคสมทบด้วย ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน) อาตมะได้บริจาคให้โรงพยาบาทศิริราช ๕๐,๐๐๐ บาท ตั้งนิธิ ปฏิสังขรณ์วัดราชบพิธ ๑๐,๐๐๐ บาท วัดเขาไกรลาศ หัวหิน ๑๐,๐๐๐ บาท เหลือนั้นจัดสร้างสระน้ำใหญ่ทำเครื่องไฟฟ้าสำหรับน้ำตกและสูบไปที่อื่น ๆ ทำกำแพงกั้นกันดินพัง ทำบันไดก่อด้วยหิน เดินติดต่อถึงกันทั่วบริเวณบนเขาไกรลาศจนหมดทุนนั้น

ครั้น พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้จัดสร้างพระประธาน หน้าตัก ๒ ศอก ๑ คืบ ด้วยทุนส่วนตัว และพระอาจารย์สอาดรู้เข้า ขอร่วมบริจาคอีก ๕,๐๐๐ บาท ในพ.ศ. ๒๕๑๕ พระอาจารย์สอาด ต้องเข้าโรงพยาบาลโรคปอด ปากเกร็ด นนทบุรี ท่านก็มีส่วนบริจาคอีก ๒ คราว เข้าสมทบทุนสร้างมณฑป ๙ ยอด บรรจุพระบรมสารีริกธาตุกับพระอรหันตธาตุบนยอดเขาไกรลาศ หัวหิน ๕,๐๐๐ บาท ก่อนเข้าพรรษาเล็กน้อย ให้พระทวี ทวิชฺโช ศิษย์ของท่าน ครั้งยังมิได้อุปสมบท (ปัจจุบันจำพรรษาอยู่ ณ วัดราชบพิธ) นำกัปปิยภัณฑ์ ๕,๐๐๐ บาท มาตั้งเป็นทุนมูลนิธิ โรงเรียนไกรลาสวิทยาทาน สอน

เด็กยากจน ตั้งแต่ ป. ๕ ถึง ม.ศ. ๓ โดยมิได้เก็บเงินหรือค่าทำเนียมใด ๆ ดังนั้น จึงนับว่าพระอาจารย์สอาด อภิวฑฺฒโน มีกุศลจิตช่วยส่งเสริมสนับสนุนความเจริญของวัดเขาไกรลาศ พระภิกษุสามเณรและเด็กหมู่บ้านตะเกียบ ซึ่งเข้าเรียนในโรงเรียนไกรลาสวิทยาทาน ทั้งในกาลที่ล่วงมา และในกาลต่อไปอีกชั่วกาลนาน นับว่าพระอาจารย์สอาด เห็นประโยชน์ส่วนรวม สละทรัพย์จำนวนมาก ๆ ได้อย่างไม่เสียดาย ตัดมัจฉริยะ ความตระหนี่ อันเป็นกิเลสภายในเสียได้ จึงกล้าให้กล้าบริจาคได้เช่นนี้ และมิใช่เฉพาะวัดเขาไกรลาศแห่งเดียว แม้ในวัดอื่น บุคคลอื่นเรื่องอย่างอื่น ท่านก็ช่วยบริจาคเองบ้าง ชักชวนญาติมิตรศิษยานุศิษย์ของท่านให้ช่วยบ้างมีอยู่เนือง ๆ ตลอดมาแม้ในระหว่างท่านพักรักษาโรคปอด ท่านก็ช่วยบริจาคเครื่องตรวจหัวใจเครื่องเป่าปอดเครื่องดูดเสมหะและเครื่องเวชภัณฑ์เป็นเงินประมาณ ๓ หมื่นบาทเศษ

อีกประการหนึ่ง ท่านอาจารย์สอาด ท่านมีวิชชานั่งดูทางในติดต่อกับเทวดา หรือพรหมหรือจะเรียกว่า ทำสมาธิกำหนดจิตใช้ในการทำนายทายทักโรคภัยไข้เจ็บบ้าง ทุกข์ภัยอันตรายต่าง ๆ บ้าง หรือกรรมเก่ากรรมใหม่ที่ให้ผลในปัจจุบันบ้าง สืบต่อจากอดีตในชาติที่ล่วงมาแล้วบ้าง แล้วแนะนำให้เขาแก้ทุกข์กายทุกข์ใจด้วยการละความชั่วทำแต่ความดี เช่นบริจาคทาน รักษาศีล ถือพรหมจรรย์เจริญกัมมัฏฐานชำระจิตเป็นต้น ทำให้เขานั้น ๆ กลับตัว กลับความประพฤติจากเลวมาเป็นคนดีมีมาก จึงมีญาติมิตรศิษยานุศิษย์ทั้งคฤหัสถ์บรรพชิตเด็กผู้ใหญ่เคารพนับถือ เชื่อฟังคำแนะนำตักเตือนให้ละชั่ว

ทำดีของท่าน อย่างน้อยก็ช่วยสงเคราะห์อนุเคราะห์ระงับทุกข์บำรุงสุข ให้แก่เขาได้ ดังนั้นเมื่อท่านถึงมรณภาพจากไป จึงมีผู้เสียดายอาลัยถึง มีผู้คนไปขอทำบุญอุทิศถึงท่านมากมายตลอดมา ตั้งแต่วันตั้งศพของ ท่านถึงวันฌาปนกิจ ที่ ๙ พฤศจิกายน ศกนี้

ข้อที่น่านับถือยกย่องสรรเสริญท่าน คือท่านไม่เห็นแก่ลาภ-สักการะ ไม่ประสงค์ให้คนอื่นรู้จักคุณธรรมของท่าน หรือเมื่อมีผู้ไป ขอร้องขอความเมตตากรุณาให้ท่านตรวจทางในก็มักถูกปฏิเสธ และถูก ห้ามมิให้ไปโฆษณาบอกกล่าวให้คนรู้เห็น และเชื่อถือในทางที่ท่าน ไม่ประสงค์จะดีจะเด่น ที่เรียกว่าอยากดังเหมือนพระอาจารย์ทั้งหลาย มิเช่นนั้นท่านจะมีเกียรตินิยมเป็นพระอาจารย์ขลังมากผู้หนึ่ง ซึ่งนิยม ความร่ำรวยลาภสักการะภายนอก พระอาจารย์สอาด ท่านชอบ สงเคราะห์อนุเคราะห์ผู้มีศรัทธาปสาทะต่อท่านเท่านั้น เป็นเรื่องเมตตา กรุณาของผู้มีจิตใจกว้างขวางไม่คับแคบ ไม่ต้องการตอบแทนด้วยลาภ สักการะหรืออามิส ท่านผู้หนักในสัทธรรม ไม่หนักด้วยลาภสักการะ เป็นต้นเช่นนี้ หาได้ยากมิใช่หาได้ง่าย พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรง ยกย่องสรรเสริญ ดังพระพุทธภาษิตว่า

โกธ มกฺข ครุ ภิกฺขุ ลาภสกฺการคารโว
น เต ธมฺเม วิรูหนฺติ สมฺมาสมฺพุทฺธเทสิเต

แปลความว่า ภิกษุเป็นผู้หนักในความโกรธและในความลบหลู่ หาหนักในสัทธรรมไม่ เป็นผู้หนักในลาภสักการะ หาหนักในสัทธรรม

ไม่ ภิกษุนั้นย่อมไม่งอกงามในธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงแล้ว

พระพุทธเจ้าทรงยกย่องสรรเสริญภิกษุผู้หนักในสัทธรรม ๔ ประการ คือ ขันติ ความอดทนต่อกิเลสและกองทุกข์ อดทนต่อคำหยาบคายอันมากระทบหูได้ไม่โกรธตอบ ๑ กตัญญูรู้อุปการะอันคนอื่นทำแล้วแก่ตน ไม่ลบหลู่ ลืมพระคุณท่าน ๑ สันโดษ ยินดีในปัจจัย ๔ ตามมีตามได้ ๑ อาชวะ ความเที่ยงตรงซื่อสัตย์สุจริต ๑ พระอาจารย์สะอาดมีคุณธรรมคือสัทธรรม ๔ ประการนี้ บริบูรณ์เท่าที่อาตมะรู้จักและคุ้นเคยมานาน ตามความสังเกตเห็นว่า พระอาจารย์สอาดเป็นผู้หนักแน่นอดทนดี ไม่โกรธเคืองใครหรือเรื่องอะไรง่าย ๆ สมแก่ภิกขุภาวะที่จำต้องมีขันติเป็นกำลัง และไม่ปรากฏว่าท่านลบหลู่คุณของผู้ใดผู้หนึ่ง มีอัธยาศัยรู้คุณท่านผู้มีคุณูปการแห่งตน ส่อว่ามีกตัญญูและท่านประพฤติตนเคร่งครัดในพระธรรมวินัย หรือพุทธบัญญัติ ไม่ทำวิญญัติหรืออเนสนา แสวงหาปัจจัยลาภด้วยอาการไม่ชอบ ส่อว่าท่านมีความสันโดษ มีปกติมักน้อย นิยมการเป็นอยู่อย่างสมถะ เช่นอยู่กุฎีน้อย ๆ มีบริขารเท่าที่จำเป็นตามสมณวิสัย ผู้มีความสันโดษมักน้อยเช่นนี้ ประพฤติมั่นคงในธรรมวินัยเช่นนี้ ชื่อว่ามีอาชวะธรรม เพราะฉะนั้นท่านจึงเจริญงอกงามในธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธ-เจ้า ประพฤติพรตพรหมจรรย์มั่นคงตลอดมาไม่โลเล จัดว่าท่านเป็นผู้ใหญ่ทั้งโดยอายุ ทั้งโดยพรรษา ทั้งโดยคุณธรรมภายในชีวิตความเป็นอยู่ของท่าน ชื่อว่า "เสฏฐชีวิตะ" มีชีวิตไม่เปล่า ไม่ไร้ประโยชน์

ไม่เป็นหมัน และชื่อว่า "**ถือเอาสาระแก่นสารแห่งตนไว้ได้ในโลกนี้**" แม้ในสมัยเมื่อใกล้ตาย ท่านก็มีสติสัมปชัญญะ เป็นอย่างดี ไม่แสดงวิกลวิการให้ปรากฏ เป็นผู้อดทนต่อทุกขเวทนาอย่างน่าชม ส่อว่าท่านอบรมตนมีจิตใจมั่นคง ไม่กลัวตาย มีผู้มาเล่าให้ฟังภายหลังท่านถึงมรณภาพแล้วว่า "**ก่อนถึงแก่มรณภาพ ท่านสั่งให้ไวยาวัจกรของท่านไปเบิกกัปปิยภัณฑ์จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาท) นำไปให้ไว้ทางวัดสัมพันธวงศ์ เตรียมทำศพของท่าน เพื่อไม่ต้องให้ยุ่งยากลำบากใจแก่ผู้อยู่ภายหลัง ที่ต้องทำศพของท่าน และเตือนเขาให้รีบไปเบิกเสียเร็ว ๆ ท่านตายแล้วจะขลุกขลักลำบากในการเบิกเงินจำนวนนี้**"

ในวันที่ ๙ ตุลาคม เวลาเช้าประมาณ ๗.๐๐ น. เศษ เจ้าหน้าที่และผู้ใกล้ชิดคอยปฏิบัติดูแลท่าน เตรียมจัดโต๊ะตั้งอาหารไว้ เพื่อรอท่านฉันเช้าตามปกติ พระอาจารย์สอาดก็ลุกนั่งเตรียมตัวฉันเช่นเคย แต่แล้วท่านก็กล่าวเชิงรำพึงแก่ตนเอง "**เราก็ได้ทำบุญทำทานการกุศลมามากนักแล้ว จะอยู่ไปทำไม มีแต่ต้องอดทนทุกข์ทั้งนั้น**" จึงบอกให้คนผู้ปฏิบัตินั้นนำอาหารคาว หวาน ออกไปบอกว่า "**วันนี้ไม่ต้องฉันอีกแล้ว**" พอเขานำอาหารนั้น ๆ ออกไปแล้ว พยุงท่านให้เอนกายลงนอนพัก ท่านหายใจแรง ๆ ๒—๓ ครั้ง ก็หมดลม นอนสงบอย่างเป็นสุข "**เตสํ วูปสโม สุโข**" อาการทั้งนี้ส่อว่า พระอาจารย์สอาด อภิวฑฺฒโน "**ท่านรู้ตัวตาย**" "**เตรียมพร้อมเพื่อจะตาย**" มีสติสัมป-

ชัญญะไม่หลงตาย ควรแก่การยกย่องสรรเสริญของผู้ประพฤติธรรม ปฏิบัติธรรม นับเป็นบุคคลหาได้ยากผู้หนึ่งในธรรมวินัยสัตถุศาสน์ จึงควรที่ญาติมิตรศิษยานุศิษย์ของท่านจะปีติ ปลาบ ปลื้มใจใน กัลยาณ-เกียรติของครูอาจารย์ผู้ที่ตนเคารพนับถือ เห็นปานนี้ มีอาจาระ คุณ-สมบัติละ โลกไป จักไม่ตกต่ำ เหมือนคนผู้จากสถานที่แห่งหนึ่งไปสู่สถานที่แห่งอื่น ซึ่งสุขกว่าสบายดีกว่า ประณีตกว่า พิเศษกว่าโลกนี้ จะอัศจรรย์อะไร ฯ

พระธรรมจินดาภรณ์

คำปรารภ

เนื่องจากหลวงพ่อสอาด อภิวฑฺฒโน วัดสัมพันธวงศ์ นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ได้ถึงมรณภาพที่โรงพยาบาลโรคปอด จังหวัดนนทบุรี ด้วยโรคปอดเรื้อรัง เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๕ นี้ ทางวัดสัมพันธวงศ์ และคณะศิษยานุศิษย์ได้นำศพของหลวงพ่อมาตั้งบำเพ็ญกุศลที่ตึกมงคลวิทยา (หอไตร) วัดสัมพันธวงศ์ จนถึงวันฌาปนกิจศพของท่าน ในการที่หลวงพ่อจากไปไม่มีวันกลับคราวนี้ เป็นเหตุให้คณะศิษยานุศิษย์ตลอดถึงผู้ที่มีความเคารพนับถือในหลวงพ่อทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ มีความเศร้าสลดใจอาลัยคิดถึง และขาดที่พึ่งทางจิตใจไป เพราะสมัยที่หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ ได้เป็นผู้มีอุปการะคุณ และเป็นที่พึ่งพำนักแก่คณะศิษยานุศิษย์และผู้ที่ได้ประสพความทุกข์เดือดร้อนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตนเองหรือญาติมิตรสหายของผู้นั้น หลวงพ่อได้ช่วย แนะนำบำบัดปัดเป่า ความ ทุกข์ ร้อนเพราะเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้บรรเทาเบาบางหรืออันตรธานหายไป เป็นเหตุให้เขาเหล่านั้นได้ประสพความร่มเย็นเป็นสุข ปราศจากภัยพิบัติต่าง ๆ แม้หลวงพ่อจะเป็นพระสันโดษมักน้อย เป็นนักเสียสละ ไม่ใช่นักสั่งสม ไม่ต้องการลาภยศสรรเสริญ และสักการะวรามิสในทางโลกก็ตาม แต่เมื่อมีผู้ตกทุกข์ได้ยากบากหน้ามาขอพึ่งพาอาศัยโดยมีความเชื่อถือกำลังภายใน คืออำนาจสมาธิภาวนาของหลวงพ่อ

เป็นปัจจัย ท่านก็เมตตาอนุเคราะห์ช่วยเหลือทุกรายไป เว้นไว้แต่ผู้มาเพื่อพิสูจน์ทดลอง หรือรบกวนในสิ่งที่เหลือวิสัย ท่านก็ไม่นำพา บางรายก็ถูกขับไล่ไป

เมื่อหลวงพ่อมาจากไปโดยไม่มีวันกลับเช่นนี้ จึงทำให้คณะศิษยานุศิษย์ และผู้ที่มีความเคารพนับถือขาดร่มโพธิ์ร่มไทรที่หาได้ยากไป อย่างไม่มีวันที่จะได้คืนมา

อนึ่ง ความประสงค์ของหลวงพ่อเมื่อยังมีชีวิตอยู่ ในเรื่องการศพการเมรุ ท่านไม่อยากให้เก็บไว้นานและไม่ต้องการให้เป็นภาระหนักแก่ทางวัด และคณะศิษยานุศิษย์ตลอดถึงผู้ที่เคารพนับถือในท่าน เพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของท่าน คณะศิษยานุศิษย์ร่วมกับทางวัด จึงได้กำหนดการฌาปนกิจศพของท่าน ในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ณ สุสานหลวงวัดเทพศิรินทราวาส ซึ่งครบหนึ่งเดือนพอดี นับแต่วันที่ท่านถึงมรณภาพมา และในงานฌาปนกิจศพของหลวงพ่อคราวนี้ คณะศิษยานุศิษย์ได้ตกลงเห็นพ้องต้องกันว่าควรที่จะพิมพ์หนังสือแจกเป็นอนุสรณ์ธรรมบรรณาการแก่ท่านผู้ร่วมงานฌาปนกิจ โดยได้ตกลงกันว่าหนังสือ "พิสูจน์บุญ-บาปในปัจจุบัน" เป็นหนังสือที่หลวงพ่อชอบเป็นพิเศษ พิมพ์แจกไปแล้ว ๒ ครั้งโดยทุนของหลวงพ่อเอง และในงานครั้งนี้ เห็นว่าหนังสือนี้คงจักเป็นประโยชน์แก่ผู้ได้รับแจกไม่มากก็น้อย อีกทั้งเป็นการสนองเจตนารมณ์ของท่านผู้ล่วงลับไปแล้ว จึงให้พิมพ์ในครั้งนี้อีกเป็นครั้งที่สาม

ด้วยอำนาจกุศลธรรมบรรณาการส่วนนี้ และกุศลทักษิณานุปทานอื่น ๆ ที่คณะศิษยานุศิษย์ ตลอดถึงท่านที่เคารพนับถือในหลวงพ่อได้บำเพ็ญอุทิศถวาย ขอจงเป็นพลวปัจจัยอำนวยวิบากสมบัติแก่หลวงพ่อสอาด อภิวฑฺฒโน ผู้ล่วงลับไปแล้วนั้น ตามสมควรแก่คติวิสัยในสัมปรายภพข้างหน้าเทอญ.

คณะศิษยานุศิษย์

๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

ปรารภกถา

ของ พระภิกษุสอาด อภิวฑฺฒโน

วัดสัมพันธวงศ์

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความในหนังสือ เรื่อง บุญ–บาป ที่ วัฒนาโอสถานุเคราะห์ เป็นผู้รวบรวมพิมพ์ไว้ และเรื่องไปยมโลก ของ กนฺตสิริภิกฺขุ ในหนังสือราชประดิษฐศิษยานุสรณ์ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยภิกษุใหม่ พ.ศ. ๒๔๙๗ รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่มีหลักฐาน ทั้งเหตุการณ์ตัวบุคคลและสถานที่ก็มีผู้รู้เห็นอยู่มาก พอจะนับได้ว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นแก่ท่านเหล่านั้น ในปัจจุบันนี้หาใช่เป็นเพียงแต่เรื่องที่เล่าสู่กันฟังเล่นสนุก ๆ เท่านั้นไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องเหล่านี้จะเป็นสารประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรม แก่ผู้ศึกษาค้นคว้าหาความจริงในเรื่องบุญบาป และผู้ที่ไม่เชื่อในเรื่องบุญบาปนี้บ้างไม่มากก็น้อย ข้าพเจ้าจึงได้ปรารภเรื่องนี้กับญาติมิตรและผู้ที่คุ้นเคยสนิท ว่าต้องการจะพิมพ์เรื่องบุญบาปนี้แจกเป็นธรรมทาน ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าสมควรพิมพ์ขึ้นแจก ข้าพเจ้าจึงได้คัดเรื่องบุญบาปของวัฒนาโอสถานุเคราะห์ บางเรื่องที่เห็นว่าเป็นสาระจริง ๆ กับเรื่องไปยมโลกของ กนฺตสิริ ภิกษุใหม่วัดราชประดิษฐ์ กับที่อื่นบ้าง รวบรวมเข้าเป็นเล่มเดียวกันจัดการพิมพ์ขึ้นใหม่ ทั้งได้ขออนุญาตจากตัวเจ้าของเรื่องเหล่านั้นแล้ว ท่านก็ยินดีอนุญาตให้ด้วยความเต็มใจ จึงขอขอบพระคุณท่านเหล่านั้นไว้ในที่นี้ด้วย

คนเราที่กล้าทำบาปและประพฤติชั่วต่าง ๆ ได้นั้น ก็เนื่องจากไม่เห็นโทษหรือไม่เชื่อว่ากรรมที่ตนทำไว้นั้นจะให้ผลจริง เพราะว่าเรื่องบุญบาปนี้โดยมากมักจะให้ผลในอนาคตเป็นส่วนมาก ที่จะให้ผลปรากฏทันตาเห็น อย่างที่เรียกว่าปัจจุบันกรรมนั้นมีส่วนน้อย จึงทำให้

คนโง่เขลาเบาปัญญา เกิดความเข้าใจผิด ไขว้เขวไปจากความเป็นจริง ไม่เชื่อเรื่องบุญบาปและกรรมเวร ในทางพระพุทธศาสนาถือว่ากรรมเป็นเครื่องจำแนกมวลสัตว์ให้เป็นไปต่าง ๆ กัน ความเป็นไปในวิถีชีวิตแต่ละบุคคลมีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงแตกต่างกัน เพราะผลกรรมที่ตนทำไว้แต่อดีตเป็นมูลเหตุ คือ กุศลกรรมก็ทำให้เกิดสุข อกุศลกรรมก็นำให้เกิดทุกข์ แล้วก็เวียนว่ายตายเกิด เสวยผลกรรมของตนต่อ ๆ ไป จนกว่าจะละอาสวะกิเลสและบุญบาปโดยสิ้นเชิง จนบรรลุถึงพระนิพพาน ไม่เวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป

อนึ่ง ภาพสังเวชนียสถานที่สอดใส่ไว้ในหนังสือทั้ง ๕ ภาพนี้ เมื่อครั้งพุทธกาล พระอานนท์ได้ทูลถามพระพุทธเจ้าว่า เมื่อพระองค์นิพพานแล้ว ชนรุ่นหลังระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ อยากจะทำการสักการบูชาจะให้ทำอย่างไร พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า เมื่อเขาจะทำการสักการบูชาเรา ให้ไปทำการสักการบูชาที่ ๔ สถาน คือ

๑. ที่พระองค์ประสูติ
๒. ที่ต้นโพธิ์ตรัสรู้
๓. ที่แสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์
๔. ที่พระองค์นิพพาน

๕. เมื่อพระพุทธเจ้านิพพานแล้วประมาณ ๓๐๐ ปีกว่า (พระเจ้าอโศกมหาราช) ทรงสร้างพระปรางค์หินสลักบรรจุพระบรมธาตุไว้ ก็แลสังเวชนียสถานทั้ง ๕ แห่งนี้ยังอยู่ มีผู้ไปทำสักการะเนือง ๆ ทั้งได้ถ่ายภาพมา ข้าพเจ้าจึงได้พิมพ์ใส่ไว้ให้พุทธมามกะที่ไม่เคยเห็นจะได้เห็น ที่เคยเห็นแล้วมาเห็นอีกจะได้เป็นเครื่องสะดุดตาสะดุดใจให้เกิดธรรมสังเวชขึ้น เมื่อจะนำไปไว้สักการะก็ยิ่งดี

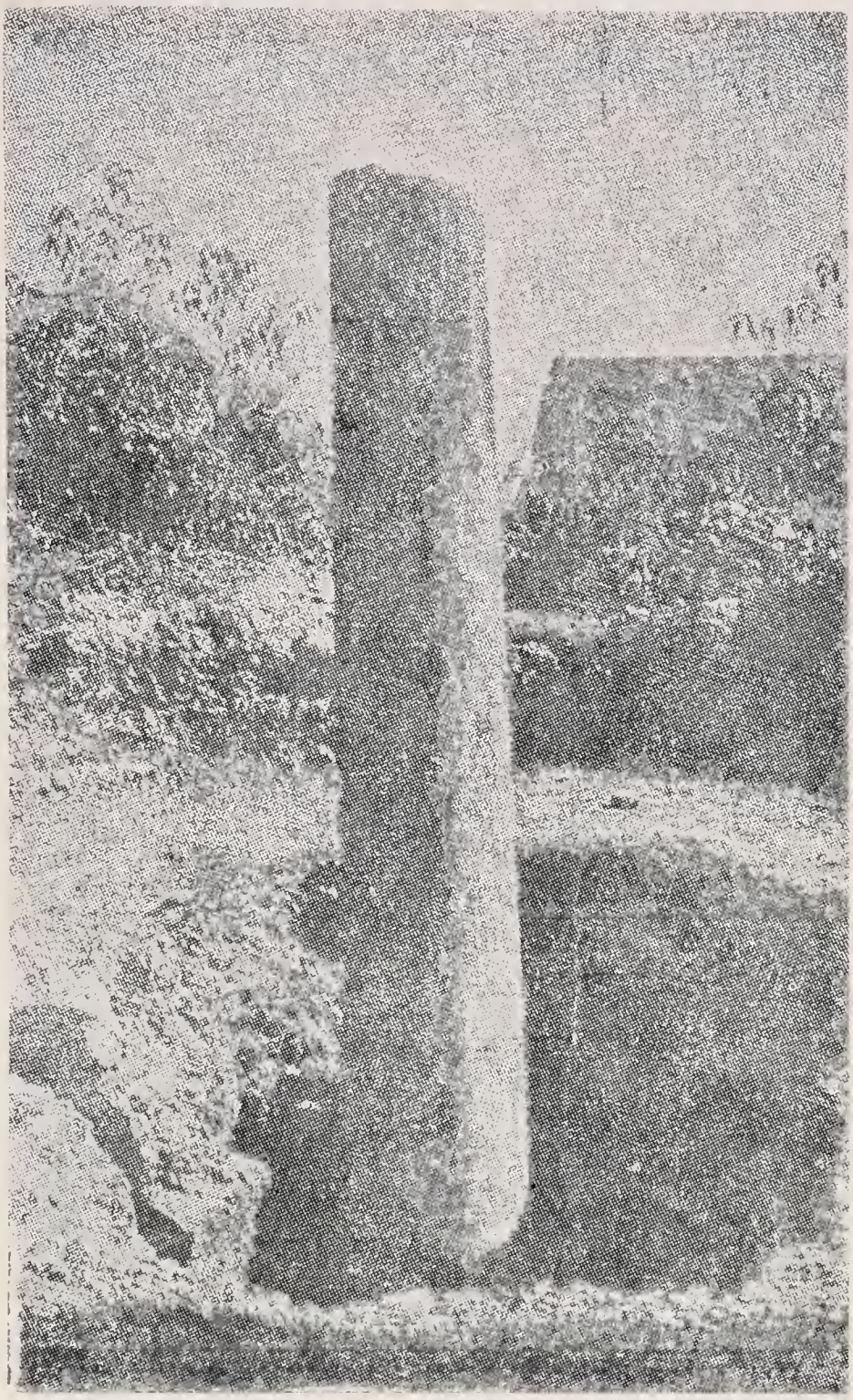

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติแล้ว ณ ที่นี้
สวนลุมพินี เมืองเนปาล ประเทศอินเดีย
(ณ วันศุกร์ เพ็ญเดือน ๖ ปีจอ)

การที่ข้าพเจ้าได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่องนี้ขึ้นเป็นจำนวน ๑,๐๐๐ ฉบับ เพื่อเป็นธรรมทานธรรมบรรณาการแด่ท่านที่เคารพนับถือ และญาติมิตรทั้งท่านที่เป็นพุทธมามกะ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ นั้น รู้สึกว่ามีผู้สนใจมาก ทั้งมีผู้มาขอไปเนือง ๆ จนหมด ข้าพเจ้าจึงได้จัดการพิมพ์ขึ้นอีก ๕๐๐ ฉบับ เพื่อจะได้แจกจ่ายให้แก่ผู้สนใจ ที่ยังไม่ได้รับให้ทั่วถึงกัน หากว่าจะก่อให้เกิดกุศลผลบุญอันใดขึ้นแล้ว ข้าพเจ้าขออุทิศกุศลส่วนนี้แก่ท่านบุพพการี ทั้งญาติมิตรและสรรพสัตว์ทั้งหลายในไตรภพ ขอจงให้เจริญด้วยจตุรพิธพรทั้ง ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภานธนสารสมบัติโดยทั่วกัน เทอญ ฯ

ไปยมโลก

โดย

กนฺตสิริ ภิกขุ (ธนศิริ ศิริสัมพันธ์)

ภิกษุใหม่วัดราชประดิษฐ์ พ.ศ. ๒๔๙๗

เรื่องนี้เป็นเรื่องจริงเรื่องหนึ่งที่ท่านผู้เขียน ได้เคยไปยมโลกมาแล้ว เป็นเครื่องเตือนใจให้บุคคลปฏิบัติแต่กุศลกรรม เพื่อความสุขในสัมปรายิกภพ ไม่ลุ่มหลงในความสุขอันจอมปลอม แล้วสร้างอกุศลกรรม อันเป็นทางไปสู่อบายภูมิ.

เรื่องนี้เป็นเรื่องซึ่งเกิดขึ้นกับชีวิตเมื่อสมัยข้า ฯ อายุได้ ๑๙ ปีเศษครั้งหนึ่ง และครั้งที่สองเมื่อข้า ฯ อายุได้ ๒๗ ปีเศษ ซึ่งบัดนี้ข้า ฯ มีอายุย่างขึ้นเป็นปีที่ ๓๕ แห่งเส้นทางของชีวิต ซึ่งตามธรรมดาบุคคลทุกรูปทุกนามที่เกิดมาในโลกนี้ ต่างก็มีแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ตนของตนมีความสุขความสบาย โดยหาได้คำนึงถึงไม่ว่าความสุขความสบายที่ตนได้พยายามขวนขวายสร้างขึ้นนั้น เป็นความสุขความสบายที่จอมปลอมไม่ยั่งยืน เพราะว่าเกิดขึ้นชั่วครู่ชั่วยามชั่วกาลหนึ่ง ๆ แล้วก็ดับสลายไปตามสภาวะ ดังนั้นเราจะยึดอะไรเล่าเป็นทางดำเนินชีวิตเพื่อให้ถึงซึ่งสุคติภพ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตของท่านทั้งหลายได้โปรดติดตามเรื่องของข้า ฯ ต่อไปและได้ใช้วิจารณญาณอันสุขุมเพ่งพินิจ เพื่อนำไปใช้เป็นทางดำเนินชีวิตอันจะยังประโยชน์มาสู่ท่านตามสมควร.

ในกาลสมัยหนึ่ง เมื่อข้า ฯ อายุได้ ๑๙ ปีเศษ ได้ติดตามญาติผู้ใหญ่คนหนึ่งไปอยู่ในปัจจันตชนบทหัวเมืองชายแดนทางภาคอิสานของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีความกันดารและแห้งแล้งตามสภาพของท้องที่ที่อยู่ในที่ราบสูงทั่ว ๆ ไป วันหนึ่งข้า ฯ เกิดปวดฟันกรามเป็นกำลังจึงได้ไปหาหมอทำฟันในตลาดซึ่งเป็นชาวจีน ให้หมอช่วยถอนฟันกรามซี่นั้นออก เมื่อหมอถอนฟันซี่นั้นแล้ว ข้า ฯ ก็ได้ขึ้นรถสามล้อพ่วงข้างกลับมายังที่พักด้วยอาการปรกติ ในตอนนั้นเป็นเวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. เมื่อขึ้นมาบนที่พักแล้ว อาการปวดนั้นก็ยังมีบ้างแต่ไม่สู้จะมากนัก ความรู้สึกระหว่างนั้นรู้สึกว่าอยากจะนอน จึงล้มตัวลงนอนพลันพอร่างถึงที่นอนก็รู้สึกคล้ายกับว่ามีอะไร วิ่งขึ้นมาจากปลายมือและปลายเท้าทั้งสี่แล้วมารวมกันตรงหัวใจ ต่อจากนั้น ฯ ไม่ได้สติอะไรอีกเลย แต่มันเป็นเหมือนมโนภาพตามความเห็นที่ข้า ฯ เข้าใจคล้ายคนที่นอนหลับแล้วฝันไป ซึ่งพอจะประมวลมาเล่าสู่กันฟังได้คือ ในระหว่างนั้นเกิดความรู้สึกว่าตนของตนยังคงนอนอยู่ในสภาพเดิม แต่ว่าถูกปลุกให้ตื่นขึ้นโดยบุคคลสองคน คนหนึ่งยืนอยู่ทางเบื้องบนศีรษะอีกคนหนึ่งยืนอยู่ทางปลายเท้า คนที่ยืนอยู่บนศีรษะมีคบเพลิงทำด้วยทองเหลืองถืออยู่ในมือ เป็นชายทั้งสองคนรูปร่างดำ ๆ ถ้าจะประมาณอายุก็ในราว ๓๐ เศษ ร่วม ๆ ๔๐ ปี คนที่ยืนปลายเท้าได้ปลุกข้า ฯ ให้ตื่นขึ้นแล้วออกปากชวนว่าไปกันเถอะ ข้า ฯ จึงถามเขาว่า "จะพาไปไหนกัน" เขากลับตอบว่า "ไปด้วยกันก็แล้วกัน" เท่านั้นก็เป็นอันว่าข้า ฯ ก็ลุกขึ้นยืน และจะตามเขาไป ส่วนคนที่ยืนอยู่ทางเบื้องบนศีรษะที่ถือคบเพลิงนั้นกลับบอกกับเพื่อนเขาคนนั้นว่า "ให้พาข้า ฯ ไปคนเดียวก็ได้ เข้าใจว่าคงจะไม่หนี เพราะยังเป็นเด็กอยู่ ส่วนตัวเขาจะไปธุระทาง

อื่นสักหน่อยเป็นอันว่าข้า ฯ เวลานี้ก็อยู่ในสภาพคล้ายกับได้ตกเป็นจำเลยหรือนักโทษซึ่งต้องถูกเขาควบคุมตัวไป และยังไม่ทราบว่าไปถึงข้างหน้าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับข้า ฯ อีก ข้า ฯ จึงเดินตามเขาไปเรื่อย ๆ เวลานั้นประมาณว่าอยู่ในราวเที่ยงเศษ ๆ เขาพาข้า ฯ เดินออกจากบ้านไปตามทางเดิน ซึ่งเป็นป่าโปร่ง มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุมอยู่ทั่วไป ระหว่างทางที่เดินไปนั้น ข้า ฯ ได้พยายามสังเกตทั้งสองฟากทางที่เดินผ่าน จำได้ว่ามีบ้านของชาวป่าตั้งอยู่ริมทางในระยะห่างกันพอสมควร ปลูกเป็นกลุ่มอยู่ ๓ หลัง พอเดินต่อมาสักหน่อยข้า ฯ ก็มองเห็นทางข้างหน้าเป็นหาดทรายมีน้ำใสสะอาดน่าอาบยิ่งนัก ข้า ฯ จึงบอกกับคนที่คุมข้า ฯ ไปว่า "ข้า ฯ ขอลงอาบน้ำให้สบายสักหน่อย" เขาก็อนุญาต และในระหว่างที่ข้า ฯ กำลังอาบน้ำอยู่นั้นเขาก็เดินไปนั่งคอยอยู่บนตอไม้ใหญ่ที่ถูกตัดและถูกไฟเผาจนมองดูเป็นตอดำเกรียม ข้า ฯ รู้สึกว่าน้ำที่ลงไปอาบนั้นเย็นสบายมาก ข้า ฯ ได้อาบน้ำอยู่พักใหญ่พอเย็นสบายดีแล้ว ก็พอดีกับเขาออกปากชวน ข้า ฯ ให้ขึ้นจากน้ำ ข้า ฯ จึงรีบขึ้นจากน้ำมาสวมเสื้อกางเกงที่นุ่งติดไปในชุดเดิม คือ เสื้อผ้าขาวคอกลม และกางเกงผ้าลินินสีดำ ซึ่งเป็นชุดที่ ข้า ฯ ชอบมาก เสร็จแล้ว ข้า ฯ ก็ออกเดินตามเขาต่อไป คราวนี้เขาพา ข้า ฯ มาถึงทางแยกซึ่งเป็นทางแยกจากที่เดินมาแล้ว ข้า ฯ เกรงว่าจะจำทางเดิมไม่ได้ พอเดินไปได้ประมาณ ๕-๖ วา ข้า ฯ ก็คอยหันหลังเหลียวไปดูเพื่อจะได้จำทางไว้ ตอนนี้พอหันหน้ามาดูทางข้างหน้าก็ปรากฏว่ามีกำแพง คล้ายกำแพงวัดสูงพอประมาณ เขาก็พา ข้า ฯ เดินผ่านประตูซึ่งเปิดอยู่เข้าไปในภายใน ข้า ฯ ได้เห็นสระน้ำมีบัวปลูกอยู่ชูดอกสลอน ข้างสระบัวมีศาลาคล้ายศาลาวัด มีพระ

กำลังนั่งเทศน์บนธรรมาสน์ และมีผู้ชายผู้หญิงนั่งฟังอยู่ไม่กี่คน ส่วนมากเป็นคนชรา ตอนนี้ ข้า ฯ ได้หยุดเดินและยกมือขึ้นประนมแล้วระลึกถึงพระพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ซึ่งข้า ฯ ได้เคยปฏิบัติอยู่เป็นนิจในสมัยเมื่อข้า ฯ เป็นนักเรียน และทางที่เดินไปโรงเรียน ก็จะต้องผ่านวัดทุกวันไป เมื่อข้า ฯ เดินผ่านธรรมศาลานั้นไปแล้ว ก็เดินผ่านเข้าประตูชั้นสองซึ่งมีกำแพงเช่นเดียวกับชั้นแรกที่เข้าไป ข้างในนั้น มีบ้านปลูกทรงมนิลาชั้นเดียวสูง ๆ หลังหนึ่งอยู่ทางซ้ายมือ บริเวณบ้านมีพรรณไม้ดอกปลูกไว้อย่างเป็นระเบียบงามตา แต่เงียบสงัดปราศจากเสียงสำเนียงใด ๆ ทั้งสิ้น เขาพาข้า ฯ เดนไปตามทางจึงได้ถึงตึกเตี้ย ๆ หลังหนึ่งมีบันไดหินอ่อน แล้วข้า ฯ ก็ตามเขาขึ้นบันไดเตี้ย ๆ นั้นไปยืนอยู่บนหน้าบันได เขาบอกข้า ฯ ว่า "ให้ยืนอยู่ตรงนี้ก่อน" พร้อมทั้งเขาก็หยุดยืนอยู่ด้วยคล้าย ๆ กับว่าจะรอพบใครสักคนหนึ่งที่เป็นนายเขาแต่สักครู่เดียวก็ปรากฏว่ามีชายรูปร่างสูงใหญ่ แต่งเครื่องแบบคล้ายทหารโบราณ ถือหอก บางคนถือขวานออกมายืนเข้าแถวขนาบเราสองข้าง ๆ ละ ๓ คน ในตอนนี้ทำให้ข้า ฯ รู้สึกตกใจว่าจะต้องประสบเหตุการณ์อันไม่สู้ดีสักอย่างหนึ่ง แต่แล้วทั้งเขาคือคนที่พาข้า ฯ มาก็คงยืนนิ่งซึ่งรวมทั้งข้า ฯ ก็พลอยยืนนิ่งเป็นตุ๊กตาไปด้วย ข้างหน้าออกไปมีม่านสีดำลักษณะคล้ายผ้าม่านกำมะหยี่ผืนใหญ่ปิดอยู่ สักครู่ม่านนั้นก็ชักเข้าไปรวมอยู่ในทางเดียวกัน ปรากฏเห็นเป็นโต๊ะและมีเก้าอี้ ๓ ตัวตั้งอยู่ ลักษณะเหมือนบัลลังก์ที่ตัดสินของผู้พิพากษา ทางสุดของบัลลังก์อีกด้านหนึ่งมีเป็นทางเดินซึ่งเดินออกมาแต่ข้างหลังตึกนั้น ทางนี้ปรากฏว่าพอม่านเปิดแล้ว ก็มีชายคนหนึ่งหนีบแฟ้มใส่เอกสารเดินออกมาปรากฏตัวแล้วเขาก็เริ่มเปิดแฟ้มดูทันที ดูเขาเคร่งขรึมมากตั้งหน้าตั้งตา

พลิกดูแฟ้มแล้วสำรวจดูอย่างพิถีพิถัน ต่อมาก็มีชายคนหนึ่งออกมานั่งเก้าอี้ตัวที่ ๓ ก็คงอยู่ในท่าทางอันสงบเช่นเดียวกันแต่ในมือไม่มีอะไรถือมา ต่อมาอีกคนที่ ๓ ก็เดินออกมาเป็นผู้ชายรูปร่างใหญ่โต แต่งตัวอยู่ในเครื่องแบบอะไรบอกไม่ถูก พอมานั่งเก้าอี้ตัวกลางที่ว่างอยู่ก็เริ่มหันมาเทศนาข้า ฯ ว่า "ข้า ฯ เป็นคนใจบาปเมื่อเล็ก ๆ อายุ เท่านั้น ๆ ได้เอาก้อนดินขว้างลูกไก่ตาย" สมองข้า ฯ ก็เริ่มระลึกถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ว่า ที่เขาว่านั้นเป็นความจริง แล้วเขาก็คงเทศนาอะไรต่อไปอีก ซึ่งเนื้อความตอนต่อไปนี้ไม่ตรงกับชีวิตความเป็นจริงที่ข้า ฯ ผ่านมา พอเทศน์จบข้า ฯ ก็บอกว่า "ไม่จริง มีจริงอย่างเดียวคือตอนขว้างลูกไก่ด้วยก้อนดินถูกไก่ตายจริง ส่วนที่ท่านบอกนอกนั้นข้า ฯ ไม่เคยรู้เคยเห็น" ตอนนี้อีตาคนที่เทศนา ข้า ฯ ซึ่งต่อไปนี้ข้า ฯ จะเรียกแกว่า "ตายมบาลฯ" คนนี้เห็นข้า ฯ ค้านเสียงแข็งเช่นนั้น จึงหันไปทางคนที่นั่งดูแฟ้มอยู่ว่า "คนที่ให้ไปเอามานั้นนะอายุเท่าใด" คนที่ถือแฟ้มตอบว่า "อายุ ๑๓ ปี" ชื่อเดียวกับข้า ฯ ตายมบาลจึงถามข้า ฯ ว่า "ชื่อนี้ใช่ไหม?" ข้า ฯ ก็บอกว่าใช่ แล้วถามว่า "เดี๋ยวนี้ อายุเท่าไร" ข้า ฯ ตอบว่า "๑๙ ปี" ตอนนี้รู้สึกว่าตายมบาลตกใจ รีบสั่งคนที่พาข้า ฯ ไปแต่แรกว่า "ให้รีบพาเขาไปส่ง ประเดี๋ยวทางบ้านเขาจัดการกันไปแล้วจะลำบาก" และยังสั่งให้พาข้า ฯ ไปดูอะไรต่ออะไรและอธิบายให้ข้า ฯ ฟังว่า คนที่เกิดมาแล้วทุกคนเมื่อตายไปแล้วจะต้องมาอยู่ในที่แห่งนี้ด้วยกันทั้งหมด ใครมาเกิดเป็นมนุษย์สร้างแต่ความดีเป็นบุญเป็นกุศล ผู้นั้นจะได้กลับจากยมโลกมาเกิดเป็นมนุษย์ได้เร็วเข้า ถ้าใครทำแต่ความชั่ว ผู้นั้นจะกลับไปเกิดเป็นมนุษย์อีก แต่ช้ามากเพราะ

จะต้องมาใช้กรรมชั่วที่ตนทำไว้ในสมัยเมื่อยังเป็นมนุษย์อยู่ และยังได้บอกต่อไปว่า "อายุข้า ฯ ๒๗ ปีจะต้องตาย" เมื่อยมบาลบอกเสร็จแล้ว ก็สั่งให้คนที่พาข้า ฯ ไปดูคนที่สร้างกรรมไว้ เขาพาข้า ฯ ขึ้นไปบนตึก ๓ ชั้น มีระเบียงคล้ายกระทรวงกลาโหมมีห้องเป็นลูกกรงเหล็กมีคนถูกกักขังอยู่เงียบสงัด สำหรับจิตใจข้า ฯ เวลานั้นไม่อยากดูอะไรทั้งนั้นอยากจะให้พาข้า ฯ กลับเท่านั้น ไม่ได้สนใจหรือไต่ถามอะไร พอข้า ฯ ดูเสร็จแล้วเขาก็พาข้า ฯ ออกมาส่งทางเก่า พอถึงทางแยกตรงที่ข้า ฯ อาบน้ำเขาก็บอกกับข้า ฯ ว่า "เดินไปเองเถอะประเดี๋ยวก็ถึง" ด้วยความกลัวข้า ฯ ก็บอกกับเขาว่า "ให้ไปส่งให้ถึงบ้านข้า ฯ เกรงว่าจะกลับบ้านไม่ถูก" แต่เขาก็คงยืนคำว่า เดินไปเถอะประเดี๋ยวก็ถึง" เป็นอันว่าข้า ฯ ต้องเดินกลับมาคนเดียว ขณะที่เดินกลับมาก็เหลียวหน้าเหลียวหลัง และรีบเดินเพราะกลัวจะกลับไม่ถูกก็บังเอิญเท้าไปสะดุดรากไม้ ข้า ฯ หกล้มลงไม่เป็นท่า มารู้สึกตัวอีกทีปรากฏว่าข้า ฯ นอนอยู่ในที่นอนบนฟูกในบ้านข้า ฯ นั่นเองในห้องข้า ฯ มีพี่สาวและชาวบ้านใกล้เคียงมานั่งเฝ้ามีถาดใส่บายศรี ปากชามข้าวตอกดอกไม้หมากพลูบุหรี่อยู่ถาดหนึ่งข้า ฯ ลืมตาขึ้นแล้วหันไปดูเห็นพี่สาวคนใหญ่และน้องตาแดง ๆ แสดงว่าถ้าท่านคงร้องไห้กันมาเป็นการใหญ่ในตอนที่ข้า ฯ รู้สึกตัวขึ้นครั้งนี้ เวลาประมาณบ่ายสองโมงครึ่ง เมื่อข้า ฯ รู้สึกตัวขึ้นก็รู้สึกกระหายน้ำเป็นกำลัง รู้สึกคอแห้งผากเกือบเป็นผงข้า ฯ จึงร้องขอน้ำพี่สาวดื่ม พี่สาวให้น้องข้า ฯ ไปตักน้ำมาดื่มขันใหญ่พอข้า ฯ ดื่มน้ำอิ่มแล้วข้า ฯ ก็บอกว่าข้า ฯ ไม่ตายแล้ว ข้า ฯ เห็นว่าพี่สาวและชาวบ้านที่อยู่เขาพากันดีใจข้า ฯ รู้สึกหิวข้าวมากข้า ฯ จึงให้น้องสาวไปยกสำรับมา เมื่อข้า ฯ รับประทานข้าวอิ่มแล้วก็ได้เล่าเรื่องที่ข้า ฯ ไป

รู้ไปเห็นมาให้เขาฟัง ส่วนอาการปวดฟันนั้นก็หายไปราวกับปลิดทิ้ง.

ครั้งต่อมาพอข้าพเจ้ามีอายุได้ ๒๗ ปี ๕ เดือน ก็ทำให้ข้า ฯ มีอันเป็นไปคือข้า ฯ ได้เริ่มเจ็บออด ๆ แอด ๆ มาก่อนหน้านี้ได้ประมาณ ๑ ปีเศษ เป็นโรคเกี่ยวกับกะเพาะอาหารและลำไส้ น้ำหนักตัวข้า ฯ จาก ๖๒ กก, ลดลงเหลือเพียง ๔๒ กก. เรียกว่าเหลือแต่หนังหุ้มกระดูกข้าฯจึงถูกแนะนำจากนายแพทย์ให้ทำการผ่าตัดข้าฯก็ได้เข้าห้องทำการผ่าตัดใหญ่เมื่อแพทย์ได้ทำการวางยาสลบข้า ฯ รู้ว่ากำลังข้าฯน้อยมากพอได้กลิ่นยาสลบไม่มาก ข้า ฯ ก็สลบไป หมอได้เริ่มวางยาสลบข้า ฯ เริ่มเวลา ๐๙.๓๐ น. เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นปีที่น้ำท่วมพระนครครั้งใหญ่ ภายหลังจากข้า ฯ สลบไปแล้ว ข้า ฯ ก็ถูกผู้ชายตัวดำ ๆ เหมือนคราวก่อนมาพาข้า ฯ ไป แต่การไปคราวนี้ ข้า ฯ จำได้ว่าพอรู้สึกตัวเขาก็พาข้า ฯ เข้าประตูยมโลกไปแล้ว คราวนี้ ข้า ฯ ได้เดินผ่านบริเวณที่มีการลงโทษ ของยมโลกสิ่งแรกที่ได้เห็นก็คือมีกะทะต้มน้ำร้อนใบใหญ่มีเจ้าหน้าที่ ๒ คนยืนอยู่ใกล้กับปากกะทะและคนที่จะรอการลงโทษยืนเข้าคิวอยู่ใกล้กะทะอย่างเป็นระเบียบในกะทะก็มีคนลงไปถูกต้มอยู่หลายคน ลักษณะกะทะคล้ายกะทะหุงข้าวใบใหญ่ๆ มีเปลวไฟลุกแดงอยู่เสมอข้าง ๆ กะทะมีคนที่ต้มแล้วนั่งร้องโอดครวญอย่างน่าสมเพชส่วนพวกที่กำลังเข้าคิวอยู่ก็รู้สึกว่ามีความสยดสยองและหวาดกลัวมาก เจ้าหน้าที่ที่จัดเข้าคิวนั้นเขาจะเอาสามง่ามเป็นเหล็กแทงคนที่อยู่คิวข้างหน้าใส่ลงไปในกะทะ ส่วนคนไหนที่เห็นว่าถูกทรมานจนน้ำร้อนที่มีเปลวไฟเผาอยู่ตลอดเวลานั้นทำให้สลบคอพับคอตกไปก็แทงเอาคนนั้นออกเสียครั้งหนึ่งให้มานั่งทรมานอยู่ข้างกะทะมีคนที่ทรมานอยู่ประมาณครั้งละ ๕-๖ คน พอเดินต่อมาอีกสักหน่อย ข้า ฯ ก็พบคนกำลังขึ้นต้นไม้

แห้งๆลักษณะของต้นไม้นั้นเป็นพุ่มคล้ายต้นมะขามที่เขาตัดไว้เป็นระเบียบ แต่ไม่มีใบคงมีแต่กิ่งและหนามซึ่งยาวประมาณตั้งศอก แหลมและแข็ง ข้าเห็นคนกำลังไต่ขึ้นไปบนยอดและมีเจ้าหน้าที่ ที่ข้างล่างคอยถือเหล็กแหลมแทงให้ขึ้นไปถึงยอด เมื่อเขาไต่ขึ้นไปถึงยอดต้นไม้นั้นตามตัวจะเป็นริ้วรอยที่ถูกหนามมีโลหิตไหลอยู่โทรมกาย ครั้นพอเขาขึ้นไปถึงยอดแล้วก็จะไต่ลงมาสักครั้ง แต่เมื่อไต่ลงมาพอได้กับระยะหอกที่เจ้าหน้าที่ถืออยู่ก็จะแทงให้ขึ้นไปอีก ซึ่งทั้งสองเหตุการณ์ที่ ข้า ฯ เดินผ่านเข้าไปในประตูยมโลกนี้ ข้า ฯไม่ได้เอ่ยถามเจ้าหน้าที่เลยว่าทำไมเขาจึงถูกลงโทษอย่างนี้และคนที่ถูกลงโทษแบบนี้ ได้ทำบาปอะไรไว้บ้างในสมัยเมื่อยังอยู่ในมนุษย์โลก เพราะข้า ฯ พอจะเดาเหตุการณ์ได้ว่าอะไรเป็นอะไร ขอให้ท่านผู้อ่านได้โปรดพิจารณาดู และทำความเข้าใจเอาเองก็แล้วกัน ข้า ฯ จะกล่าวต่อไปถึงตอนที่ข้า ฯ เดินต่อไปนั้นก็ขึ้นบันไดเตี้ย ๆ นั้นไปเหมือนเมื่อไปครั้งแรก แต่คราวนี้ก่อนขึ้นบันได ข้า ฯ ได้มองเห็นไก่อูตัวงามเบ่อเร่อยืนอยู่บนเสาบันไดหินอ่อนเตี้ยๆนั้น และมีไก่ทั้งตัวเมียและตัวผู้อีกแต่ไม่สู้มากนัก ที่มีมากก็คือ นกกระจาบทะเลเป็นฝูงใหญ่กำลังหาอาหารกินอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบัลลังก์นั่นเอง เมื่อข้า ฯ ไปถึงก็ให้หยุดยืนอยู่หัวบันไดตรงที่เดิม แต่คราวนี้ ปรากฏว่าอีตายมบาลและเจ้าหน้าที่ได้ออกมานั่งบัลลังก์เตรียมพร้อมอยู่แล้ว พอข้า ฯ ถูกพาไปถึงเจ้าไก่อูตัวนั้นก็พูดภาษาคนฟ้องยมบาลว่า "ข้า ฯ พยายามฆ่าเขาให้ตายตั้งหลายครั้งหลายหน เจ้าไก่บอกว่าจำข้า ฯได้คนนี้แหละไม่ผิดแน่" นอกจากนั้นเจ้าไก่ตัวอื่น ๆ ก็พลอยพูดภาษาคนฟ้องเช่นเดียวกันอีก ส่วนเจ้านกกระจาบทะเลฝูงนั้นก็ร้องว่า "คนนี้แหละที่ยิงเขาจำได้ไม่ผิด" สัตว์เหล่านี้พูดภาษาคนทั้งนั้น แล้วมโนภาพของข้า ฯ ก็สำนึกรู้สึกการกระทำ

ของข้า ฯ เมื่อสมัยยังอยู่ในมนุษยโลกได้ดีทุกประการว่า "ข้า ฯ ได้ฆ่าเจ้าไก่ตัวนั้นที่ไหน ? และได้พยายามอย่างไร เจ้าไก่ตัวนี้ก็ไม่ค่อยตาย จนกระทั่งตัดหลอดลมขาด ก็ยังวิ่งหนี ข้า ฯ ก็จับมันมาเชือดคอแล้วเชือดอีกจนกระทั่งคอขาดมันถึงได้ตาย ส่วนเจ้านกกระจาบทะเล ข้า ฯ สมัยเมื่ออายุ ๑๗ ปี อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ข้า ฯ ได้ไปดักยิงตามหนองที่มันลงกินน้ำ มันลงเป็นฝูง ๆ ข้า ฯ ยิงได้ครั้งหนึ่ง ๆ ประมาณครึ่งปีบตักน้ำ นอกจากนี้ก็ไม่มีอะไรที่จะมาเป็นโจทก์ยื่นฟ้องข้า ฯ อีก แต่สำหรับโทษเพียงเท่าที่แลเห็นนี้ตายมบาลก็บอกกับข้า ฯ ว่า "เธอทำบาปไว้มาก เดี๋ยวนี้ถึงเวลาที่เธอจะต้องตายแล้ว เธอจะต้องใช้กรรมที่เธอทำไว้ คือเธอจะต้องไปเกิดเป็นไก่หรือนกแล้วก็ต้องถูกเขาฆ่าตายตามอายุของสัตว์เหล่านั้น จนครบทุกชีวิตของสัตว์เหล่านั้น ที่เธอได้สร้างกรรมให้กับเขาไว้เพื่อเป็นการชดใช้ เมื่อเธอได้ไปเกิดและก็ถูกเขาฆ่าตายลงไปเช่นเดียวกับที่เราฆ่าเขาไว้แล้ว เราก็จะกลับไปสู่สุคติภพ ไปเกิดเป็นเทพยดาเพราะบุญกุศลเราได้เคยสร้างไว้มีอยู่เหมือนกัน" พอพูดจบเท่านั้นแล้ว ยมบาลก็หันไปสั่งคนที่พาข้า ฯ ไปว่าให้พาข้า ฯ ไปจัดการได้ พอข้า ฯ หันจะออกเดินตามชายคนนั้นไป ก็ได้ยินเสียงคนทางด้านหน้าบัลลังก์สุดออกไปที่มีเป็นสนามหญ้าตะโกนมาว่า ประเดี๋ยวก่อนอย่าพึ่งพาเขาไป เขายังมีความดีอยู่อีก ยังไม่ควรที่จะตาย ข้า ฯ จึงหันไปดูตามเสียงนั้น ปรากฏว่าเป็นเต่าตัวใหญ่ถนัดใจ กำลังคลานด้วมเตี้ยมมาในสนามหญ้า พอจวนจะถึงหน้าบัลลังก์ ก็ถามเต่านั้นว่า ที่ว่าเขายังมีความดีอยู่นั้นมีอย่างไร เต่าจึงบอกว่า "ครั้งหนึ่งมีชายคนหนึ่งเขาจับตัวไป เขาจะฆ่าแล้วคน ๆ นี้ได้เอาข้า ฯ ไปปล่อยไว้ในสระแห่งหนึ่ง ข้า ฯ ได้อยู่ในสระนั้น สระนั้นมี

อาหารกินสมบูรณ์ ถึงเวลาก็มีคนเอาอาหารไปให้ข้าฯได้อาศัยอยู่ในสระนั้นจนอายุข้า ฯ ถึงวาระที่จะต้องตายไปเองตามสภาวะ ยมบาลจึงถามเต่าว่า ถ้าอย่างนั้นมีหลักฐานอะไรเป็นเครื่องยืนยันว่าเขาได้เคยช่วยชีวิตท่านไว้ เต่าตอบว่า "มีซิให้มาช่วยกันพลิกท้องข้า ฯ ดูเขาเขียนชื่อเขาไว้ที่ท้องข้า ฯ ยมบาลจึงสั่งให้คนที่คุมข้า ฯ อยู่ไปพลิกท้องเต่าดูพร้อมทั้งข้า ฯ ก็ได้ติดตามไปช่วยพลิกดูหน้าท้อง ก็ปรากฏเป็นรอยขีดด้วยตะปูเป็นลายมือของข้า ฯ จริง แต่ชื่อเป็นชื่อของพี่สาวคนใหญ่ของข้า ฯ (เพราะพี่สาวคนใหญ่ข้า ฯ ไปซื้อเต่าตัวนี้มาจากคน ๆ หนึ่งที่นับถือกันแกจะเอาไปแกงแกล้มสุรา พี่สาวข้า ฯ เลยซื้อมาเป็นเงินถึง ๑ ตำลึง (๔ บาท) ซึ่งสมัยก่อนนับว่า มันแพงมาก แต่พี่สาวข้า ฯ เป็นคนใจบุญไม่พูดว่าอะไร แกถือเต่ามาให้ข้า ฯ สลักชื่อแกลงที่ท้องเต่า ขณะนั้นเต่าตัวนั้นโตประมาณ ๒ ฝ่ามือกางเต็ม ๆ เท่านั้น ไม่ใหญ่โตเท่าที่เห็นนี้) พอข้า ฯ เห็นชื่อก็จำลายมือข้า ฯ ได้และพลันนึกออกว่า ได้นำเต่าตัวนี้ไปปล่อยไว้ในสระภายในวัดแห่งหนึ่ง ซึ่งพระท่านได้เลี้ยงดูมีการให้ข้าวปลาอาหารกินเป็นประจำ ยมบาลจึงเรียกข้า ฯ พร้อมกับคนที่คุมข้า ฯ ให้กลับไปที่หน้าบัลลังก์แล้วกล่าวเตือนข้า ฯ ว่าต่อไปนี้เมื่อกลับไปมนุษยโลกแล้วจงอย่าพยายามฆ่าสัตว์ที่มีอายุมาก ๆ เช่น เต่า, เสือ, ช้าง, จระเข้ และสัตว์ที่มีอายุยืนนาน เพราะถ้าไปฆ่าเขา เมื่อตายไปแล้ว เราจะกลับมาเกิดเป็นคนได้ต้องใช้เวลานานมาก เพราะจะต้องไปใช้หนี้ชีวิตให้กับสัตว์เหล่านั้นจนครบทุก ๆ ตัวก่อน จึงจะได้ไปอยู่สบายตามบุญกุศลที่เราได้สร้างไว้" ข้า จึงถามยมบาลว่า "ทำบุญกุศลอย่างไร จึงเมื่อตายและได้กลับไปใช้หนี้ชีวิตกรรมที่ข้า ฯ ได้กระทำไว้แล้วจะมาอยู่ในยมโลกนี้มีบ้านเรือนสวยงาม มีคนใช้อย่างที่เห็นอยู่ใน

ยมโลกนี้เล่า" ยมบาลตอบว่า "เราต้องสร้างศาลาวัดสร้างโบสถ์, วิหาร, ศาลาการเปรียญ เมื่อตายไปและได้ไปใช้กรรมที่ตนทำไว้จนครบแล้ว ก็จะมาอยู่บ้านเหล่านี้ซึ่งเป็น "กุศล ของตัวที่ได้ทำเอาไว้เมื่อยังอยู่มนุษยโลก" พอบอกเสร็จ ยมบาลจึงหันไปสั่งคนที่นำข้า ฯ ไปแต่แรกว่า "ให้พาข้า ฯ ไปดูคนจะมาเกิดเป็นคนในมนุษยโลกเขาอยู่กันที่ไหน ข้า ฯ จึงเดินตามชายคนนั้นไป ทางที่เดินไปมีลักษณะเป็นสวนมีลำธารมีน้ำใสมีภูเขาเล็ก ๆ ร่มเย็นน่าอยู่ ข้า ฯ เดินตามเขาต่อไปอีกจนถึงทางที่เป็นสวนมีพรรณไม้ดอกเป็นพุ่ม ๆ มีดอกหลากสีสรรค์ต่าง ๆ กันงดงามร่มรื่น มีชายหญิงแต่งกายสวยงาม และแต่ละคนมีผิวพรรณหมดจดงดงามยิ่ง กำลังเดินเล่นบ้าง วิ่งเล่นบ้าง หยอกล้อสรวลระริกอยู่ทั่วไปอย่างน่าปลื้มใจ รู้สึกว่าพวกเขาเหล่านี้ไม่มีทุกข์ร้อนอะไร และคงไม่รู้จักว่า ความทุกข์คืออะไร ข้า ฯ จึงถามคนที่พาข้า ฯ ไปดูว่า "พวกเหล่านี้เป็นใคร" เขาตอบว่า "พวกนี้แหละกำลังจุติมาเกิดในมนุษยโลกและเป็นมนุษย์ต่อไป เขาเป็นพวกที่ได้ใช้กรรมของเขาจนสิ้นแล้วจึงได้มาอยู่ที่แห่งนี้ และมีความสุขความสบาย ไม่มีทุกข์ มีความอิ่มโดยไม่ต้องบริโภค เพราะว่าเขาได้บริโภคอาหารทิพย์เพียงคนละครั้งเดียวก็อยู่ไปได้ดังที่เห็นนี้" ข้า ฯ จึงถามว่า ถ้าเช่นนั้น เขาเรียกว่า "เทวดาใช่ไหม" เขาตอบข้า ฯ ว่า "ใช่แล้ว" ข้า ฯ จึงขอร้องเขาว่า "ถ้าเช่นนั้น ข้า ฯ อยากไปดูพระพุทธเจ้าที่ว่าเข้าสู่นิพพานนั้นไปอยู่ที่ไหน" เขาให้ข้า ฯ แหงนไปดูบนท้องฟ้า ข้า ฯ มองเห็นฟ้า แต่มันเตี้ยกว่าท้องฟ้าในมนุษยโลกมาก ข้า ฯ มองเห็นท้องฟ้าเตี้ยๆ นั้น เป็นคล้ายม่านสีดำผืนใหญ่ มีจุดกลมลักษณะคล้ายดวงดาวดวงใหญ่อยู่ดวงหนึ่งนิ่งอยู่กับที่ มีประกายรัศมีงามยิ่งนัก และรอบ ๆ ดวงใหญ่มีดวงเล็กอีก

พอประมาณแต่ไม่สู้จะมากนัก อยู่ในลักษณะอยู่นิ่ง ๆ แต่มีรัศมีทุกดวง เขาบอกข้า ฯ ว่า "ดวงใหญ่คือพระพุทธเจ้า ดวงเล็กคือบริวารและจะไม่ต้องกลับไปเกิดเป็นมนุษย์อีกแล้ว ถ้าได้มาอยู่อย่างนี้ เพราะเป็นผู้บริสุทธิ์และประเสริฐกว่ามวลมนุษย์ทั้งหลาย" พอเสร็จแล้วเขาก็พาข้า ฯ กลับ ตอนข้า ฯ กลับนี้ ข้า ฯ มารู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเวลาประมาณ ๑๙.๐๐ น. ข้า ฯ กำลังนอนอยู่บนเตียงของคนไข้ในท่านั่งครึ่งนอนครึ่ง ตอนรู้สึกตัวขึ้นครั้งแรกนี้ ข้า ฯ มิรู้สึกคล้ายคนครึ่งหลับครึ่งตื่น หรือตื่นขึ้นภายหลังจากความฝันอันประหลาด ต่อมาประมาณราว ๒๑.๐๐ น. ข้า ฯ ก็ตื่นขึ้นจากความหลับอันอ่อนเพลียและได้พบกับความตื่นเต้นใจเป็นที่สุดในชีวิตข้า ฯ มีความรู้สึกคล้ายกับว่าข้า ฯ มีกำลังและอายุเพียง ๑๗ ปี เท่านั้น มีความแข็งแรงไม่เจ็บไม่ป่วยอะไรทั้งสิ้น

ในการที่ข้า ฯ เขียนเรื่องนี้ขึ้นมา ถ้าหากข้า ฯ เป็นฆราวาสอยู่ก็จะไม่มีใครเชื่อถือ ด้วยเหตุนี้ข้า ฯ จึงถือโอกาสในระหว่างที่ข้า ฯ ยังอยู่ในเพศบรรพชิต นำเรื่องนี้มาเล่าสู่กันฟัง เพื่อให้ท่านทั้งหลายที่เป็นพุทธมามกะได้พึงทราบและตัดสินเอาเอง อะไรที่นำให้ข้า ฯ ได้ไปประสบสิ่งเหล่านี้มา และสิ่งเหล่านี้เป็นความจริงหรือไม่ ?

เรื่องทำบุญสิ่งใดได้สิ่งนั้น

พระมหาสิริ วัดบุปผาราม จ. ธนบุรี เล่าให้ฟังว่า มีอุบาสิกาคนหนึ่งชื่อถนอม บ้านอยู่ใกล้วัดบุปผารามนั่นเอง เป็นคนเข้าวัดฟังธรรมสนใจในศาสนามาก เล่าเรื่องของเขาให้ฟังว่า เหตุที่เขาจะทำบุญเข้าวัดฟังธรรมนี้ เนื่องมาจากได้พบเห็นเหตุการณ์แปลกประหลาดมาด้วยตนเอง คือเมื่อเขาเป็นเด็กรุ่นสาว มารดาเคยสั่งและสอนให้ทำบุญตักบาตรอยู่เสมอ แต่เรื่องตักบาตรไม่ยอมทำ อายพระและสามเณรหนุ่ม ๆ ดูเหมือนตั้งแต่เล็กจนเป็นสาว จะไม่เคยตักบาตรเลยสักครั้ง ต่อมาเมื่ออายุได้ ๑๘ ปี มารดาป่วย หาหมอมารักษาพยาบาลอาการก็มีแต่ทรุดหนักลงทุกที ก่อนแต่จะสิ้นใจ มารดาเรียกเข้าไปสั่งว่าข้าเห็นจะไม่รอดแน่แล้วเองอยู่ข้างหลังอุตส่าห์ทำบุญให้ทาน โดยเฉพาะการตักบาตรอย่าได้ละเลยเสียนะ การตักบาตรเป็นหน้าที่ของผู้นับถือพระพุทธศาสนา เองต้องพยายามรักษาไว้ อย่าทอดทิ้งเสีย เองก็มีอยู่ด้วยกันสองคนพี่น้องเท่านั้น จะต้องรักใคร่ช่วยเหลือกันให้เหมือนเมื่อแม่ยังมีชีวิตอยู่ อย่าให้แตกแยกกัน เมื่อแม่สั่งให้ตักบาตรนั้น ด้วยความเกรงใจและความเคารพรักก็เลยรับคำไปอย่างนั้นเอง แต่ใจจริงนั้นไม่อยากรับไม่อยากทำเลย ครั้นมารดาถึงแก่กรรมแล้ว พวกบ้านใกล้เรือนเคียงและญาติพี่น้องก็ช่วยกันจัดการศพ จนเป็นที่เรียบร้อยแต่เรื่องตักบาตร ไม่ได้ทำตามคำสั่งของมารดา อยู่มาอีก ๑ ปีก็เจ็บเป็นไข้ พิษไข้มากถึงกับสลบไปวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง จนน้องสาวและพวกบ้านพากันเข้าใจว่าตาย จัดแจงเตรียมหาหีบหาโลงกันแล้วในระหว่างที่สลบไปนั้นไม่ทราบว่าไปอย่างไร ไปพบมารดาที่บ้านหลังหนึ่ง

สะอาดและสวยงามน่าอยู่มาก มีคนอยู่ด้วยหลายคน ทุก ๆ คนรูปร่างสาวและสวยทั้งนั้น แม้แต่มารดาของตนก็ดูยังสาว พวกนั้นออกจะสวยกว่าตนเสียด้วย นึกสงสัยว่าหญิงคนนี้หน้าตาก็เหมือนแม่ของเรา แต่ทำไมจึงไม่แก่เหมือนแต่ก่อน กำลังนึกอยู่เช่นนั้น ข้างมารดารู้ก็พูดว่า หนอมเอ๋ยเองอย่าไปสงสัยอะไรเลย ข้านี่แหละเป็นแม่ของเองจริง ๆ จงเข้ามานี่ มาหาแม่เถอะ พอได้ฟังมารดาบอก ก็แสนที่จะดีใจ รีบเข้าไปหา ต่างคนก็ต่างปราศรัยไต่ถามความเป็นไปของกันและกัน ในขณะนั้นเห็นผลไม้ที่เขาจัดใส่จานไว้ผลงามน่ารับประทาน หญิงหลายคนในบ้านนั้นเขาหยิบผลไม้กินกัน เช่น ส้มเขียวหวานบ้าง ส้มโอบ้าง กล้วยบ้าง เกิดความหิวนึกอยากกินกับเขาบ้าง จึงถือวิสาสะนึกว่าของแม่เรา จะเอากินบ้าง จึงลุกเอื้อมมือไปหยิบส้มซึ่งเขาเรียงไว้ในจาน ก็หยิบไม่ออก ส้มเหล่านั้นติดกันหมด หันไปหยิบกล้วย กล้วยก็ติดกันหมด ดึงเท่าไรก็ไม่ออก มารดาเห็นจึงบอกว่า หนอมเอ๋ย นั่นไม่ใช่ของเองอย่าไปเอาเสียให้ยากเลย ของเองอยู่ในห้องนั้นแน่ะ อยากกินก็ไปหยิบเอาเองเถิด จึงลุกขึ้นไปในห้องนั้น แลเห็นข้าวสุกใส่อยู่ในชาม ๑ ชาม ปลาทูห่อใบตองยังสด ๆ อยู่ ๑ ตัว กล้วยไข่ ๒ ผลครึ่ง พอเห็นเท่านั้นน้ำตาก็ไหลพรูทีเดียวเพราะนึกขึ้นมาได้ว่า เมื่อตนอายุ ๑๑ ขวบ ได้เคยใส่บาตรพระหนหนึ่งวันนั้นแม่มีธุระไม่อยู่บ้าน สั่งให้ใส่บาตรแทนในเช้าวันรุ่งขึ้น กล้วยที่ว่าสองผลครึ่งนั้น คือตนเอาไปเก็บไว้ไม่ดี หนูกินไปเสียหน่อยหนึ่งจึงต้องตัดออกเสียครึ่งหนึ่ง คงเหลือสองผลครึ่ง พุทโธ่เราเกิดมากับเขาตั้ง ๑๘—๑๙ ปี ได้ทำบุญไว้เท่านี้เอง คนอื่นเขาทำบุญไว้มากเขาจึงมีของดี ๆ กินกัน อ้ายเรานี่มีแต่ข้าวถ้วยเดียว ปลาทูตัวหนึ่ง กล้วย ๒

ลูกครึ่งเท่านั้น น่าอนาถเหลือเกิน แต่ด้วยความหิวและอิดโรยเหลือกำลังจึงก้มหน้าก้มตากินไปอย่างนั้นเอง อายพวกเหล่านั้นก็แสนจะอาย แต่หิวไส้แทบขาดก็ซังกะตายกินไปพอกันตายไปมื้อหนึ่ง นึกในใจว่าถ้าเรากลับไปถึงบ้านเรา ทีนี้จะทำบุญตักบาตรไม่ให้ขาดเลย ครั้นแล้วเข้าไปหามารดา มารดาก็ว่า หนอม เองเห็นไหมล่ะ ข้าสั่งแล้วว่าให้อุตส่าห์ทำบุญตักบาตร ก็ไม่อยากทำ ต่อไปนี้เองอย่านิ่งนอนใจต่อไปเลย ลูกของแม่จงกลับไปและตั้งอกตั้งใจทำบุญสุนทานต่อไป ตนก็กราบลามารดากลับ ดูเหมือนเมื่อมามีเจ้าหน้าที่ทางโน้นพามาส่ง แต่ตอนจะถึงบ้าน วันเดียวก็ถึง จึงฟื้นขึ้นมา เมื่อฟื้นแล้วไข้ก็หาย ไม่ต้องกินยาอีกขอแต่น้ำเขากินเท่านั้น ต่อมาก็ค่อยกินอาหารได้ค่อยหายขึ้นตามลำดับ นับแต่นั้นมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ใส่บาตรทุกวันไม่เคยขาดเลย เข้าวัดฟังเทศน์ฟังธรรมกับเขาได้ หายอายพระเณรตั้งแต่ฟื้นหายจากไข้คราวนั้นทีเดียว ใครเขาจะว่าดิฉันบ้าหรืออย่างไรก็ตาม แต่ฉันได้เห็นผลของบุญที่ทำไว้กับตาของฉันเอง ฉันก็เชื่อว่าทำแล้วต้องได้ผลอย่างแน่ ๆ ไม่ไปไหนเสีย ทุกวันนี้รู้สึกดีใจและชื่นใจที่ได้เข้าวัดฟังเทศน์ทำบุญให้ทานไว้มาก ไม่ไกลพระไม่ไกลวัดเหมือนเมื่อครั้งยังไม่ได้ไปเห็นก่อนสลบ แม่ถนอมคนนี้เป็นกำพร้าพ่อมาตั้งแต่ยังเล็ก ๆ มีน้องสาวร่วมมารดาเดียวกันอยู่คนหนึ่ง เวลานี้ตัวแม่ถนอมยังมีชีวิต อายุประมาณ ๕๗ หรือ ๕๘ ปี เรื่องก็เป็นอันจบลงเพียงนี้

ทำทารุณแก่เขาอย่างใด ได้รับผลอย่างนั้น

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีพี่น้องหลายคนด้วยกันเป็นชาวนาเกลือแขวงบางละมุง จังหวัดชลบุรี คนหนึ่งเป็นพี่ชายชื่อดำ น้องเป็นหญิงชื่อเปรม เมื่อนายดำเติบโตขึ้น เที่ยวหาเลี้ยงชีพในทางรับ

จ้างได้ค่าแรงตามสมควร คราวหนึ่งไปรับจ้างเขาเฝ้าไข่จะละเม็ดที่เกาะคราม มีเจ๊กผู้ร้ายมารบกวนบ่อย ๆ เวลาเผลอหรือไม่อยู่ตลอดจนเวลานอนในกลางคืน เจ๊กคนนั้นมักแอบมาขโมยไข่เนือง ๆ เป็นเหตุให้นายดำขัดเคืองมาก นายดำจึงพยายามคอยจับอยู่เสมอ ต่อมาในคืนหนึ่งนายดำซุ่มอยู่จนเห็นเจ๊กมาลัก พอได้ทีก็จับเจ๊กผู้ร้ายได้พร้อมทั้งของกลาง เอาเชือกผูกมัดไว้อย่างมั่นคง แล้วเอาไม้บ้างมีดบ้างตีและฟันลงไปตามชอบใจ แต่เจ๊กไม่เป็นอันตรายสมนึก จึงไปหาหลาวมาสวนทวารหนัก จนเจ๊กขาดใจตาย แล้วนำศพไปฝังเสียอย่างมิดชิด จนแน่ใจว่าลับตาคนดีแล้ว ก็คงอยู่ต่อมาตามปกติ.

ภายหลังนายดำมีจิตเลื่อมใสอยากจะบวชเป็นพระภิกษุ จึงไปอำลาญาติพวกพ้วงของตน ออกไปบวชอยู่ ณ วัดหนองเกตใหญ่หลายพรรษา จนได้รับหน้าที่เป็นสมภารปกครองวัดนั้นตลอดอายุของตน เมื่อจวนจะมรณภาพ เริ่มอาพาธเป็นโรคบิด ระหว่างนั้นยังมีกำลังพอเดินได้ ไปถ่ายอุจาระที่ฐานก็ไม่ออก ภายหลังรู้สึกปวดมวนเหมือนที่เคย จึงเดินลงจากกุฏิไปฐานที่ส้วมที่เขาทำไว้อีกแห่งหนึ่งในหมู่ต้นกล้วยซึ่งขึ้นเรียงรายระเกะระกะกันไปทั้งเล็กทั้งใหญ่ โดยที่สุดพึ่งจะแตกหน่อยังไม่มีใบก็ดี สมภารดำพยายามถ่ายอุจาระก็หาออกไม่ จึงขยับตัวลุกขึ้นยืนหมายจะกลับไปกุฏิตามเดิมเวลานั้นรู้สึกมีอะไรก้อนดำมืด เข้ามาตรงหน้าตนก็ซวนล้มลงนั่งทับหน่อกล้วยลงไปเต็มแรงหน่อกล้วยนั้นก็สวนทวารพอดี กลับมากุฏิแล้วให้เด็กไปตัดหน่อกล้วยนั้นมาไว้ ชี้ให้ผู้มาเยี่ยมดูและเล่าความเรื่องที่ทำทารุณกับเจ๊กให้ฟัง สมภารดำได้รับความเจ็บปวดเป็นอันมาก ต้องทนทุกข์เวทนาอย่างสาหัสจนตลอดเวลาสิ้นลมหายใจ ถึงมรณภาพไปตามยถากรรมของตน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ อนุตตรสัมมาสัม-
โพธิญาณ ณ ที่นี้ เมืองพุทธคยา ประเทศอินเดีย
(ณ วันเพ็ญ เดือน ๖ ปีระกา)

โกรธทำร้ายสัตว์ ได้รับผลกรรมสนองตอบ

ในรัชกาลเดียวกันนั้น มีเรื่องสืบอนุสนธิต่อไปอีก คือน้องหญิง ของสมภารดำที่ชื่อนางสาวเปรมดังกล่าวมาแล้วในเรื่องก่อนนั้น เมื่อนางสาวเปรมยังเป็นเด็กอยู่ ผู้ใหญ่เคยใช้ให้เฝ้าข้าวเปลือก ซึ่งได้นำออกผึ่งแดดไว้ วันหนึ่งขณะที่นางสาวเปรมกำลังเฝ้าข้าว มีแม่ไก่พาลูกเล็ก ๆ ๑๓ ตัว มาจิกคุ้ยเขี่ยกินตามนิสัยสัตว์ นางสาวเปรมแลเห็นก็ขัดใจขึ้นมา จึงหยิบท่อนไม้เหวี่ยงปาไปเต็มแรง ไม้นั้นตกลงดินก่อนแล้วกะท้อนไปแทงเอาตาข้างซ้ายของแม่ไก่ ทำให้ตาบอดข้างหนึ่ง.

อยู่ต่อมาเมื่อถึงเวลาสมควร ผู้ใหญ่ก็จัดการปลูกผั่งให้นางสาวเปรมมีเหย้าเรือนตามประเพณี นางเปรมเป็นคนอุตส่าห์ทำกิจการหาเลี้ยงชีพตนและบุตรหญิงชายสืบมาตามกำลังสามารถ จนอายุล่วงเข้ามัชฌิมวัย มีบุตรธิดาทั้งหมดด้วยกันรวม ๑๓ คน เมื่อมีบุตรคนที่ ๑๓ แล้ว ก็พอดีเกิดเหตุน่าหวาดเสียวขึ้น คือเวลาวันหนึ่งหน้าฟาดข้าว คนในบ้านเอารวงข้าวที่เกี่ยวมาได้ฟาดบนปากถัง เพื่อให้เมล็ดข้าวร่วงลงก้นถัง ตามธรรมเนียมที่นิยมใช้ในแถบนั้น ไม่ใช่นวดเพราะมีข้าวน้อยทั้งพื้นดินเป็นที่ทรายโดยมาก ถึงคราวหยุดพักและรับประทานอาหารกลางวัน คนเหล่านั้นก็หยุดตามเวลา แต่ข้าวที่ยังไม่ได้ฟาดมีเหลืออีก ๑ ฟ่อน นางเปรมไปดูเห็นดังนั้น จึงหยิบไปฟาดเสียให้หมดเสร็จทีเดียว ขณะที่นางเปรมฟาดข้าวนั้น มีข้าวเมล็ดหนึ่งกระเด็นกลับมาแทงตาถูกแก้วตาซ้าย ทำให้นางเปรมปวดร้าวเหลือทน ต้องทุรนทุรายอย่างน่าสังเวชยิ่งนัก พวกพ้องพากันช่วยรักษาพยาบาลไปตามกำลัง

แต่อาการที่ปวดหาคลายไม่ ต่างปรึกษากันที่จะหาหมอมารักษาต่อไป นางเปรมทราบเรื่องจึงห้ามว่าอย่าเลย ผลกรรมของฉันตามมาทันแล้ว ถึงแม้จะหาหมอวิเศษอย่างไร ก็หมดหวังที่จะรักษาให้หายได้ ในที่สุด ตาข้างซ้ายของนางเปรมก็บอดเสียไปเหมือนแม่ไก่ตัวนั้น เมื่อถึงอายุขัย นางเปรมก็ตายไปตามยถากรรม.

ขโมยของคนหนีไฟ ก่อนตายกินน้ำร้อนเดือด

ในรัชกาลที่ ๕ ยังมีชายคนหนึ่ง อยู่ที่บ้านอู่ตะเภา ตำบลหนองไม้แดง แขวงบางปลาสร้อย จังหวัดชลบุรี ในขั้นต้นมีอาชีวะยังไม่เป็นหลักฐาน คราวหนึ่งแจวเรือมาในพระนคร จอดเทียบอยู่ท่าวัดสำเพ็ง เผอิญในคราวนั้นเกิดไฟไหม้ขึ้น เจ้าของโรงร้านในแถวนั้นต่างพากันตกใจอลหม่าน และมีผู้คนมาดูพลุกพล่านแออัดตามเคย เจ้าของบางคนที่ใจหนักแน่นไม่สะทกสะท้านต่อเหตุการณ์ ก็พยายามป้องกันผู้ร้ายและรีบขนของในร้านของตนออกไปให้พ้นอันตราย บางคนสติเสียมิรู้ที่จะทำประการใด ได้แต่เดินวกวนรี ๆ รอ ๆ แม้จะขนของบ้างก็หยิบเฉพาะสิ่งไม่สำคัญอะไรนัก ไฟยิ่งไหม้ลุกลามมากขึ้น มีพวกบ้านหนึ่งขนของมาลงเรือนายคนนั้นซึ่งอยู่ในจำนวนคนดูไฟด้วย ไม่นึกสงสารเจ้าของบ้านที่ถูกไฟไหม้ ระงมอยู่ด้วยความทุกข์ร้อน อย่างยิ่ง ครั้นขนของมาลงเรือเป็นอันมากจนเห็นว่าพอแล้ว นายคนนั้นจึงเร่งออกเรือจากท่าแล่นกลับไปยังบ้านของตน ตั้งแต่นั้นมาปรากฏว่าเป็นคนร่ำรวยทรัพย์ในตำบลนั้นคนหนึ่ง.

ครั้นภายหลังเมื่อเขาจวนจะถึงแก่กรรม นอนเจ็บอยู่มีอาการกระหายน้ำ ให้ร้อนเป็นกำลัง ผู้พยาบาลก็จัดการต้มน้ำร้อนเดือดแล้ว

รินออกจนเห็นว่าจวนเย็นจึงหยอดให้ เขาดื่มรู้สึกเย็นเสียทีเดียวไม่พอกับความประสงค์ จึงขอให้ต้มใหม่ ต้องการร้อนมาก ผู้พยาบาลก็ต้มอีกเกรงว่าร้อนนักจะลวกปากคอตลอดถึงลำไส้ จึงตั้งรอไว้เหมือนคราวก่อน แต่ให้ร้อนกว่าเก่าหน่อยแล้วหยอดให้ เขาดื่มเข้าก็ยังรู้สึกเย็นไม่พอใจเลยบ่นว่าตัดพ้อต่าง ๆ ผู้พยาบาลจำใจต้องคล้อยตามค่อยเขยิบให้ร้อนจัดขึ้น ๆ โดยลำดับ แม้เช่นนั้นเขาก็ยังไม่วายจะร้องขอให้ร้อนยิ่งขึ้นอีก ถึงกับต้องบังคับให้คนพยาบาลยกเตาไปตั้งต้มใกล้ ๆ เขา พอน้ำเดือดก็ตักหยอดลงในปากทันที เขาดื่มได้สนิทดีคล้ายน้ำเย็นธรรมดา เป็นเช่นนี้ตลอดจนขาดใจตาย.

ในเวลาที่เขากำลังเจ็บทุรนทุรายอยู่นั้น นายฉุยบ้านอู่ตะเภาได้ไปอยู่ในที่นั้นด้วย แลเห็นเหตุการณ์ที่เป็นไป รู้สึกสังเวชสลดใจมาก เชื่อว่าอาการอันน่าทุเรศถึงปานนั้น คงเป็นผลของกรรมที่เขาผู้ตายได้เคยทำไว้ครั้งไฟไหม้ตำบลสำเพ็งในพระนคร โดยปราศจากเมตตาแก่ผู้ตกอยู่ในที่คับขัน เพราะเห็นแต่จะได้ถ่ายเดียว สมกับคำซึ่งควรตำหนิว่า กลืนได้ลงคอ ครั้นวิบากตามทัน จึงบันดาลให้กระหายอยากดื่มน้ำอย่างร้อนจัดจริง ๆ ต่อเมื่อได้ดื่มลงพอสมควรแล้วก็ขาดใจตายดังนี้

กัดปลาตาบอด ขวดโซดาระเบิดแก้วทิ่มตาตนบอด

ในรัชกาลที่ ๕ ยังมีเด็กคนหนึ่งชื่อ ส. อยู่บ้านโขด แขวงบางปลาสร้อย จังหวัดชลบุรี เป็นคนชอบเล่นปลากัด เที่ยวเสาะหาปลามาเลี้ยงไว้ สุดแต่จะได้เพียงไร และจับเข้าคู่ให้กัดกัน ในบางคราว เพื่อทดลองดูกำลังความว่องไวและความอดทนของปลานั้น ๆ ถ้าตัวไหนดีสมใจก็เพิ่มการทะนุบำรุงให้ถึงขนาด คอยพิทักษ์รักษา

อย่างกวดขัน ในคราวที่ยังนิยมเลี้ยงปลากัดอยู่ เขาได้ทำดังนั้นตลอดมา ครั้งหนึ่งนำเอาปลาออกเทียบตามเคย เห็นพอจะสู้กันได้ก็รวมปลาคู่นั้นลงในขวดโหลเดียวกัน ปลาทั้งสองนั้นต่างรี่เข้ากัดกัน ไม่ลดละ จนปลาตัวหนึ่งพลาดท่า ถูกกัดตาขวาทะเล้นขาดวิ่นยับเยินเสียไป เขาจึงซ้อนขึ้นให้อยู่แยกขวดโหลกัน แล้วบำรุงเลี้ยงต่อไปตามสมควร ภายหลังผู้ใหญ่พาไปฝากให้อยู่วัด ก็เป็นอันเลิกเลี้ยงปลากัดแต่นั้นมา.

เขาอุตส่าห์เล่าเรียนจนสอบไล่จบชั้นในโรงเรียนประจำวัดนั้นแล้ว ผู้ใหญ่จึงจัดการฝากให้เข้ามาอยู่ในพระนคร เพื่อศึกษาวิชาชั้นสูงต่อไปอีก วันหนึ่งระหว่างโรงเรียนภาษาไทยหยุดเทอม คณะครูโรงเรียนภาษาบาลี ประชุมตรวจใบสอบของนักเรียน ณ กุฏิที่เขาอยู่นั้นในเวลาบ่าย เขาเคยปรนนิบัติรับทำกิจการบางอย่างและเลี้ยงน้ำดื่มด้วย ขณะที่เขาปรนนิบัติการอยู่นั้น ขวดน้ำดื่มซึ่งวางอยู่ใกล้ ๆ ได้ระเบิดขึ้นขวดหนึ่งแตกกระจายไปในที่ต่าง ๆ มีชิ้นหนึ่งกระเด็นไปแทงถูกแก้วตาซ้ายของเขา ทำให้เจ็บปวดร้าวระบมขึ้นทุกที ตกอยู่ในฐานะใกล้ต่ออันตรายน่าหวาดเสียวมาก เป็นเหตุให้เขาหวนระลึกถึงครั้งก่อนที่เคยจับปลาให้กัดกันจนตาของปลานั้นบอดเสียไปข้างหนึ่ง ดังกล่าวมาแล้วในตอนต้น ผู้ใหญ่ได้จัดการให้แพทย์ตรวจและรักษาตามสมควร แต่ก็ไม่สามารถทำตาให้กลับคืนดีดังเดิมได้ ตาจึงบอดเสียไปข้างหนึ่งตราบเท่าทุกวันนี้.

พระมหาเถา เปรียญ ๕ ประโยค ผู้เรียบเรียง
โดยคำสั่งของท่านเจ้าคุณพระศาสนโสภน วัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

ท่านมหาสงบ เปรียญ วัดสามจีนใต้ จังหวัดพระนคร เขียนเรื่องส่งมาให้แก่ นายพันโท พระพินิจสารา ดังต่อไปนี้—

โกรธเอาไม้ตีพระพุทธรูป ไฟไหม้บ้าน

พระสุข วัดสามจีนใต้ จังหวัดพระนคร ได้เล่าให้ฟังว่า ประมาณนานปีมาแล้ว มีชายคนหนึ่งอยู่ตำบลวัดยาง จังหวัดพิษณุโลก วันหนึ่งชายผู้นั้นได้ไปกู้ไซได้ปลาเล็ก ๆ มา เพื่อต้องการจะไว้สำหรับเกี่ยวเบ็ดไปตกปลาใหญ่ ๆ แต่เวลานั้นเป็นเวลาค่ำ จึงได้นำหม้อที่ขังปลาเล็ก ๆ ไว้นั้นไปฝากพระพุทธปฏิมาไว้ที่วัดแห่งหนึ่ง แล้วตัวก็กลับมายังบ้านเรือน ครั้นรุ่งเช้าเมื่อจะไปตกปลา จึงไปเอาหม้อปลาที่ฝากพระปฏิมาไว้นั้นก็ไม่เห็นหม้อปลา ใครลักเอาไปก็หาทราบไม่ ตัวก็มีความโกรธจึงเอาไม้ตีพระปฏิมาถูกที่พระกรรณหักทำลายไป ในคืนวันนั้นเองบังเกิดไฟไหม้เรือน ตัวของเขาและบุตรภรรยาได้รับความทุกข์ลำบากแทบปางตาย ที่รอดชีวิตอยู่ได้ก็เพราะมีชาวบ้านมาช่วย.

ฆ่าสัตว์อย่างทารุณ ผลกรรมตามสนอง

นายคำ อยู่ตำบลบ้านข้าวเม่า อำเภออุไทยใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอาชีวะทางกสิกรรม แต่เป็นพรานเนื้อด้วยตั้งแต่อายุ ๒๐ ปีจนตราบเท่าอายุล่วงเข้า ๖๐ ปี วันหนึ่งนายคำได้ไปล่าเนื้อในป่าคือขี่ม้าเที่ยวไล่เนื้อ ถ้าไล่ไปจนจวนเกือบใกล้ตัวเนื้อแล้วแกก็โดดลงจาก

หลังม้า ตรงเข้าจับเหยียบคอเนื้อทุกทีให้ถึงแก่ความตาย ต่อมาเมื่อเวลาแกป่วยหนักจวนจะตาย ได้แสดงกิริยาอาการคือเหยียดเท้าไปเหยียดเท้ามา เหมือนเมื่อแกเหยียบคอเนื้อ ให้เท้าเสือกไปเสือกมาและร้องเสียงแบ ๆ เป็นอย่างนั้นได้ประมาณ ๑๐ วัน จึงกระทำกาลกิริยาตายไปตามยถากรรม.

ช้อนลูกกุ้ง เมื่อใกล้จะตายปรากฏภาพลูกกุ้งมาหลอน

นางหยวกภรรยานายจัน ตำบลบ้านข้าวเม่า อำเภออุไทยใหญ่ จังหวัดอยุธยา มีอาชีวะทางกสิกรรม แต่เป็นผู้ขวนขวายในการเที่ยวช้อนลูกกุ้งเพื่อเป็นอาหารมาช้านาน ครั้นเมื่อเวลาป่วยไข้ ถ้าหลับตาลงเมื่อไร ก็ให้แลเห็นเป็นลูกกุ้งมาแวดล้อมที่ตัวของแกเป็นอันมาก แต่ด้วยอำนาจบุญกุศลหนหลังตามรักษา จึงกลับหายจากโรคพยาธิได้ ตั้งแต่นั้นมานางหยวกก็ได้งดเว้นจากการช้อนลูกกุ้งไม่ทำอีกต่อไป.

เลี้ยงเป็ดขาย เวลาจะตายรู้สึกมีเป็ดไซ้ที่ตัว

นายแก้วได้เล่าให้ฟังว่า นายเบี่ย ผัว นางทิม เมีย อยู่ตำบลบ้านเกาะ อำเภอรอบกรุง จังหวัดอยุธยา เป็นผู้เลี้ยงเป็ด เลี้ยงสุกรขาย ต่อมานายเบี่ยป่วยหนักใกล้จะตายให้เห็นไปว่า มีเป็ดมาไซ้ตามร่างกายของนายเบี่ย นายเบี่ยได้ร้องบอกลูกเมียช่วยไล่เป็ดที่มาไซ้นั้น ทรมานอยู่อย่างนี้จนสิ้นใจตาย.

ทำดีได้ดี

นายรื่น ผัว นางสำเภา เมีย อยู่บ้านตำบลหันตรา อำเภอรอบกรุงจังหวัดอยุธยา มีอาชีวะทางค้าข้าว นับว่าเป็นผู้บริบูรณ์ไม่ขัดสน

แต่มายากจน ครั้งราษฎรพากันรักเล่นการพนันทั่วไป ด้วยความพื้นเผือ จนยังเหลือเงินอยู่ ๘ บาทเท่านั้น เมื่อตนมาคิดได้ว่าการพนันเป็นอบายมุข เป็นเหตุให้เกิดความฉิบหายวายทรัพย์จึงคิดกลับใจเสียใหม่ ตั้งใจพยายามในการทำนาหาเลี้ยงชีพโดยชอบธรรม ฝักใฝ่ในการทำทำบุญกุศล แม้ลำบากยากจนถึงเพียงนั้นแล้ว ยังอุตส่าห์ขวนขวายหาอาหารใส่บาตรพระสงฆ์สามเณรอยู่ไม่ขาด ทั้งมีความสามารถถือมั่นกตัญญูกตเวทีต่อคุณมารดาบิดา อุปัชฌาย์อาจารย์เมื่อประกอบการทำนาไม่ช้านานเท่าใด ก็กลับตั้งตัวขึ้นได้ จนมีเรือนฝากระดานเช่นเดิมอีก และในคราวที่เล่นการพนันยากจนลงครั้งนั้น มีคนดูหมิ่นว่าคงจะตั้งตัวไม่ได้ต่อไป การที่กลับตัวละความชั่วทำความดีจึงมีความเจริญขึ้นได้อีก ก็คงจะยืดยาว

จับปูขาย และปูมาหลอนเมื่อไม่สบาย

มีชายคนหนึ่งชื่อนายอู๋ ชาติไทย ตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลบางเหี้ย จังหวัดสมุทรปราการ ทำนาหาเลี้ยงชีพด้วยการจับปูทะเลมาขายตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี จนอายุ ๓๕ ปีเศษ ตนป่วยเป็นไข้มีอาการหนักมาก ในเวลาที่ลืมตาหรือหลับตาอยู่ก็ดี ได้แลเห็นปูแสมปูทะเลมีจำนวนตั้งหลายร้อยหลายพันตัวเดินคลานอยู่โดยรอบตน เห็นอยู่เช่นนี้ประมาณ ๕ วัน ครั้นต่อมาเมื่อหายป่วยแล้ว นายอู๋ก็มิได้หา เลี้ยงชีพในทางนั้นอีกเลย ในเวลานั้นนายอู๋เดินเรือพื้นเที่ยวค้าขายก็ยังมีความสุขสบาย ดี

ทำดีไว้ เมื่อป่วยได้เห็นนิมิตอันเป็นมงคล

มีพระภิกษุรูปหนึ่งชื่อพระอาจารย์โม้ ครองอาวาสวัดบางกระพี้ อำเภออุตตรดิตถ์จังหวัดพิษณุโลก ขณะเมื่อท่านมีอายุ ๑๗ ปี ประกอบไปด้วยโรคาพยาธิเข้าครอบงำย่ำยีถึงแก่สลบแน่นิ่งไป หาสติอารมณ์มิได้ ส่วนมารดาบิดาก็ไปหาหมอมาแก้ไข ครั้นหมอมาประกอบยารักษาแล้วกลับฟื้นขึ้นมาได้ และท่านได้เล่าให้เขาฟังว่า มีผู้คนมากมายได้เอาเรือกัญญามารับและท่านได้ขึ้นสู่เรือกัญญาไปด้วยเขา เรือได้นำท่านขึ้นไปถึงปราสาทแห่งหนึ่งซึ่งว่างเปล่าไม่มีบุคคลอาศัย แล้วเขาจึงส่งท่านไว้ที่ปราสาทนั้น ท่านจึงได้เดินเที่ยวเชยชมดูสรรพสิ่งของต่าง ๆ หลายอย่างหลายชนิดที่มีอยู่ในห้องปราสาทนั้น ครั้นมีความเหนื่อยหน่ายในการเที่ยวเชยชมแล้ว จึงได้เรียกชนเหล่านั้นนำเรือลำนั้นมารับ เขาได้นำท่านกลับมาส่งยังสถานที่ของท่าน ก็พอดีกับเวลาที่ท่านได้สติขึ้นมา อาการโรคาพยาธิก็ได้เสื่อมคลายหายเป็นปกติ

เขียนเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันอังคาร แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

เบียดเบียนสัตว์เพื่อสนุกได้รับทุกข์เมื่อใกล้จะตาย

มีชายผู้หนึ่ง ซึ่งตั้งภูมิลำเนาอยู่ตำบลคลองบางดอกใหญ่ ตรงหน้าวัดราชสิทธาราม (วัดพลับ) จังหวัดธนบุรี มีอาชีวะในทางทำราชการ และเขาเป็นคนชำนาญในทางนักเลงการพนัน มีชนไก่และกัดปลาเป็นอาทิ ครั้นถึงคราวเจ็บไข้จวนจะใกล้สิ้นชีวิต วิบากอกุศลที่ตนได้ชนไก่ และกัดปลาเป็นอาทินั้นมาบันดาลบังเกิดขึ้น

เป็นนิมิต คือให้เอาศีรษะแม่มือทั้งสองของตนชนกัน เหมือนอย่างชนไก่และกัดปลาฉะนั้น ถึงแม้บุตรและภรรยาจะเหนี่ยวรั้งสักเท่าใด ๆ ก็ไม่หยุด ลงท้ายที่สุดบุตรและภรรยาก็ต้องปล่อยให้เขากระทำเช่นนั้นจนตราบเท่าทำกาลกิริยา ข้อนี้ควรจะเห็นเป็นตัวอย่างในการแสวงหาความสุข ด้วยไม่เห็นแก่ความทุกข์ของสัตว์ ท่านจึงจัดเป็นทรกรรมแก่สัตว์ เนื่องด้วยองค์ปาณาติบาต ดั่งแสดงมาฉะนี้

ขายสุกร เมื่อใกล้ตายร้องเป็นเสียงหมู

มีญวนผู้หนึ่ง ซึ่งตั้งเคหะสถานอยู่ตำบลบ้านท่าเรือจ้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีการฆ่าสุกรขายเป็นอาชีพ ครั้นคราวตนป่วยเวลาใกล้จะดับจิต นิมิตอันชั่วร้ายได้ปรากฏออกมาเป็นเครื่องหมายได้เปล่งสำเนียงเป็นเสียงสุกรร้องไม่ใคร่จะสิ้นลมหายใจลงได้เลย ต้องเอาเครื่องปหรณวัตถุ (เครื่องสำหรับฆ่าสุกร) มาวางไว้ตรงหน้า จึงได้กระทำกาลกิริยาตาย ข้อนี้ก็บ่งความให้เห็นชัดว่าการฆ่าสัตว์เพราะอำนาจกิเลสกล้า มีโลภเจตนาเห็นแก่ได้ถ่ายเดียว ไม่แลเหลียวดูชีวิตของสัตว์อื่น ฉะนั้นคติทางดำเนินของเขาจึงเผล็ดผลออกมาให้ปรากฏในปัจจุบันทันตาเห็น เป็นดุจกรุย (เครื่องหมาย) บอกหนทางแก่ผู้สัญจรฉะนั้น ท่านจึงจัดเป็นทรกรรมสัตว์เนื่องด้วยองค์ปาณาติบาตด้วยเหมือนกัน

ผลกรรมตามสนอง เพราะใช้สัตว์ปราศจากกรุณา

มีผู้เล่าให้พระมหาสงบฟังว่า มีชายผู้หนึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลหนองหมู อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี มีอาชีพในทางเป็นพ่อค้าเกวียน ได้ซื้อข้าวบรรทุกเกวียนไปขายอยู่เสมอ และเขาเป็นคนโหดร้ายใจอำมหิต ใช้สัตว์พาหนะโดยปราศจากเมตตา กระทำทรมานอย่างแสนสาหัส มีให้กราดแดดและอดน้ำเป็นต้น เมื่อสัตว์พาหนะทุรนทุรายกระวนกระวายอยู่เพราะกรากกรำเช่นนั้น ซ้ำกลับพูดล่อลวงอีกว่าไปถึงตำบลโน้นเถิดจึงค่อยหยุดพักดื่มน้ำ แต่เมื่อถึงเข้าแล้วก็หาหยุดพักไม่ ซ้ำผัดเพี้ยนในที่ข้างหน้าต่อ ๆ ไปอีก สัตว์พาหนะนั้นได้รับความกระวนกระวายและหิวกระหายน้ำเป็นกำลัง ขณะที่ถึงท่าน้ำกลับได้ดื่มแต่น้ำที่ขุ่นข้นประกอบด้วยเปือกตม เขาได้ใช้สัตว์พาหนะกรากกรำโดยทำนองนี้มาเป็นอาจิณ ตราบเท่าจนชราภาพ เมื่อป่วยใกล้จะสิ้นชีวิตได้แลเห็นนิมิตต่าง ๆ เป็นต้นว่า แลเห็นดุมและกงแห่งเกวียนอยู่ที่หน้าอก แล้วร้องครวญครางเรียกบุตรและภรรยาให้มาช่วย ครั้นกลับได้สติขึ้นมาจึงพร่ำสอนบุตรและหลานว่า เจ้าเอ๋ยอย่าเอาเยี่ยงข้าเลย เมื่อเจ้าจะใช้สัตว์พาหนะจงมีใจสงสาร อย่ากรากกรำทำทรมานเหมือนอย่างข้าที่ทรมานแก่สัตว์นั้นเลยดูแต่พอควรพอพูดเท่านั้นแล้วก็ร้องครวญครางต่อไปอีก แลร้องบอกว่ากระหายน้ำเป็นกำลัง เมื่อบุตรเอาน้ำมาให้ก็บริโภคไม่ได้ กลับร้องครวญคราง

ต่อไปอีก แสดงอาการหอบและหิวกระหายดุจสัตว์พาหนะฉะนั้น ขณะเมื่อจะบริโภคน้ำ ถ้าน้ำใสก็บริโภคไม่มีรสอร่อย ต้องบริโภคแต่น้ำที่ขุ่น ๆ เขาได้เสวยทุกขเวทนาอยู่ดังนี้ประมาณหลายเวลาจึงได้กระทำกาลกิริยาตายตามยถากรรม

เอาไม้ตีกระบือตาบอด ต่อมาตนเองเลยตาบอดด้วย

มีชายคนหนึ่ง ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ตำบลคลอง ซอยที่ ๙ อำเภอหนองเสือ จังหวัดธัญญบุรี มีอาชีวะในทางกสิกรรม (ทำนา) วันหนึ่งเขาบันดาลโทสะขึ้นมาเพราะอะไรไม่ทราบ ได้เอาไม้ตะบองประหารกระบือเข้าทีหนึ่ง เฉพาะถูกตรงนัยน์ตา ตาเลยบอดแลไม่เห็นทั้งสองข้าง ครั้นต่อมาเชื่อแน่ว่าเวรในครั้งนั้นคงตามสนอง เขาเองมีต้อเกิดขึ้นที่นัยน์ตาทั้งสองซ้ายและขวา ประกอบยาบำบัดสักเท่าไรก็ไม่หาย ตกลงนัยน์ตาของเขาก็บอดใช้การไม่ได้ทั้งสองข้าง แต่ต่อมาจักเป็นอย่างไรไม่ปรากฏ

สลบไปฝันว่าอีก ๒ วันจะตาย ต่อมาอีก ๒ วันตายจริง

มีบุรุษผู้หนึ่งชื่อว่าจีนเซียวเว้ง อายุ ๘๓ ปี ซึ่งตั้งภูมิลำเนาอยู่ตรอกข้าวหลาม อำเภอสามแยก จังหวัดพระนคร หาเลี้ยงชีพทางประกอบการค้าขาย เมื่อกลับฟื้นคืนคงดำรงสติขึ้นมาได้จึงได้เล่าความฝันให้ญาติมิตรทั้งหลายฟังว่า ตัวของแกได้เดินสัญจรไปตามมัคคมรรคาวิถี ได้ทัศนาการเห็นสถานที่และบ้านเรือนตึกรามอันสง่างามเหลือ

ที่จะพรรณนาให้สุดสิ้นลงได้ สิ้นความฝันเพียงเท่านี้ เมื่อค่อยทุเลาจากโรคาพยาธิประมาณ ๒—๓ วัน จะเป็นเพราะความฝันหรือจิตแปรปรวนอย่างไรก็ไม่ทราบชัด แกได้เล่าให้ญาติมิตรทั้งหลายฟังอีกครั้งหนึ่งว่า มีชนเป็นอันมากได้พากันมาเข้ากลุ้มรุมตีตัวแกยกใหญ่ แต่มีท่านผู้หนึ่งซึ่งปรากฏว่าที่จมูกมีสีแดงได้มาทำการช่วยเหลือ เพื่อขับไล่ให้ชนเหล่านั้นถอยหนี ถึงอย่างนั้นก็ดี ชนเหล่านั้นเมื่อจะกลับไปได้พูดพิฆาตมาดหมายไว้ว่า ต่อนี้ไปอีก ๒ วันจงระวังตัวไว้ให้ดี ส่วนแกเองได้รอดชีวิตมาพอดีกับเวลาที่ชนเหล่านั้นพิฆาตไว้ เมื่อครบกำหนด ๒ วันจีนเชียวเว้งก็ถึงแก่มรณกรรมไปตามยถากรรม

สลบไปฝันว่า พบพระยายมและบอกพระยายมว่าตนกำลังจะคิดสร้างพระอาราม พระยายมเลยปล่อยให้มาสร้างพระอารามต่อ

มีชายคนหนึ่งชื่อสุด ตั้งเคหะสถานอยู่บางสะแก จังหวัดธนบุรี หาเลี้ยงชีพในทางกสิกรรม (ทำสวน) แต่แกเป็นคนมีใจฝักใฝ่ในทางกองการกุศล แสดงตนเป็นเวยยาวัจกร กล่าวคือขวนขวายในกิจการของพระภิกษุสงฆ์มาจนตราบเท่าชราภาพ ถึงกระนั้นก็ดียังหาละเมินเหินห่างทางกิจวัตไม่ คำนึงถึงการที่จะก่อสร้างพระอาราม แต่เผอิญตนมาป่วยเสียหาได้ทันก่อสร้างไม่ ครั้นอาการไข้มากขึ้นโดยลำดับถึงกับสลบหลับไป บรรดาญาติทั้งหลายมีความเศร้าโศรกเป็นกำลัง ต่างก็พากันเข้าช่วยแก้ไข จะเป็นเพราะยังไม่ถึงคราวถึงสมัยหรืออย่างไรก็

ตาม แกกลับฟื้นขึ้นมาได้แล้วบรรยายความฝันให้หมู่ญาติฟังว่า แกได้ไปสู่สถานที่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีผู้ปกครองรักษา ผู้รักษาอยู่นั้นแกเข้าใจว่าคงเป็นพระยายม ฯ แลเขาได้เปิดบัญชีตรวจดูแล้วไตร่ถามแกว่า เมื่ออยู่ในเมืองมนุษย์นั้นได้กระทำกองการกุศลอะไรไว้บ้างหรือเปล่า แกได้ตอบแก่เขาว่าก่อนเวลาที่จะมาสู่สำนักของท่านนี้ ข้าพเจ้าคิดอ่านหวังจะก่อสร้างพระอาราม แต่คงเป็นการไม่สำเร็จเพราะข้าพเจ้าต้องมาสู่สำนักของท่านเสีย พระยายม ฯ ได้ทราบถึงการก่อสร้างบุญกุศลเช่นนั้นแล้ว ก็ให้มีใจสงสาร จึงส่งให้แกมาก่อสร้างเสียก่อน

ปฏิสังขรณ์อุโบสถ เมื่อใกล้ตายปรากฏภาพมีคนเอารถมารับ

อุบาสกคนหนึ่ง ตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ตำบลบ้านวัดโบสถ์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก หาเลี้ยงชีพทางทำนา ครั้นมาถึงมัชฌิมวัยท่ามกลางอายุ จึงคิดสละกิจการฝ่ายทางฆราวาส หันเข้ากระทำกิจการทางวัด ได้จัดการบรูณะปฏิสังขรณ์อุโบสถที่ชำรุดทรุดโทรมให้เป็นปกติดังเก่า และได้รักษาองค์อุโบสถเป็นนิตย์มา เมื่อเวลาใกล้จะสิ้นชีพทำลายขันธ์ บุญกุศลที่ตนได้ก่อสร้างแล้วก็บันดาลให้ปรากฏ นัยว่ามีบุคคลนำรถลงมารับ แกยังร้องเรียกให้บุตรและภรรยาแลดู พอสิ้นสำเนียงแล้วเลยสิ้นลมหายใจไปตามยถากรรม

ฆ่ากระบือตาย เมื่อใกล้ตายร้องเหมือนเสียงกระบือ

คุณนายมาลี อยู่ที่บ้านพระยาราชพินิจจัย ได้เล่าเรื่องปัจจุบันให้ฟังว่า มีชายคนหนึ่งชื่อจัน ได้ประกอบการเลี้ยงชีพอยู่ตำบลบ้าน

ขันเงิน อำเภอหลังสวน เป็นผู้มีใจฝ่ายอกุศล ฆ่ากระบือขายเลี้ยงบุตรภรรยา กระทำอยู่เป็นนิตย์นิรันดรมาเป็นอาจิณวัตร อกุศลวิบากที่ตนฆ่าสัตว์ตัดชีวิตนั้นส่งผลเมื่อตนป่วยไข้ รักษาพยาบาลอย่างไรก็ไม่หาย ส่วนไข้ก็กำเริบหนักขึ้นทุกที เมื่อจวนใกล้จะตาย ร้องเหมือนเสียงกระบือตราบเท่าขาดลมหายใจ

ชอบทำทานแม้อับจนลงไม่นาน อำนาจแห่งทานมัย
ก็ส่งผลมาให้ได้ทรัพย์สมบัติอีกโดยไม่ผิดเคือง

มีเรื่องเล่าว่า มีสตรีคนหนึ่งชื่อเพิ้ง ทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ ณ ตลาดท่าเตียน จังหวัดพระนคร นัยว่านางเพิ้งผู้นี้มีจิตเลื่อมใสศรัทธาแต่ทางบุญกุศล ถ้าได้ทราบว่าภิกษุสามเณรรูปใดอนาถาหาญาติโยมอุปการะมิได้แล้ว ก็สละพัสดุสิ่งของออกจำหน่ายจ่ายแจกเพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งที่ควรแก่สมณบริโภคถวาย และได้ประกอบการกุศลอยู่ดังนี้มิได้ขาด จนทรัพย์สมบัติร่อยหรอหมดสิ้นไป แต่ก็ยังไม่เบื่อหนายในกองการกุศล ราตรีวันหนึ่งตนนอนรำพึงในที่จะทำบุญกุศล แต่ตนก็หามีทรัพย์ที่จะจ่ายเป็นวัตถุไทยธรรมได้ไม่ เมื่อตนนอนระลึกตรึกตรองโดยทำนองนี้ก็เลยหลับไป ในเวลาที่หลับอยู่นั้นได้นิมิตรฝันว่ามีพระภิกษุผู้เฒ่ามาเขียนอักษร (หวย) ให้ ครั้นรุ่งขึ้นเช้าผู้ที่หลับนั้นก็ได้กำหนดจดจำตัวอักษรนั้นไว้ในใจ แล้วจึงได้คิดอ่านเล่นหวย เมื่อถูกได้ทรัพย์ร่ำรวยก็อุตส่าห์ก่อสร้างกุศลสืบต่อไป จึงเห็นได้ว่าการที่บุคคลขัดสนยากจนลงไปเพราะ

เหตุประกอบการกุศลเช่นนี้ ก็คงไม่ช้านานเท่าใด อำนาจทานมัยกุศลสัมมาปฏิบัติอาจส่งผลให้ได้ทรัพย์สมบัติโดยไม่ผิดเคือง เช่นดังเรื่องราวของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีเป็นต้น ตระกูลนั้นได้ยากจนขัดสนลงไปคราวหนึ่ง ด้วยอาการที่บริจาคทานมัยกุศล ถึงจะเป็นดังนั้นก็ดี อำนาจบุญราศีที่ท่านอนาถบิณฑิกได้สั่งสมไว้แล้วนั้น หากบันดาลให้ได้รับผล นัยว่ามีเทวดาองค์หนึ่งได้ไปนำทรัพย์ประมาณ ๔๕ โกฏิ ด้วยอานุภาพแห่งตนมาให้แก่ท่านเศรษฐี ตัวอย่างก็มีปรากฏอยู่เช่นนี้จึงได้เห็นลงไปว่าข้อที่นางเพ็งได้ทรัพย์สมบัติด้วยอาการถูกหวยเช่นนี้ เพราะอำนาจบุญนิธิที่ตนได้ก่อสร้างสั่งสมเป็นลำดับมา แม้จะกล่าวภายภาคหน้าก็คงจะได้อานิสงสผลทวีคูณยิ่งขึ้นไปโดยลำดับจะนับจะประมาณมิได้ ฉะนั้นท่านที่หวังความสุขสำราญอยู่บ้าง ก็ควรถือเอาเป็นบรรทัดฐานตัวอย่างสืบต่อไป

ฉ้อกรรมสิทธิ์ที่ดินของผู้อื่น เมื่อใกล้ตายเห็นภาพพื้นดินใหญ่มาทับตน

ท่านพระเยื้อน วัดสามจีนใต้ จังหวัดพระนคร ได้เล่าให้ท่านพระมหาสงบฟังเป็นใจความว่า มีชายคนหนึ่งไม่ปรากฏชื่อ อาศัยทำนาหาเลี้ยงชีพอยู่ ณ ตำบลคอกกระบือ จังหวัดสมุทรสาคร ชายคนนี้ปรากฏว่าประพฤติแต่การกล่าวฉ้อกรรมสิทธิ์ที่ดินของชนอื่น มีบั๊กเขตที่ดินของเขาเป็นต้น จนเจ้าของที่ดินอยู่ใกล้เคียงอิดหนาระอาใจ เขา

ได้ประพฤติการตู่ฉ้อกรรมสิทธิ์เช่นนี้เป็นนิรันดรมา ครั้นอายุย่างเข้าสู่ความชรา โรคจึงตามเบียดเบียน เมื่อเวลาจวนจะใกล้สิ้นชีวิต จิตได้ประหวัดนึกหวั่นหวาดไม่สามารถจะตั้งสติระลึกถึงพระอรหังได้ เพราะจิตคิดเห็นไปว่าแผ่นดินใหญ่จะมาทับถมตน เขาได้มีจิตกังวลกระสับกระส่ายทุรนทุรายอยู่ดังนี้นานวันจึงได้ตายไปตามยถากรรม

ชอบฆ่าสุนัข เวลาจะตายร้องเห่าหอน

ท่านได้เล่าให้ฟังอีกว่า มีบุรุษคนหนึ่งตั้งเคหะสถานอยู่ตำบลบ้านโคกขาม จังหวัดสมุทรสาครเหมือนกัน บุรุษผู้นี้เป็นคนมีชื่อเสียงโด่งดังทางฆ่าสุนัข ไม่ว่าเขาพบปะสุนัขเมื่อไรไม่เลือกหน้าต้องเข่นฆ่าสุนัขนั้นเสียจนได้ เล่นเอาสุนัขทั้งหลายไม่กล้ายื่นหน้าออกมาให้เพื่อนแลเห็น ครั้นถึงคราวกรรมจะสำแดงผล เมื่อบุรุษคนนั้นป่วยอาการหนักจวนจะใกล้ถึงแก่ความตาย เขาได้ร้องเห่าหอนเหมือนเสียงสุนัข การที่เขาเบียดเบียนจนชั้นจำพวกสัตว์ดิรัจฉานอันหาสาระมิได้เช่นนี้ ดูน่าอดสูแก่ใจ เพราะประหารสัตว์จำพวกนี้ทำนานาประโยชน์ก็มิได้ การจะงดชีวิตไว้ให้ยังดีกว่า เพราะธรรมดาสุนัขเมื่ออาศัยในบ้านใด ก็อาจป้องกันโจรภัยในบ้านนั้นได้บ้าง ด้วยการเห่าให้เจ้าของบ้านได้ยินเสียงตื่นขึ้น นับว่ามีคุณแก่เจ้าของบ้าน ๆ จึงชอบเลี้ยงสุนัขไว้ ด้วยว่าสมัยนี้ชาวบ้านขาดบริวารไม่เหมือนกาลก่อน เพราะฉะนั้น ถ้าราษฎรคนใดไม่พอใจสุนัขควรจัดหาอุบายกำจัดด้วยวิธีอย่างอื่น แต่อย่าให้เป็นการ

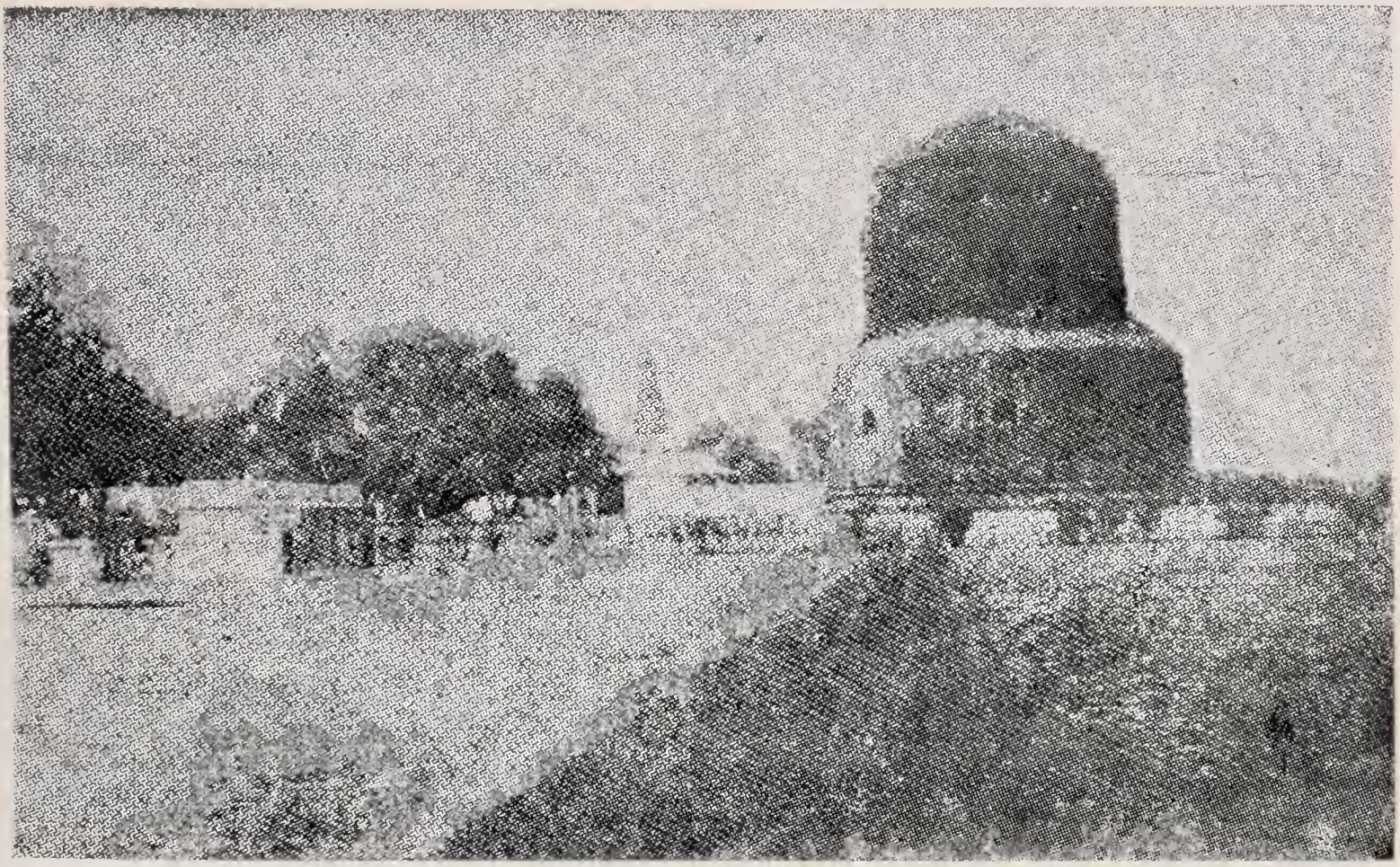

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังพระธรรมจักรอันยอดเยี่ยมให้เป็นไปแล้ว
ณ ที่นี้ เมืองพาราณสี ประเทศอินเดีย (ณ วันเพ็ญ เดือน ๘ ปีระกา)

เบียดเบียนและเป็นอันตรายแก่ชีวิตของสัตว์ ราษฎรคนนั้นนับว่ากำจัดด้วยวิธีกรุณาแก่สัตว์นั้นแล.

ฆ่าโคด้วยมีดที่ก้านคอ ต่อมาเอามีดแทงคอตาย

นายบุญเรือง อยู่บ้านตรอกโรงฆ่าสุกร ถนนพระราม ๔ ได้เล่าเรื่องปัจจุบันนิทานให้ท่านพระมหาสงบฟังเป็นใจความว่า ยังมีผู้คุมคนหนึ่งจำชื่อไม่ได้ เขารับตำแหน่งหน้าที่รองสุภาเป็นผู้คุม ตั้งเคหะสถานบ้านเรือนอยู่หน้าเมืองเก่าจังหวัดพนมสารคาม เขามีความปรารถนา จะบริโภคเนื้อโค จึงได้จับโคมาแล้วประหารลงที่ตรงก้านคอด้วยมีดอันคม ประสงค์จะให้ตายในทันที แต่โคก็ไม่ตาย ภายหลังเขาจึงจับโคนั้นแขวนให้หน้าแหงนขึ้นแล้ว จึงเอาไม้ค้อนทุบลงตรงศีรษะโค ๆ นั้นจึงได้ตาย เขาก็แล่เอาเนื้อมาบริโภคตามปรารถนา ครั้นต่อมาไม่ช้าไม่นานเท่าใดนัก จะเป็นเพราะเหตุใดไม่ปรากฏชัดตามความบอกเล่าผู้คุมคนนั้นได้ใช้ศาสตราวุธทิ่มแทงคอของตนเอง ประสงค์จะให้ตายแต่ก็ไม่ตายเหมือนกัน ครั้นรักษาพยาบาลสักเท่าใด ๆ แผลนั้นก็ไม่หาย แล้วกลายเป็นบาดทะยัก เมื่อตนทนพิษไม่ได้ก็ขาดใจตายด้วยกำลังพิษนั้นเอง.

ชอบฆ่าแมลงสาบ เมื่อใกล้ตายมีแมลงสาบมากัด

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

ท่านสมุห์วัน วัดสามจีนใต้ เล่าให้ พันโท พระพินิจสาราฟังว่า

นางบัว บ้านอยู่ตำบลนางเลิ้ง ได้เล่าให้ท่านสมุห์วันฟังว่า ประมาณ ๑๐ ปีเศษมาแล้ว มีหญิงผู้หนึ่งจำชื่อไม่ได้ เช่าห้องแถวอยู่ที่ถนนทรงวาด หญิงผู้นั้นเป็นผู้เกลียดชังแมลงสาบเหลือเกิน จะเป็นด้วยเหตุใด หาทราบไม่ สุดแต่ว่าหญิงผู้นั้นได้พบแมลงสาบเข้าเมื่อใด ก็ทำลายชีวิต เสียจนหมด และไม่ใช่แต่ครั้งเดียว เมื่อพบแมลงสาบครั้งใดก็ฆ่าแมลงสาบเสียทุก ๆ ครั้ง ครั้นต่อมาหญิงผู้นั้นป่วยอาการก็ไม่สู้มากนัก มีแมลงสาบเป็นอันมากนับด้วยจำนวนพันพากันมารุมกัดหญิงผู้นั้นถึงแก่ผู้ที่มาพยาบาลต้องคอยระวังช่วยป้องกันขับไล่แมลงสาบนั้นไป ครั้นเผลอไปบ้างไม่ได้ระวัง แมลงสาบก็พากันมากวนกัดอีกจนเต็มทั่วไปทั้งตัว ต่อมาหญิงนั้นถึงแก่ความตายแล้ว แมลงสาบก็พากันมารุมกัดจนเต็มตัวเป็นการอัศจรรย์มาก.

หาเลี้ยงชีพด้วยการฆ่านกกระจาบ เมื่อใกล้ตาย

ร้องเหมือนเสียงนกกระจาบ

เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๕ แรม ๗ ค่ำ ปีกุน ยังเป็นจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๓—๕

ท่านสมุห์วัน วัดสามจีนใต้ ได้เล่าเรื่องให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังบทหนึ่งว่า นายอุ่นอายุประมาณ ๕๐ ปีเศษ มีบุตรภรรยาตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลคู้บอน ในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดมินบุรี หาเลี้ยงชีพในการทำนา ถ้าถึงวันอาทิตย์เป็นต้องเสพสุราอยู่เสมอ และ

เมื่อถึงฤดูเดือน ๓—๔—๕—๖ ในระหว่าง ๔ เดือนนี้พวกนกกระจาบก็พากันมาหาอาหารกินที่ลานและในพื้นที่นาเนือง ๆ นายอุ่นเป็นผู้เข้าใจใน การตลบนกก็นำตาข่ายสำหรับตลบนกนั้นไปปักลงที่ลานนาโดยวิธีอุบาย นำข้าวเปลือกโปรยลงไว้ที่หน้าตาข่ายที่ปักไว้ ฝูงนกกระจาบเห็นก็พากันมาลงกินข้าว นายอุ่นคอยดูอยู่ เมื่อเห็นนกกระจาบลงกินข้าวมากแล้ว ก็ชักเชือกสายยนต์ที่ผูกต่อไว้กับตาข่าย ไกก็ลั่น ข่ายนั้นก็กลับตลบไปข้างหน้า ครอบฝูงนกกระจาบไว้ออกไม่ได้ ได้นกกระจาบคราวละ มาก ๆ ตัว นายอุ่นก็เอามือทุบนกกระจาบที่ติดข่ายอยู่นั้นตายจนหมด แล้วก็นำมาเป็นอาหารเลี้ยงบุตรภรรยา และจำหน่ายขายบ้างดังนี้มา เนือง ๆ ช้านาน ต่อมานายอุ่นป่วยมีอาการชักหลังงอคล้ายคนที่เตียค่อมทั้งมือและเท้าก็เป็นเหน็บชา เดินไม่ได้ต้องทนทุกขเวทนาอยู่ดังนี้ช้านาน ในขณะที่นายอุ่นป่วยครั้งนั้นสลบแน่นิ่งไปหนหนึ่ง ซึ่งกระทำให้บุตร ภรรยาและญาติเข้าใจว่าสิ้นชีวิตแล้ว แต่ก็หาตายไม่กลับฟื้นคืนมาและ อยู่ได้อีกประมาณ ๒๐ ปีเศษ ครั้นต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๖๕ นายอุ่นป่วยมีอาการหนักหมอรักษาไม่หายอาการทรุดลงทุกวัน เมื่อใกล้เวลาจะตายนั้น บาปที่ตนทำไว้ก็แสดงให้ปรากฏคือให้ร้องเหมือนนกกระจาบ เจี๊ยบจ๊าบ ๆ เรื่อยไป และดิ้นรนกระวนกระวายเหนื่อยหอบ หาความสุขมิได้ ทนทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัสแล้วจึงขาดใจตาย

ขโมยควายขาย เวลาใกล้ตายเพ้อถึงเรื่องเอาควายไปแลกกับม้า

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันจันทร์ เดือน ๓ แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

ท่านพระอาจารย์เอี่ยม วัดสามจีนใต้ ได้เล่าให้นายพันโท พระพินิจ-สาราฟังว่า ประมาณ ๘—๙ ปีมาแล้ว นายทาอายุ ๕๐ ปีเศษ บ้านเดิมอยู่ตำบลบ้านพริกบ้านลำ จังหวัดสระบุรี ต่อมานายทากับบุตร-ภรรยา ได้ย้ายมาตั้งทำมาหากินอยู่ที่ตำบลหัวตะเข้ จังหวัดสมุทรปราการ นายทาคนนี้เมื่อยังอยู่บ้านจังหวัดสระบุรี ได้ประพฤติเป็นโจรลักโคกระบือ มีพวกเพื่อนที่เป็นโจรด้วยกันหลายคน เมื่อเวลาโคหรือกระบือเที่ยวกินหญ้า ถ้าห่างจากเจ้าของเห็นว่าพอจะลักได้ นายทากับพวกเพื่อนก็ขี่ม้าเข้าไล่ต้อนโคกระบือหนีมา เมื่อได้มาแล้วก็นำไปแล้วแลกเปลี่ยนจำหน่ายขายและถ่ายถอนตามทางทุจริตของพวกโจร นายทาได้ประพฤติ ความชั่วมาดังนี้ประมาณนานปี แต่ในระหว่างที่นายทาได้ย้ายมาจาก บ้านเดิมมาตั้งทำมาหากินอยู่ที่ตำบลหัวตะเข้นั้น ตามกิติ-ศัพท์หาปรากฏว่า นายทายังประพฤติเป็นโจรลักโคกระบือเช่นแต่ก่อนไม่ ต่อมาเมื่อ เวลานายทาป่วยเป็นไข้ เวลานั้นท่านพระอาจารย์เอี่ยมบวชเป็นพระภิกษุ และยังอยู่ที่วัดหัวตะเข้ นายทาอยู่ใกล้บ้านท่านพระอาจารย์เอี่ยม และท่านรู้จักกับนายทา เมื่อเวลานายทาป่วยท่านได้ไปที่โรงนายทาอยู่ ท่านจึงได้ทราบอาการป่วยของนายทา เมื่อเวลาป่วย

อาการหนักคือมีอาการให้นายทาเผลอสติพูดเพ้อไปว่า เอาควายแลกกับม้า บางทีพูดว่าให้ ๒ ตัวเอามาให้นายทาตัว ๑ และมีอาการให้เหนื่อยหอบและกระหายน้ำ ให้ร้อนรนกระวนกระวายไม่มีความสุขทนทุกขเวทนา และตามข้อที่ว่านายทาพูดเพ้อไปว่าเอาควายแลกกับม้า บางทีพูดว่าให้สอง ๒ ตัวเอาตัว ๑ นั้น โดยความเห็นท่านพระอาจารย์เอี่ยมและผู้ที่ไปเยี่ยมก็พากันเข้าใจว่า แต่ก่อนนายทาเป็นโจรลักโคกระบือที่ว่าให้ ๒ ตัวเอาตัว ๑ นั้น คือ โค หรือกระบือของนายทาที่ได้มาเป็นของร้อน จึงยอมแลกให้เขาสองตัวเอาแต่ตัว ๑ ซึ่งเป็นของเย็นนายทาจึงได้ยอมเสียเปรียบให้ เมื่อบาปอกุศลบันดาลให้นายทาเผลอสติแสดงวาจาส่อให้คนทั้งหลายเห็นว่าเป็นผู้กระทำบาปอกุศลดังนั้นแล้วนายทาก็ถึงแก่ความตาย.

รับจ้างตอนโคกระบือ ต่อมาป่วยลูกอัณฑะแตก

ท่านพระอาจารย์เอี่ยม ได้เล่าเรื่องให้ฟังว่า ประมาณ ๑๒-๑๓ ปีมาแล้ว นายคงอยู่ที่ตำบลบ้านหัวตะเข้ จังหวัดสมุทรปราการ ทางที่นายคงหาเลี้ยงชีพ คือทำนาบ้าง เป็นหมอรับจ้างตอนโคกระบือบ้าง ทำอย่างนี้มานานปี ต่อมาเมื่ออายุนายคงประมาณได้ ๖๐ ปีเศษ นายคงป่วยมีอาการให้อัณฑะนายคงบวมโตขึ้น และพุออกเป็นแผลเน่าเปื่อยหลายแห่ง ใช้ยารักษาแผลหนึ่งหายก็พุเป็นแผลแห่งอื่นขึ้นอีกแผลกำเริบมากขึ้นทุกที รักษาอย่างไรก็ไม่หาย ที่สุดถึงแก่ลูกอัณฑะแตก

หลุดออกมา ได้รับความลำบากเจ็บปวดแสนสาหัส ทนทุกขเวทนาอยู่ได้ประมาณปีเศษ นายคงจึงถึงแก่ความตาย

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือนอ้าย แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

ชอบชนไก่ เวลาใกล้ตายเอามือชนกัน

ท่านพระอาจารย์แป๋ะ (บุตรพระยาราชสัมภาราการ) วัดหัวลำโพง จังหวัดพระนคร ท่านเล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังว่า โดยประมาณ ๔๐ ปีมาแล้ว พี่ชายของท่านเป็นจ่าหาญยุทธกิจ (ชื่อแขก) ชอบเล่นชนนก, ชนไก่, อยู่เสมอ ครั้งใดไก่ที่ไปชนกับเขา ถ้าชนะก็ถนอมเลี้ยงดูให้อยู่กินเป็นปรกติ ถ้าไปชนแพ้เขาไก่ตัวนั้นต้องถูกลงโทษในเวลากลับจากบ่อน ไก่กำลังเจ็บบอบช้ำ น่าจะกรุณาเลี้ยงดูไว้นี่หาเป็นเช่นนั้นไม่ สุดแต่ว่าแพ้เขาก็โกรธให้ฆ่าไก่นั้นแกงสู่กันกิน ทำดังนี้เนือง ๆ หลายครั้ง ครั้นต่อมาเมื่ออายุจ่าหาญยุทธกิจประมาณได้ ๔๐ ปี จ่าหาญยุทธกิจได้ป่วยเป็นผีในท้อง มีอาการไอเป็นโลหิต ให้หาแพทย์รักษาพยาบาล อาการป่วยหาคลายไม่ เมื่อใกล้จะถึงแก่กรรมก็ทำกิริยายกมือทั้งสองขึ้นชนกันเช่นเวลาชนไก่ ใครจับมือไว้ก็ไม่ฟังและให้เอาไก่มาไว้ที่ข้างตัวสองตัว เมื่อไก่นั้นขันขึ้น จ่าหาญยุทธกิจก็เป็นที่สบายใจ เวลานั้นบุตรภรรยาเห็นว่าอาการป่วยหนัก ก็ให้นิมนต์

พระสงฆ์มาสวดพระปริตรต่ออายุ และเพื่อให้มีสติระลึกถึงคุณพระ-รัตนตรัย พอได้ยินเสียงพระสงฆ์สวดก็โกรธบ่นว่าแสบหูไม่อยากฟัง พระก็ต้องหยุดไม่ได้สวดต่อไป แล้วจ่าหาญยุทธกิจก็ถึงแก่กรรม ด้วยอำนาจเวรกรรมกระทำให้เห็นปรากฏดังนี้

เอาพื้นจุดไฟแดงมาทิ่มปลายมลึงค์กระบือ ต่อมาเกิดเป็นผีทิ่ปลายองคชาตเปื่อยเน่า

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือนอ้าย แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔ เวลาบ่าย

นายพันโท พระพินิจสารา ไปหาท่านอาจารย์แป๋ะ วัดหัวลำโพง ท่านเล่าให้ฟังว่า ประมาณ ๓๐ ปีมาแล้ว ท่านอาจารย์บวชอยู่วัดหัวลำโพง มีวิชาแพทย์และทางทำน้ำมนต์ มีคนนับถือมาก เมื่อท่านอาพาธอายุประมาณได้ ๖๐ ปีเศษ อาการที่อาพาธนั้นแรกเกิดเป็นผีขึ้นที่ปลายองคชาตให้เปื่อยเน่า หมออื่น ๆ ก็ได้มาช่วยรักษาหลายคน แผลนั้นก็ไม่หาย ให้เน่าลามเข้าไปจนตลอดลำองคชาต อาการที่อาพาธหนักลง ท่านจึงพูดแก่พระสงฆ์ที่ช่วยพยาบาลและมาเยี่ยมว่า โรคที่ท่านเป็นนั้นอย่างไรก็คงไม่หาย ด้วยท่านได้ทำเวรกรรมไว้ในชาตินี้ บัดนี้เวรมาถึงท่านแล้ว พระสงฆ์ท่านจึงถามว่าท่านอาจารย์ทำเวรอะไรไว้ ท่านจึงเล่าให้ฟังว่าเมื่อท่านยังเป็นฆราวาสนั้น บ้านท่าน

อยู่แถวบางกะปิ เวลานั้นท่านทำนาเลี้ยงชีพ มีกระบืออยู่ตัวหนึ่ง เวลาค่ำก็ผูกไว้ในเพิงโรงที่ท่านอยู่ กลางคืนก็สุมไฟกันยุงนอนเฝ้าและปฏิบัติกระบือทุก ๆ คืน เมื่อกระบือถ่ายมูตรและคูถก็เป็นธุระเช็ดกวาดพื้นดินที่กระบือนอนให้สะอาดอยู่เสมอ คืนวันหนึ่งกระบือตื่นขึ้นถ่ายมูตรและคูถหลายครั้ง ท่านก็ต้องตื่นขึ้นเช็ดกวาดหลายหนไม่เป็นอันหลับนอน ท่านโกรธก็ชักดุ้นฟืนที่จุดไฟแดงมาทิ่มปลายลึงค์กระบือ ๆ ก็ตกใจกระโดดเผ่นด้วยความร้อนแทบจะหลุดจากเชือกไป ท่านก็จับรั้งเชือกที่สนสะพายไว้ กระบือก็ดิ้นทุรนทุรายกระวนกระวายอยู่นานน่าสงสาร ครั้นรุ่งขึ้นเช้าท่านก็ขวนขวายหายามาใส่รักษาอยู่หลายวันก็ไม่หาย แผลนั้นมีแต่เน่าเปื่อยเรื่อยเข้าไปจนถึงภายในก้นกระบือ ๆ ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่นานวันกระบือนั้นจึงตาย ท่านได้ทำเวรกรรมไว้ดังนี้ ท่านจึงเข้าใจว่าท่านคงไม่หาย และอาการอาพาธของท่านก็กำเริบหนักขึ้นเน่าเปื่อยเข้าไปจนถึงภายในก้น ทนทุกขเวทนาสาหัสประดุจเดียวกันกับอาการที่กระบือป่วยตายฉะนั้น และก็ถึงมรณภาพ

ชอบฆ่าสัตว์ เมื่อใกล้ตายเอามีดแทงคอตนเอง

วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือน ๓ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

ท่านพระนิ่ม วัดดวงแข จังหวัดพระนคร มีจดหมายส่งเรื่องมายังนายพันโท พระพินิจสารา ฉบับหนึ่งว่า

เรื่องคนกระทำปาณาติบาต ฆ่าสัตว์เวลาจวนจะถึงมรณะได้รับผลเห็นทันตาในปัจจุบันภพนี้ คือเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ มีชายผู้หนึ่งชื่อนายเต อยู่ที่จังหวัดเกียนสวาย เมืองกัมพูชาธิบดี เป็นคนไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ประพฤติตนเป็นคนฆ่าสุกรขายเลี้ยงชีพตั้งแต่หนุ่มมาจนแก่ ครั้นอายุถึง ๔๘ ปี นายเตก็มีโรคบังเกิดขึ้นภายในกาย ให้ร้อนรนกระวนกระวายอยู่ไม่เป็นสุข เพราะเวรกรรมที่ทำไว้นั้นหากบันดาลให้เป็น นายเตต้องเสวยทุกขเวทนาเป็นอันมาก เมื่อเวลานายเตเห็นญาติพวกพ้องที่มาเยี่ยมก็บอกให้เอามีดที่ตนเคยฆ่าสุกรนั้นมาให้ ญาติ-มิตรสหายเขาก็ไม่นำมีดมาให้ ครั้นต่อมาคืนวันหนึ่ง ผู้ที่อยู่ช่วยพยาบาลนอนหลับหมด ลืมมีดเจียนหมากไว้ในหีบหมาก ๑ เล่ม นายเตเปิดหีบเห็นมีดก็เอามีดมาแทงคอตนเอง อยู่มาไม่กี่วันนายเตก็ถึงแก่ความตาย

ควักลูกตานกเขา ต่อมาควักลูกตาตนเอง

ตามจดหมายของท่านพระอาจารย์นิ่ม วัดดวงแข จังหวัดพระนคร ยังมีอีกเรื่องหนึ่งว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ มีชายผู้หนึ่งชื่อนายพันเป็นคนชอบเลี้ยงนกเขาเล่นตั้งแต่หนุ่มมาจนแก่ เมื่อนายพันไปดักนกเขามาได้แล้ว ก็มาขังไว้ในกรง ถ้านกเขาตัวไหนขันเสียงเพราะดีแกก็เลี้ยงไว้ ถ้าตัวไหนขันเสียงไม่ดีแกก็จับนกเขาตัวนั้นมาควักลูกตาออกเสียแล้วก็ปล่อยให้บินไปมาอยู่ในเรือน เมื่อนกนั้นตาบอดแล้วก็ไม่สามารถที่จะบินไปไกลได้ ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่อย่างนั้น นายพันทำแก่นกเขาเช่นนี้มาหลายปี ครั้นอายุนายพันมากขึ้นโรคชราก็มาเบียดเบียนร่างกายไม่มีความสุข ตามที่แกได้กระทำบาปกรรมมานั้นบันดาลให้เกิดเจ็บป่วย

ขึ้นที่นัยน์ตา มีอาการให้ปวดคันเป็นกำลังเหลือที่จะทนได้ แกก็เอามือควักลูกในตาของตนเอง ลูกตาก็หลุดตกลงมาทั้งสองข้าง และนายพันทำศีรษะเหมือนศีรษะนกเขาเมื่อกำลังขันแกร้องเสียงดัง (กรุ๊ก ๆ ๆ) เสวยทุกขเวทนาอยู่ได้ ๑๐ วันเศษ ก็ถึงแก่ความตาย นายพันคนนี้อยู่ในจังหวัดเกียนสวาย เมืองกัมพูชาธิบดี เรื่องที่พรรณามานี้โดยความย่อ ๆ พอแสดงให้เห็นว่า คนกระทำปาณาติบาตทรมานสัตว์ย่อมได้รับผลเห็นทันตาในปัจจุบันภพนี้ ถ้ามีเนื้อความบกพร่องบ้างอย่างหนึ่งอย่างใด ขออภัยโทษด้วยเถิด

ชอบฆ่าสัตว์ ใกล้จะตายเห็นคนถือหอกดาบมาแทงตน

วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันพุธ เดือน ๔ แรม ๖ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๔๘ ท่านพระนิ่ม ธมฺมรกฺขิโต วัดดวงแข ท่านส่งลิขิตปัจจุบันนิทานมาให้นายพันโท พระพินิจสารา ๒ บท บทหนึ่งว่า ชื่อนายเพชรอยู่เมืองกัมพูชาธิบดี เป็นคนใจคอดุร้ายกระทำแต่กรรมอันลามกต่าง ๆ ดังจะได้อธิบายดังต่อไปนี้ คือ—

๑. เล่นการพนันแข่งโคกัน เมื่อเวลาแกจะแข่งโคแกก็เอาไม้ปฏักแทงที่ก้นโคโลหิตก็ไหลออกมาตามก้นโคนั้นไม่หยุด นายเพชรเป็นคนชำนาญในเรื่องนี้ ชาวบ้านเขาสมมุติกันเรียกว่า นายเพชรโคเหาะ ๆ

๒. ไก่หรือสุนัข เมื่อเดินเข้าบริเวณบ้านของแก ถ้าไปคุ้ยกินสิ่งของที่แกปลูกไว้หรือตากไว้ ถ้าแกจับได้แกเอามาตัดเท้าบิดคอไก่นั้นจนตาย

๓. สุราแกก็กินฝิ่นแกก็สูบ แกประพฤติทำบาปกรรมเช่นนี้มาหลายปี ต่อมานายเพชรคนนี้ก็มีโรคเกิดขึ้นในร่างกาย มีความเจ็บปวดในกายตัวอย่างสาหัส เวลาแกจะนอน ด้วยอำนาจแห่งผลกรรมที่แกได้กระทำสระสมมานั้นก็มาบันดาลให้นิมิต เห็นแต่คนถือหอกถือดาบถือเชือกมาจะทิ่มแทงพันผูกมัดมือมัดเท้าของแก แกก็ตกใจกลัวร้องเรียกบุตรภรรยาให้มาช่วย บุตรภรรยาก็เข้ามาถาม แกก็บอกตามที่แกแลเห็นนั้น บุตรภรรยาก็ไม่เห็นและไม่รู้ว่าจะช่วยอย่างไร อีกอย่างหนึ่งเมื่อเวลาถ่ายอุจจาระหรืออาเจียนออกมาก็มีโลหิตออกมาทั้งนั้น แกต้องเสวยทุกขเวทนาดังกล่าวมาแล้วนี้เป็นหลายวันจึงถึงแก่ความตาย

บีบคอลูกนก กลางคืนตกหมอนตาย

อีกบทหนึ่งว่า ชื่อนายหอมอยู่ในเมืองกำพูชาธิบดี เป็นคนใจดุร้ายไม่กลัวบาปเหมือนกัน วันหนึ่งนายหอมขึ้นไปจับลูกนกที่นอนอยู่ในรังบนต้นไม้ต้นหนึ่ง เมื่อจับได้แล้วก็บิดคอลูกนกให้ตายแล้วก็โยนทิ้งลงมา แล้วแกก็ลงจากต้นไม้เก็บนกนั้นมาบริโภคเป็นอาหาร โดยผลกรรมที่แกได้กระทำมานั้น ในคืนวันนั้นนายหอมนอนอยู่ในห้องเรือนของตน ตนก็ขาดใจตายในคืนวันนั้นเอง เวลาเมื่อตายเห็นอาการวิปลาส คือศีรษะของนายหอมตกจากหมอน คล้ายกับที่นายหอมบิดคอลูกนกให้ตายฉะนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องบันดาลให้รับผลเห็นทันตาในปัจจุบัน คือหักคอลูกนกในวันนั้น นายหอมก็ตายในวันนั้น

รุกที่ของวัด ตายไปเป็นเปรต

วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันจันทร์ เดือน ๕ แรม ๙ ค่ำ ปีกุน เป็นจัตวาศก จุลศักราช ๒๔๘๔—๕

ท่านพระชาลี วัดดวงแข มีหนังสือส่งเรื่องมายังนายพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งใจความว่า มีชายคนหนึ่งอายุ ๔๐ ปี มาจากจังหวัดสระบุรี ได้เล่าปัจจุบันนิทานให้ท่านพระชาลีฟังว่า เมื่อชายคนนี้อายุ ๑๙ ปี ได้เห็นนายพิทย์ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านหมาก ตำบลบ้านยาง ท้องที่อำเภอสาวไห้ จังหวัดสระบุรี นายพิทย์คนนี้หาเลี้ยงชีพในการทำนา แต่ที่นาของนายพิทย์นั้นอยู่ใกล้ชิดติดต่อกับที่วัดแห่งหนึ่ง นายพิทย์ได้รุกเอาเขตที่วัดเป็นที่นาของตนเสียหลายแห่ง และสระน้ำของวัดก็พยายามเอาเป็นที่นาเสียจนได้ และนายพิทย์คนนี้เป็นผู้ไม่เคารพต่อพระสงฆ์และสามเณร และประพฤติการเกกมะเหรกต่าง ๆ และเวลาแก่ไปในวัดก็ขาดความเคารพ เช่นมีกิจธุระไปมาหาสู่สงฆ์ก็ใช้อิริยาบถนอนพูดเป็นต้น ต่อมานายพิทย์ป่วยมีอาการหนัก หมอช่วยเยียวยารักษาก็ไม่หาย นายพิทย์ก็ถึงแก่ความตาย ได้ประมาณ ๖—๗ วัน มีหญิงคนหนึ่งอยู่บ้านใกล้ชิดกับบ้านนายพิทย์ที่ตายไปนั้น ครั้นเวลาประมาณ ๑ ทุ่ม หญิงนั้นได้เห็นคนจะเป็นเปรตหรืออะไรก็ไม่ทราบมายืนอยู่ที่หน้าบ้าน ทีแรก ๆ เห็นก็ดูเล็ก ๆ เท่ากับเด็กอายุราว ๑๒ ขวบ ครั้นยืนดูก็โตขึ้นทุกที โตและสูงได้ประมาณ ๘ ศอก แล้วก็หายไป ครั้นต่อมาอีกก็ได้ยินเสียงร้องข้างป่าช้าผีดิบ เสียงนั้นก็น่ากลัวพิลึก ทำให้ขนพองสยองเกล้าทุกคนที่ได้ยิน บรรดาคนที่อยู่บ้านนั้นได้ยินด้วยกันแทบทุกคน แต่ไม่มีใครกล้าที่จะไปดูได้ และทุกวันนี้ก็ยังมีอยู่ มีผู้พบเห็นอยู่เสมอ ๆ และเมื่อจวนจะใกล้พรรษาในเดือนแปดที่ล่วงไปแล้วก็มีคนได้เห็นอยู่ แรกเห็นก็ตัวเล็กแล้วโตขึ้นโดยลำดับจนสูงประมาณ ๘—๙ ศอกแล้วก็หายไป นี้จะเป็นด้วยเหตุใดก็ยังไม่ทราบแน่ แต่คนทั้งหลายก็เข้าใจกันว่า คงเป็นสาเหตุมาจากนายพิทย์ได้รุกที่

ธรณีสงฆ์ทั้งสระของวัดด้วยเอาเป็นที่นาของตน เหตุผลเช่นนี้แต่ก่อนมาก็ไม่เคยมี เพิ่มมีในครั้งนี้

เอาฆ้อนทุบหัววัว กระเด็นไปถูกเมีย

วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

ท่านพระธมฺมวีโร ทองพูน วัดดวงแข ส่งเรื่องมายัง นายพันโท พระพินิจสารา ว่า ดังได้สดับมาจากพระภิกษุองค์หนึ่งชื่อพรหม เล่าเรื่องนิทานคนฆ่าสัตว์ว่า แขกคนหนึ่งอยู่ในมณฑลร้อยเอ็ด ทำการปาณาติบาตคือฆ่าโคทั้งเป็น เอาเนื้อไปขาย ได้ประโยชน์มาเลี้ยงชีวิตพร้อมด้วยลูกเมียและพรรคพวกเป็นอันมาก ทำดังนี้มาช้านาน จนถึง พ.ศ. ๒๔๖๑ อยู่มาวันหนึ่ง แขกนั้นพร้อมกับภรรยาและพรรคพวกได้ไปฆ่าโคที่โรงสำหรับฆ่า แขกคนนั้นได้เอาฆ้อนเหล็กสำหรับฆ่านั้นประหารลงที่ศีรษะโคในขณะนั้นบังเกิดอัศจรรย์ฆ้อนดี ๆ นั้นหักกระเด็นไปถูกที่หน้าอกเมียของแขกทีหนึ่ง เมียของแขกล้มลงสลบคาที่มีอาการให้กระสับกระส่ายดิ้นรนเสวยทุกขเวทนาอยู่เกือบครึ่งวัน จึงรู้สึกฟื้นสติได้ แต่ก็คงได้รับผลกรรมเพราะฆ่าโคมาก กรรมนั้นจึงให้ได้รับผลแม้ยังไม่ถึงแก่ความตาย ก็กระทำให้เมียแขกนั้นเป็นคนทุพพลภาพ กล่าวคือเป็นผู้ได้รับวิบากกรรมจากบาปกรรมนั้น ทั้งเป็นพวกที่หาละอายแก่บาปมิได้ โดยทางสันนิษฐานพอเห็นได้ว่า ด้วยอำนาจอกุศลกรรมที่เป็นพวกฆ่าโค บาปจึงบันดาลให้ฆ้อนดี ๆ หักกระเด็นไปถูกภรรยาของแขกผู้ฆ่าโค ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น อกุศลจะให้ผลอย่างไร คนเราถ้าอยู่ดี ๆ ก็ย่อมจะไม่มีเหตุผลร้ายแรงสาหัสอย่างนั้นเลย

รุกที่ธรณีสงฆ์ ตายไปเป็นเปรต

วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันจันทร์ เดือน ๕ แรม ๙ ค่ำ ปีกุน ยังเป็นจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔—๕.

พระภิกษุธมฺมวีโร ทองพูน วัดดวงแข จังหวัดพระนคร มีหนังสือมายังพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งใจความว่า มีชายคนหนึ่งชื่ออ่ำ ตั้งทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ณตำบลหัวหมาก อำเภอสาวไห้จังหวัดสระบุรี นัยว่านายอ่ำผู้นี้ ได้รุกเอาที่ธรณีสงฆ์ในวัดนั้นมาเป็นที่ตกกล้า ชาวบ้านได้ว่ากล่าวห้ามปราม นายอ่ำก็หาเชื่อฟังไม่ กลับพูดจาเกเรไปต่าง ๆ ครั้นอยู่จำเนียรกาลนานมา การทำมาหากินก็ไม่ใคร่พอปากพอท้อง ถ้าปีใดชาวนาทำนาได้ธัญญาหารเต็มยุ้งเต็มฉาง ปีนั้นนายอ่ำก็ได้เพียงพอรับประทานถ้าปีใดชาวนาได้ธัญญาหารพอรับประทาน ปีนั้นนายอ่ำไม่ได้ธัญญาหารเลี้ยงชีวิตเลย ครั้นต่อมานายอ่ำเกิดโรคาพยาธิเข้าเบียดเบียนบีบคั้น สรีระกายได้เสวยทุกขเวทนามีประการต่าง ๆ มิได้เสื่อมคลาย ได้รับทุกขเวทนาอยู่อย่างนี้ในไม่ช้านักก็ตาย หมู่ญาติทำฌาปนกิจเสร็จแล้ว นับตั้งแต่กาลนั้นมาประมาณ ๒๐ ปีเศษ ในวัน ๑๕ ค่ำ หรือวันเข้าพรรษา พอเวลาดึกสงัดปราศจากเสียง แต่มีผู้คนที่ตื่นได้ยินเสียงเปรตมาร้องมีเสียงอันเยือกเย็น เป็นที่ขนพองสยองเกล้าพิลึกน่าสพึงกลัวและเปรตตนนั้นได้มาแสดงเสียงให้ปรากฏชัดแก่หมู่ญาติและคนใกล้เคียง ได้ยินในปีหนึ่งหลาย ๆ ครั้ง และคนทั้งหลายที่อยู่ใกล้เคียง เมื่อได้ฟังสำเนียงเสียงเปรตมาร้องเช่นนั้น ต่างมาสำคัญสันนิษฐานเห็นพ้องกันว่า เปรตที่มาร้องนั้นมิใช่อื่นไกล คือนายอ่ำที่ได้ตาย

ไปแล้วนั้นเอง เพราะนายอ่ำคนนี้ได้ตู้ฉ้อที่เป็นธรณีสงฆ์มาเป็นประโยชน์ของตน อกุศลที่ทำนั้นแลตามสนองเอง.

เป็นหนี้เขา ตายไปเกิดเป็นโคให้เขาใช้

วันอังคารที่ ๑๒ พ.ศ. มกราคม ๒๔๖๕ เวลาบ่าย ท่านพระศรีวัดแก้วแจ่มฟ้า นำเรื่องมาให้แก่พันโท พระพินิจสาราว่า มีชายจีนผู้หนึ่งชื่อเก๊าและภรรยาชื่อนางคำ ตั้งโรงค้าขายอยู่ที่ตำบลตลาดน้อย จังหวัดพระนคร ได้ประมาณ ๓๗ ปีมาแล้ว ต่อมาเกิดเพลิงไหม้โรงยาฝิ่นที่โรงจีนเก๊านางคำ ถูกเพลิงไหม้ด้วย เก็บได้แต่บัญชีชื่อคนที่ซื้อเชื่อของกับสิ่งของอื่นไว้ได้บ้าง ต่อมาทั้งสองผัวเมียได้คิดตั้งโรงขายชันน้ำมันยาง จึงไปซื้อโคมาตัวหนึ่งไว้สำหรับบดชันขาย อยู่ที่หลังโรงบ่อนตลาดน้อย ก็ค่อยมั่งมีขึ้นเป็นลำดับมา จนได้ปลูกตึกขึ้นเป็นที่อยู่และค้าขาย มีบุตรชาย ๒ หญิง ๒ สองผัวเมียนั้นคิดเห็นว่า โคตัวหนึ่งที่ซื้อมาใช้มีคุณแก่ตนมาก จึงนำโคไปปล่อยไว้ที่วัดทองนพคุณ เพื่อให้มีความสุขไม่ต้องรับใช้งาน โคนั้นกลับข้ามแม่น้ำเจ้าพระยามายืนอยู่ตรงหน้าบ้านแต่เช้า พอเจ้าของบ้านเปิดประตูก็เห็นโคยืนอยู่ จึงเรียกลูกจ้างนั้นมาให้จูงโคไปปล่อยอีก ครั้นเวลากลางคืนจะเป็นจีนเก๊าผัวหรือนางคำเมียนอนหลับฝันว่าตัวฉันชื่อลก ได้ซื้อเชื่อยาฝิ่นของนายไปยังไม่ได้ใช้หมด จะต้องทำการงานให้นายไปกว่าจะตายจึงจะหมดหนี้ของนาย จีนเก๊าจึงเอาบัญชีมาตรวจดู ก็มีชื่อจีนลก ซื้อยาฝิ่นไปใช้เงินที่ค้างยังไม่หมด เป็นเงิน ๓๖ บาท สมจริงตามความฝันทุกประการ จีนเก๊าและนางคำก็คิดสงสาร ทั้งเห็นว่าโคตัวนี้ทำประโยชน์ให้

มากกว่าเงินที่ค้างจีนลกนั้นหลายสิบส่วน จึงเลี้ยงโคนั้นไม่ใช้การงาน จนโคสิ้นอายุ

รับฝากทรัพย์ ตายไปเกิดเป็นงูเฝ้าทรัพย์

วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น ๑๓ ค่ำเดือน ๓ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

ท่านพระศรี วัดแก้วแจ่มฟ้า ท่านเขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งว่า ประมาณ ๓๘ ปี มาแล้ว ท่านได้ทราบว่า ท่านสมภารวัดบางกะปิ ท่านเป็นผู้มีอายุมาก ชาวบ้านเหล่านั้นนับถือท่านมาก และเวลานั้นมีผู้ร้ายปล้นชุกชุม คืออ้ายทองแดงหัวหน้าโจร มีชื่อเสียงโด่งดัง ชาวบ้านเกรงกลัวมากนอนตาไม่ใคร่หลับ ชาวบ้านปรึกษาเห็นกันว่า ท่านสมภารองค์นี้มีความซื่อตรงดี และมีความกรุณาอารีย์แก่ชาวบ้านทั้งหลาย ชาวบ้านจึงพากันนำเงินทองสิ่งของรูปพรรณตามที่มีมาขอฝากท่านสมภาร ๆ ทราบทุกข์ของชาวบ้านก็ยอมรับฝากไว้หลายสิบรายด้วยกัน ท่านสมภารจดบัญชีรายชื่อเจ้าของและทรัพย์สิ่งของไว้เป็นห่อ ๆ มิให้ปนกัน แล้วใส่ไว้ในไหเสร็จแล้ว ครั้นเวลากลางคืนท่านก็นำไหไปฝังไว้ที่ใต้ถุนฐาน มิให้ใครรู้เห็น อยู่มาประมาณสามปีเศษ อายุท่านมากโรคชราก็มาเบียดเบียน ท่านอาพาธถึงแก่มรณภาพ ชาวบ้านไม่ทราบ เมื่อทราบแล้วต่างก็มาพูดชี้แจงต่อท่านสมภารองค์ใหม่ ให้ท่านทราบเรื่องที่ได้ฝากทรัพย์สิ่งของไว้ต่อท่านสมภารเก่า จะขอรับทรัพย์สิ่งของคืนไป ท่านสมภารองค์ใหม่ ก็ดีหนักหนา มีความกรุณาช่วยตรวจค้นในบริเวณกุฏิก็หาพบไม่ ท่านก็ไม่รู้ว่าจะทำประการ

ใดชาวบ้านก็สิ้นปัญญาพากันกลับไปบ้านเรือนของตน ต่อมาประมาณ ๖ เดือนเศษ วันหนึ่งท่านสมภารใหม่ เดินไปฐานก็พบงูตัวหนึ่งเลื้อยเข้ามาทางใต้ถุนฐาน แล้วก็เลื้อยกลับเข้าไปในต้นพุ่มพุงดอ ท่านสมภารใหม่เมื่อท่านไปฐานท่านพบงูตัวนี้เนืองๆมาถึงสามครั้งแล้ว ท่านจึงดำหริเห็นว่า บางทีท่านสมภารเก่าเมื่อถึงมรณภาพ จิตจะประหวัดห่วงใยถึงทรัพย์ที่รับฝากไว้ที่ใต้ถุนฐาน ท่านสมภารมรณภาพแล้วคงไปเกิดเป็นงู จึงเวยนไปดูที่ใต้ถุนถานเนืองๆ ด้วยความเป็นห่วง ท่านจึงพูดแก่สงฆ์ทั้งปวงให้ทราบตามความเห็นของท่าน และท่านว่าตั้งแต่วันนี้ไปขอให้สงฆ์ทั้งหลายงดอย่าเพิ่งไปฐานเลยสัก๑๕วัน ท่านจะขุดที่ใต้ฐานดู พระสงฆ์ก็เห็นชอบด้วย ครั้นครบ๑๕วัน วันพอมูตรคูถของโสโครกค่อยแห้ง ท่านก็ขอแรงให้ช่วยกันขุด ๆ ลงไปไม่ลึกนักก็พบไหที่ท่านสมภารเก่าฝังไว้ยกไหขึ้นมาบนกุฏิ เปิดไหดูก็มีห่อทรัพย์และชื่อเจ้าของทุกราย ท่านทำไว้เรียบร้อยดี ท่านสมภารใหม่ก็ให้ป่าวร้องชาวบ้านที่ฝากทรัพย์ ให้มารับทรัพย์สิ่งของ ๆ ตนไป ชาวบ้านได้ทราบก็ดีใจพากันมารับทรัพย์สิ่งของถูกต้องทุกรายมิได้หายหกตกหล่น ทุกคนต่างสรรเสริญว่าท่านสมภารใหม่เป็นผู้มีความคิดสุขุม ถ้ามิใช่สมภารที่ไหนจะได้ทรัพย์กลับคืน พากันชื่นชมกล่าวขอบคุณ ต่างก็พากันอุดหนุนให้ท่านสมภารได้รับลาภผลบ้างตามสมควรที่มีพระคุณแก่เขา ส่วนท่านสมภารที่มรณภาพไปเกิดเป็นงู หมั่นเลื้อยไปดูที่ฝังทรัพย์เนืองๆนั้น ครั้นเมื่อท่านสมภารใหม่ท่านคิดขุดค้นได้ไหทรัพย์มาแจกให้แก่เจ้าของรับไปแล้ว เวลาท่านสมภารใหม่ไปฐานท่านก็ได้สังเกตดู ท่านก็มิได้พบเห็นงูตัวนั้นอีกเลย (ท่านคงเข้าใจว่าท่านสมภารเก่าสิ้นความห่วงทรัพย์ไปแล้ว.)

นายสุก สามี นางคำ ภรรยา ตั้งบ้านเรือนอยู่ในคลองบางซ่อน อำเภอบางซื่อ จังหวัดพระนคร ทำกสิกรรมเป็นอาชีพ มีนิสสัยใจทมิฬหินชาติ มักเสพสุราเป็นนิตย์ เมาเช้าเมาเย็น ด่าตีมารดาเมื่อเวลาเมามาย ชอบเล่นปลากัด ไก่ชน และถั่วโป ตั้งแต่อยู่กินกับนางคำภรรยาไม่เป็นอันทำงาน ทำบ้างมิทำบ้าง ไปเที่ยวบ่อนปลามากกว่า ภรรยาก็หาเลี้ยงคนเดียวแล้ว มิหนำซ้ำเวลาเมื่อนายสุกเมายังถูกทุบตีด่าทอต่างๆ ภรรยาก็ร้องไห้ครวญครางด้วยความเจ็ดปวดน่าสงสาร แต่ก็จำใจอยู่เพราะด้วยมีเวรกรรมที่เจ้าหล่อนกระทำไว้แต่ปางหลัง จึงได้มาอยู่ร่วมกับสามีที่โหดร้ายเช่นนี้ ไม่รู้จะหนีไปแห่งใด

วันหนึ่งเวลาเช้า นายสุกตื่นจากที่นอนแล้วก็ล้างหน้า ลงเรือนไปหาเพื่อนที่คอเดียวด้วยกันเพื่อดื่มสุรา เพื่อนัดให้ไปเที่ยวบ่อน สามเสน บอกกับเพื่อนว่า กันจะต้องกลับไปเสียก่อน ครั้นเสพสุราสบายใจแล้วก็กลับมาถึงบ้าน ภรรยาก็จัดหาอาหารให้รับประทาน เมื่อเสร็จการบริโภคแล้ว นายสุกก็บอกแก่ภรรยาว่า เอาเงินมาให้ข้า ๕๐ บาท ข้าจะไปเที่ยวที่บ่อนสามเสน เล่นโป ภรรยาก็ว่าเงินทองไม่มีจะให้ แกได้แต่จะเล่นไม่เห็นทำการงานอะไร ข้าหาได้เพื่องสลึงจะเอาไว้เลี้ยงลูก พอภรรยาพูดเท่านั้น นายสุกมิได้รอรั้งลุกเดินไปเตะภรรยา ๒-๓ ที ภรรยาก็ชักอยู่กับที่ นายสุกค้นหาเงินจับโน่นโยนนี่เสียงโครมคราม ชาวบ้านข้างเคียงจะมาห้ามปรามไม่ได้ เท่ากับยุให้อาละวาดยิ่งขึ้น ต้องนิ่งทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น นายสุกพบเงินเข้า (๒๐ บาท) ก็หยิบใส่กระเป๋าลงเรือนไปบ้านเพื่อน แล้วก็พากันไปบ่อนสามเสน เล่นโปได้เงินมาประมาณหลายสิบบาท ดีใจกระไร ซื้อสุราเลี้ยงเพื่อนกินกันสนุกเฮฮา เดินโซเซมาเต็มถนน พบพระสงฆ์องค์หนึ่ง เดินสวนทางมา ท่านถามว่า

ประสกเมาหรือ? นายสุกก็กล่าวผรุสวาจาว่า อ้ายเหลืองประเดี๋ยวพ่อเตะ มาถึงบ้านเรือนเวลามืดค่ำ ฝ่ายภรรยาเมื่อสามีลงเรือนไปแล้วก็ได้สติรู้สึกตัว เอามือคลำที่ชายโครงออกเจ็บ ๆ และปากก็มีโลหิตไหลเปรอะเปื้อน จึงเปล่งอุทานวาจาว่า "พุทโธ่ ตัวเราเอ๋ย อยู่ทรมานทรกรรมกับด้วยคนอุบาทชาติชั่วมานานแล้ว สิ้นเวรกันเสียทีตั้งแต่วันนี้ต่อไป เมื่อทำบุญตรวจน้ำจะตั้งใจอธิษฐานไม่ขอพบอีกเลย เจ้าประคุณมารดาบิดาช่วยลูกด้วย" แล้วก็ร้องไห้ร่ำไรน่าสงสาร ชาวบ้านก็พากันมาไต่ถาม นางก็เล่าเนื้อความให้ฟัง เพื่อนหญิงด้วยกันคนหนึ่งพูดว่า "แกจะอยู่กับมันทำไมเล่า หนีไปเสียก็แล้วกัน" ครั้นเพื่อนบ้านกลับไปหมดแล้ว นางก็จัดแจงผ้าผ่อนเงินทองหนีไปกับบุตรคนหนึ่ง เมื่อนายสุกกลับมาถึงบ้านไม่เห็นภรรยาจุดไต้ไฟต้อนรับเหมือนแต่ก่อนคิดว่าภรรยานอนหลับ จึงขึ้นไปบนเรือนแล้วเรียกภรรยา ไม่ได้ยินเสียงขานรับ ก็เข้าไปเปิดมุ้งดูไม่เห็นภรรยาและบุตร มีความเสียใจเป็นอันมาก หยิบขวดสุราที่ซื้อติดมือมายกขึ้นดื่มเพื่อแก้โทมนัส ดื่มเข้าไปจนเกินขนาด ด้วยฤทธิ์สุราแรงกล้า นายสุกไม่สามารถจะดำรงสตินั่งอยู่ได้ ก็ล้มสลบนอนนิ่งไปคืนยังรุ่ง จนเวลาเที่ยงวัน นายสุกก็ฟื้นตื่นขึ้นมามีอาการให้ร้อนกลุ้มในทรวงอกเป็นกำลัง ร้องโวยวายเอ็ดตะโร ผู้คนตกใจพากันมาดู เห็นนายสุกทำท่าต่างๆ เหมือนกับคนบ้าคือเอามือหยิบถ้วยชาขึ้นยกดื่มแล้วบอกว่ากินน้ำทองแดง แล้วก็ร้องโอ๊ยโอยว่า ไส้พุงจะขาดแล้ว คุณพระช่วย ทำตอกเล็บบ้าง บีบขมับจนลูกตาปลิ้นบ้าง ทำท่าเหมือนถูกใส่ขื่อคา ๕ ประการบ้างทำหลังโค้งเหมือนกับถูกหวายเฆี่ยนหลังบ้าง แล้วก็ร้องไห้ครวญครางน่าสยดสยองยิ่งนัก บรรดาคนที่ไปเยี่ยม บ้างก็ปลงอนิจจังสังเวช บ้างก็สมหน้าน่าสาแก่ใจที่มันโหดร้ายเหลือประมาณ

ไม่ยำเกรงพระเจ้าพระสงฆ์ไม่รู้จักคุณบิดามารดาผู้บังเกิดเกล้า เมาแต่เหล้าหามรุ่งหามค่ำ ฆ่าเป็ดฆ่าไก่เป็นอาจิณ ศีลทานการกุศลก็ไม่กระทำ มันจึงได้รับผลเห็นประจักษ์ในปัจจุบันชาตินี้ ตั้งแต่นั้นมานายสุกก็มิได้สติสมปฤดี ไม่เป็นอันกินอันนอน ได้แต่ร้องดิ้นครวญครางกระสับกระส่าย ทรมานทรกรรมอยู่เป็นช้านาน อวสานกาลที่สุด นายสุกก็ถึงแก่ความตาย เมื่อนายสุกตายแล้ว ชาวบ้านใกล้เรือนเคียงก็ช่วยกันจัดการนำศพไปฝังไว้ที่วัด เห็นเนื้อหนังปอกลอกเหมือนไฟหรือน้ำร้อนลวกฉะนั้น.

นายศรี สกุนตนาค เปรียญ จังหวัดนนทบุรี รวบรวม

วางยาไก่คู่ต่อสู้ ปรากฏผลไก่ตนแพ้

เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

ท่านนายพลตรี พระยาสิงหเสนี ส่งเรื่องมาให้บทหนึ่งว่า มีผู้เล่าให้ฟังว่า เมื่อ ๕๐ ปีล่วงมาแล้ว ที่เมืองนครราชสีมา มีผู้ชอบเล่นการพนันชนไก่กันมาก ในวันหนึ่งมีไก่ซึ่งวางประจำกันคู่ ๑ เป็นไก่ดีทั้งคู่ เดิมพัน ๓ ชั่ง มีผู้ถือหางมากมายทั้งสองฝ่าย ในคำที่กล่าวว่าไก่นั้นมีผู้เสมอนอกเป็นเงินไม่ต่ำกว่าสองพันบาท เพราะพวกมากด้วยกันทั้งสองฝ่าย ยังมีพวกทุจจริตทุศีล คิดประหารทรัพย์ผู้อื่นให้พินาศโดยความอธรรมของตน จึงได้คิดประกอบยาขึ้นขนานหนึ่ง จะไปวางยาไก่คู่ที่วางประจำไว้กับตน จึงได้ไปว่าจ้างคนเลี้ยงไก่ตัวนั้นว่า ถ้าได้นำยาที่ตนทำไปนั้นป้อนให้ไก่กินต่อหน้าเขาได้ จะให้รางวัล ๖ บาท

ฝ่ายผู้ที่เลี้ยงไก่ฝ่ายนั้นก็รับคำ จะทำตามความประสงค์ของผู้จ้างทุกอย่าง นัดว่าเวลาเย็นจะปล่อยไก่ออกจากสุ่ม ให้มาคอยดูจะป้อนยาให้ไก่กินต่อหน้าผู้จ้าง ครั้นนัดหมายกันเสร็จแล้ว ผู้เลี้ยงไก่ที่ได้รับยานั้นไว้ จึงพิจารณาดูเห็นเป็นยาสีดำก้อนเขื่องกว่าเงินบาทพดด้วงหน่อยหนึ่ง จึงคิดซ้อนกลทำยาขึ้นใหม่อีกก้อนหนึ่ง คือเอาข้าวสุกเผาไฟให้ไหม้แล้วก็บดเข้ากับน้ำตาลหม้อ ทำสีสันวรรณะให้เหมือนและเท่ากับก้อนยาที่ผู้จ้างให้มานั้นทุกประการ

ครั้นถึงเวลาปล่อยไก่ ก็นำไก่ตัวนั้นออกมาตรงประตูตามนัดหมายไว้ พอแลเห็นผู้จ้างเดินทางมาทางนั้น จึงหยิบยาในพกที่ทำขึ้นใหม่นั้นมาแบ่งเป็น ๓ ก้อน ป้อนให้ไก่กินจนหมด ผู้ที่จ้างได้เห็นแก่ตาดังนั้นก็มีความปรีดาปราโมทย์ เชื่อแน่ว่าไก่คู่ปรปักษ์ของตนนั้นต้องแพ้เป็นแน่นอน จึงนำไปชี้แจงแก่พวกเพื่อนของตน ครั้นรุ่งขึ้นเป็นเวลานัดชนไก่ ก็เรียกร้องพวกพ้องของตนไปเล่นการพนัน เพราะเชื่อมั่นว่าไก่คู่ปรปักษ์ของตนได้กินยาของตนเข้าไปแล้ว คงจะไม่มีทางที่จะชนะจึงได้เล่นจนสิ้นตัว เดชะเทพยดาซึ่งรักษาโลกและความเที่ยงธรรมของฝ่ายโน้นมิได้คิดคดทรยศต่อผู้ใด เผอิญบันดาลให้ไก่ตัวที่กินยาปลอมนั้นชนะ พวกที่มีโลภะเป็นเจ้าเรือนต้องจำนน เสียเงินมากมาย ถึงแก่เป็นหนี้เขาโดยมากผู้ที่กล่าวนี้ว่าเป็นความจริง เขารู้จักที่ทำการนี้ด้วยแต่ยานั้นหาทราบไม่ว่าจะใช้สรรพคุณอย่างไร เพราะคนเลี้ยงไก่นั้นขว้างทิ้งเสีย

ฆ่าเป็ดไก่ขาย ในท้องเมียเป็นก้อนคล้ายกะเพาะไก่

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖

พระยาศุภกรณ์บรรณสาร ส่งเรื่องมาว่า ที่บ้านท่ามะปราง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีชายคนหนึ่งเป็นจีน ชื่อจีนเหงา มีภรรยาคนหนึ่งชื่อนางสาย เขาสองคนผัวเมียทำมาหากินมาด้วยการออกร้านผัดหมี่ทำเกาเหลาขาย เป็ดไก่ที่จะต้องใช้ในการทำของนั้น ๆ เขาเลี้ยงไว้เองกับบ้านสำหรับได้ฆ่าทำทอยกันไป ไม่ต้องอนาทรร้อนใจ การค้าขายของเขาก็เจริญ อยู่มากาลวันหนึ่ง เห็นจะราวพุทธศักราช ๒๔๔๑ นางสายภรรยาป่วยเป็นอหิวาตกโรค จีนเหงาได้เชิญขุนเภสัชพิเศษคุณ ซึ่งไปอยู่ที่ตำบลนั้น เวลานั้นไปพยาบาล ขุนเภสัชไปถึงกำลังโรคของนางสายกำเริบ มีลมตะคิวจับเข้าท้องปวดมวนร้องครวญครางอยู่ ขุนเภสัชตรวจดูเส้นลมตามร่างกายนางสาย (ตามวิธีของแพทย์) เพื่อจะได้เลือกยาวางดับความเจ็บปวดตามความรู้ของขุนเภสัช ขณะที่ตรวจดูอยู่ ขุนเภสัชได้คลำพบในท้องนางสายตรงใต้ลิ้นปี่ลงไปมีก้อนกลม ๆ รู้สึกว่าบีบกรอบแกรบอยู่ในนั้นราวกับกะเพาะไก่ที่บริโภคข้าวเปลือกลงไปใหม่ ๆ ไฟธาตุยังไม่ทันย่อยยุบไป ขุนเภสัชมีความประหลาดใจจึงพูดขึ้นดัง ๆ ว่า ทำไมในท้องคนจึงมีกะเพาะไก่เต็มไปด้วยข้าวเปลือกเกิดขึ้นได้ แล้วจึงเรียกจีนเหงาสามีให้มาคลำดูบ้าง จีนเหงาก็มาคลำตามที่ที่ขุนเภสัชชี้ให้ เมื่อจีนเหงาวางมือแล้ว ขุนเภสัชถามว่า ในท้องของเมียลื้อมีเป็นก้อนกรม ๆ อย่างกะเพาะไก่จริงไหม จีนเหงานิ่ง ไม่ตอบว่ากระไร แต่ขุนเภสัชสังเกตกิริยาจีนเหงาเห็นมีอาการตกใจ ขุนเภสัชเข้าใจว่าเพราะจีนเหงา

ได้คลำพบก้อนกะเพาะไก่สมดังที่ขุนเภสัชพบ.

ขุนเภสัชจึงว่าแก่จีนเหงาว่า เมียของลื้อเจ็บมีอาการหนักมาก จีนเหงาตกใจถามว่า จะทำอย่างไรนางสายภรรยาของเขาจึงจะหาย (นอกจากประกอบยา ให้บริโภคตามสมควรแล้ว) ขุนเภสัชบอกจีนเหงาว่า ให้หาดอกไม้ธูปเทียนเครื่องบูชามาแล้วหันหน้าไปตรงต่อหลวงพ่อพระพุทธชินราช ตั้งความสัตย์สาบานตนว่าขอให้เมียข้าพเจ้าหายเจ็บเถิด ข้าพเจ้าจะเลิกไม่ฆ่าไก่ฆ่าเป็ดทำของขายอย่างที่เคยทำมาแล้วต่อไป จีนเหงาก็ตกลงแต่ก็ยังมีกะใจพูดออกมาว่า ถ้าภรรยาของเขาไม่หายถึงแก่ความตายไปแล้วเขาจะทำการค้าขายอย่างเคยทำมาต่อไปอีก แล้วจีนเหงาก็จัดดอกไม้ธูปเทียนจุดบูชาพระพุทธชินราช และตั้งสัตยาธิษฐานตามขุนเภสัชแนะนำ เมื่อเสร็จพิธีสัตยาธิษฐานแล้วมิช้าก็รู้สึกกันว่าอาการปวดครวญครางของนางสายค่อยทุเลาขึ้น ขุนเภสัชตรวจดูอีกคราวหลังสิ่งซึ่งตรวจพบคราวก่อนว่า มีสัณฐานดังกะเพาะไก่เต็มไปด้วยข้าวเปลือกในท้องนางสายได้หายไปสิ้น ขุนเภสัชจึงเรียกจีนเหงามาตรวจอีก จีนเหงาตรวจแล้วคราวนี้บอกว่าไม่มี และแสดงอาการดีใจมาก ต่อจากนั้นอาการของนางสายก็คลายขึ้นเป็นลำดับมิช้านางสายก็หายเป็นปกติ จีนเหงาก็เลิกการค้าขายอย่างที่ต้องฆ่าสัตว์ดังที่เคยทำมาแล้วแต่ก่อนนั้นมา ขุนเภสัชสรรเสริญว่าเป็นผู้มีใจเป็นสัตย์ธรรมมั่นคงดีได้คนหนึ่ง (สิ้นข้อความขุนเภสัชเล่าเพียงเท่านี้)

เรื่องนี้ เรียบเรียงขึ้นตามที่ค้นมาได้จากความจำของขุนเภสัชพิเศษคุณ คือผู้ที่ได้ไปพยาบาลนางสายอยู่ในขณะนั้น ซึ่งเวลานี้ (ขุนเภสัช) ยังมีตัวอยู่ นับเวลาของเรื่องที่เล่ามาแต่เกิดขึ้นถึงเวลานี้ประมาณ ๒๕—๒๖ ปี ถ้าจะโยงเข้าในธัมมภาษิต

(๑) อาการแห่งลมตะคิวที่บันดาล ให้ปรากฏเหมือนกะเพาะไก่เกิดขึ้นในท้องนางสายก็ด้วยโทษแห่งการฆ่ามีเป็ดไก่เป็นต้นของจีนเหงาสามีหรือนางสายภรรยาด้วยกันเป็นเหตุ.

(๒) อาการโรคของนางสายที่พ้นอันตราย และค่อยคลายหายไปโดยรวดเร็วซึ่งขุนเภสัชเองก็รู้สึกประหลาด ก็ด้วยอำนาจความเชื่อของจีนเหงาต่อคำแนะนำของขุนเภสัชแล้ว และกระทำลงด้วยความจริงใจ และมั่นใจในพระพุทธานุภาพเป็นเหตุ.

โดยนิเทสปริยายนี้ รวมความว่าการกระทำ ๆ จะฝ่ายชอบหรือฝ่ายชั่วก็ตาม เมื่อเหมาะแก่ส่วนแล้ว อาจบันดาลผลให้ปรากฏแก่บุคคลผู้กระทำได้แม้ในปัจจุบันทันตาเห็น ทั้งฝ่ายทางชอบและทางข้างมิชอบนั้น เหตุเช่นนั้นพุทธาทิบัณฑิตจึงยกความไม่ประมาทว่าเป็นยอดแห่งธัมมปฏิบัติทั้งปวง.

ฆ่าตะพาบน้ำกิน มือเท้ากระดิกไม่ได้

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๒๖๕ ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๓ แรม ๑๐ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๒๔๘๔.

พระยาวจีสัตยารักษ์ ได้เขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งว่า ประมาณ ๔๐ ปีมาแล้ว มีบุรุษผู้หนึ่งได้ตะพาบน้ำมาตัวหนึ่ง หลังตะพาบน้ำตัวนี้กว้างถึงศอกเศษ ถ้าคนขึ้นขี่บนหลังตะพาบน้ำ ๆ ก็พาเดินไปได้ บุรุษที่ได้ตะพาบน้ำมาเชือดขาตะพาบน้ำนั้นทั้งเชิงด้วยเสียข้างหนึ่งเอามาแกงเลี้ยงกันกินกับเพื่อนครั้งหนึ่งแล้ว ตะพาบน้ำนั้นก็ยังไม่ตาย ครั้นต่อมาอีก ๒—๓ วัน บุรุษผู้นั้นก็ประหารตะพาบน้ำนั้นเสีย ในปีนั้นเองบุรุษผู้นั้นป่วยเป็นไข้มีอาการให้มือ ๒ มือ

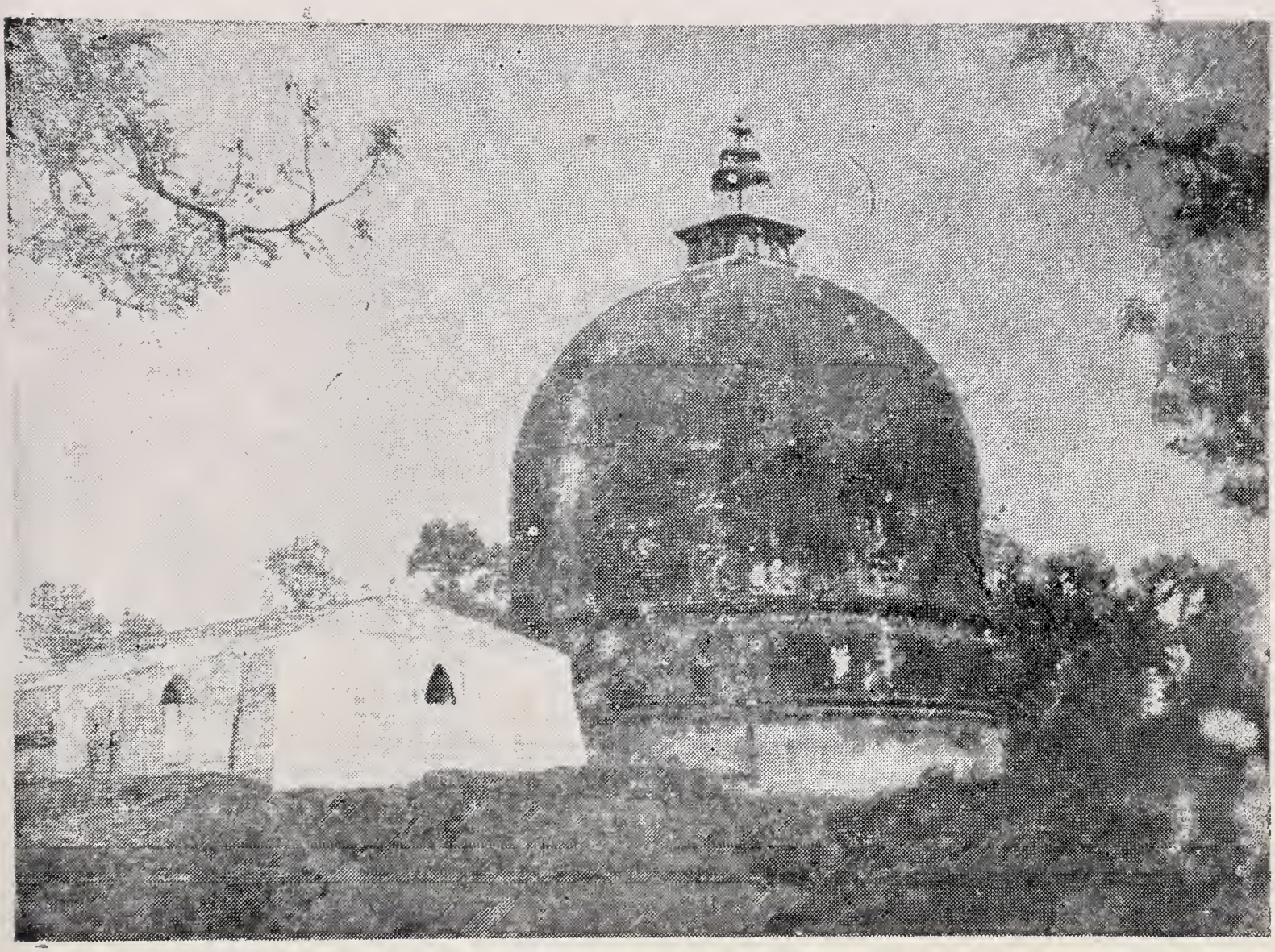

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรินิพพานแล้วด้วยอนุปาทิเสสนิพพานธาตุ ณ ที่นี้
เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย
(ณ วันอังคาร เพ็ญเดือน ๖ ปีมะเส็ง)

เท้า ๒ เท้ากระดิกไม่ได้อีกเท้าหนึ่งได้แต่เสือกไปเสือกมาทนทุกข์ทรมานอยู่ได้ไม่ถึง ๑๐ วัน บุรุษผู้นั้น ก็ขาดใจตายที่บ้านเรือนวัดจักรวรรดิราชาวาสกับวัดบพิตรพิมุขต่อกันนั้นแล.

ฆ่าหมูขาย หยิบไม้พลองตีตนเอง

ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕.

พระยาวจีสัตยารักษ์ เขียนเรื่องมาให้นายพันโท พระพินิจสาราบทหนึ่งว่า อกุศลปัจจุบันแลเห็นทันตา ดังได้เห็นมา มีเจ๊กคนหนึ่งหาเลี้ยงชีพในทางฆ่าสุกรขาย อยู่มาเจ๊กคนนี้ป่วยเป็นไข้อาการหนักมากจวนจะถึงแก่ความตาย บันดาพรรคพวกพี่น้องทั้งหลายมานั่งคอยดูใจอาการไข้มีแต่หนักลงมาก ถึงกระนั้นยังบังเกิดอุบัติเหตุให้เห็นประหลาดแก่คนทั้งหลาย คือเจ๊กคนนี้กลับลุกทลึ่งตึงตังยืนขึ้นเหมือนคนดี ๆ แล้วเดินไปหยิบไม้พลองที่ตนเคยตีสุกรนั้นมาตีตัวของตัวเองจนป่นปี้ กระดูกที่หักก็หักไป เนื้อที่แตกก็แตกไป เลือดก็ไหลโทรมไปทั้งตัวจนถึงแก่ความตายในเดี๋ยวนั้น ข้าพเจ้าเห็นแก่ตาเอง น่าสยดสยองหวาดเสียว กลัวบาปมากเพราะไม่เคยเห็น เป็นความอัศจรรย์อย่างยิ่ง เหลือวิสัยที่มนุษย์ธรรมดาจะทำตนของตนเองให้ถึงอันตรายแก่ชีวิตได้ ที่เป็นทั้งนี้ก็จะเป็นด้วยอำนาจเวรกรรมมาสนอง จึงบันดาลให้เกิดความกล้าหาญประหนึ่งว่าตนมิได้มีอาการป่วยไข้ โดยเหตุนี้จึง เห็นได้ว่าเป็นอกุศลให้ผลในปัจจุบันเห็นทันตา เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๖๔ นี้เอง.

ทำบุญตักบาตร ได้ไปสวิมาน

ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕

พระยาวจีสัตยารักษ์ เขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งว่า ดังได้ฟังมา มีหญิงชาวนาผู้หนึ่ง เป็นผู้มีความศรัทธาใส่บาตรแก่พระสงฆ์สามเณรอยู่เสมอ มีน้อยก็ทำน้อย มีมากก็ทำมากตามควรแก่กำลังทรัพย์ ชั้นมีแต่น้ำพริกผักหลอดต้มกับข้าวสุกเท่านั้นก็ยังอุตส่าห์ถวายทานแก่พระสงฆ์สามเณรมิได้ขาด ในการใส่บาตรแม้ได้ขาดบ้างก็ด้วยความจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือป่วยไข้ ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ขาดเลย อยู่มาวันหนึ่งหญิงผู้นั้นนอนหลับสนิทในราตรีนิมิตฝันว่ามีตาปะขาวคนหนึ่ง มาชวนให้ไปเที่ยวเล่นบนสวรรค์ ฝ่ายคนทั้งสองได้สนทนาปราศรัยกัน ส่วนหญิงก็ตกลงว่าจะไปด้วย ตาปะขาวก็พาหญิงนั้นไปจับเหนี่ยวสายโซ่ ๆ ก็ฉุดขึ้นไปบนอากาศถึงเมืองสวรรค์ในขณะอึดใจเดียว แล้วตาปะขาวก็นำไปดูวิมานมีนางฟ้าเป็นบริวารอยู่นั้น ๕๐๐ ฝ่ายบริวารทั้งหลาย ๕๐๐ ก็พากันมาแวดล้อมหญิงนั้นหญิงนั้นก็มีความกลัวจนตัวสั่นขวัญหาย ฝ่ายตาปะขาวบอกแก่หญิงว่าวิมานนี้กับนางฟ้า ๕๐๐ นั้นรอคอยท่าแม่เจ้าอยู่ทั้งนั้น ด้วยอานิสงส์ผลบุญที่แม่เจ้าได้ใส่บาตรทุก ๆ วันนั้นเอง เพราะฉนั้น ฉันเห็นควรแก่กาลสมัยของแม่เจ้าแล้ว ฉันมีความปรารถนาจะให้ขึ้นอยู่วิมานนี้ ด้วยผลบุญถึงแล้ว ขอให้แม่เจ้าสละละทิ้งอัตภาพมนุษย์เสียเถิด ฝ่ายหญิงนั้นก็นึกอยู่ในใจให้ผอืดผอมจะอยู่ก็ใช่ที่ จะกลับก็ใช่ที่ ตรึกตรองไปมาดังนี้แล้วจึงออกวาจาว่า ฉันมีความห่วงบุตรชายคนหนึ่งอายุครบบวชปีนี้ ต้องกลับลงไปก่อน เมื่อบวชบุตรและฉลองสำเร็จกิจทั้งสองนี้

แล้ว จึงจะขึ้นมาอยู่ในวิมานเมืองสวรรค์ แล้วพูดอ้อนวอนตาปะขาวให้ช่วยส่งกลับคืนมาบ้าน ฝ่ายตาปะขาวก็ให้หญิงจับสายโซ่ เข้าให้มั่นกับมือแล้ว(ในนิมิตฝันว่า) พอหย่อนสายโซ่ลงมาก็ตื่นในทันที หญิงนั้นได้เล่าความฝันให้ข้าพเจ้าฟังอย่างนี้ ต่อมาภายหลังหญิงก็จัดการบวชบุตรชายเป็นพระภิกษุ และฉลองแล้ว ต่อมาอีกหญิงนั้นก็ไม่เจ็บไม่ไข้ร่างกายก็เป็นปรกติสบายดี อยู่มาวันหนึ่ง หญิงนั้นมีความยินดีอยากถือศีล ๘ และฟังพระธรรมเทศนา ก็นุ่งผ้าขาวห่มผ้าขาวไปสมาทานศีล ๘ และฟังพระธรรมเทศนาสำเร็จตามความปรารถนาแล้วก็กลับมายังบ้านเรือน พอเวลากลางคืนควรแก่เวลาจะนอน หญิงก็เข้าในเรือนแล้วนอนแต่ผู้เดียว ก็ถึงแก่มรณกรรมในคืนนั้นแล

ข้าพเจ้าเข้าใจว่าหญิงนั้นคงได้ไปสู่วิมาน สวรรค์ ดังได้กล่าวมาแล้วแต่เบื้องต้น ท่านสาธุชนทั้งหลายเมื่อได้สดับทราบเรื่องนี้แล้ว ถ้าท่านได้ปฏิบัติบริจาคทานรักษาศีลฟังพระธรรมเทศนาอยู่เสมอ ก็เป็นการดีแล้ว ถ้าท่านทั้งหลายบกพร่องอยู่ ก็ขอได้ปฏิบัติเช่นหญิงปฏิบัตินั้นทุกประการ

ชอบสวดมนต์โจรมาปล้น ของมีค่าไม่ถูกขโมย

วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

ข้าพเจ้านายพันโท พระพินิจสารา ขอเล่าเรื่องให้ท่านทั้งหลายฟังบทหนึ่ง โดยประมาณหลายปีมาแล้ว มีผู้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า หญิงชราคนหนึ่งมีเคหะสถานบ้านเรือนอยู่สวนแห่งหนึ่ง จำตำบลไม่ได้ด้วยนานปี หญิงคนนี้ปฏิบัติถือการไหว้พระสวดมนต์เป็นนิตย์ทุกเช้าค่ำไม่

ขาด คืนวันนั้นเป็นเวลาดึกมีโจรพวกหนึ่งมาปล้นเรือนของหญิงคนนี้ เฉพาะเป็นเวลาที่หญิงคนนี้กำลังไหว้พระสวดพระพุทธมนต์อยู่ ในห้องเรือน เมื่อโจรขึ้นปล้นเรือนเสียงโครมคราม คนที่อยู่กับหญิงชราคนนี้ก็มีบ้าง แต่ตกใจด้วยกลัวโจรจะทำร้ายต่างก็หลบหนีไป เพื่อนบ้านก็ไม่มีใครมาช่วย เป็นเวลาเหมาะของโจร โจรก็เข้ามาถึงในเรือน เห็นหญิงชรากำลังนั่งสวดพระพุทธมนต์อยู่คนเดียว โจรก็ถ่มน้ำลายทุย ๆ ว่า อีคนใจบุญไม่รู้จักจะตายเดี๋ยวนี้ หญิงชราก็สวดพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ เรื่อยไปไม่ลุกหนี พวกโจรก็ต่างเข้าค้นสิ่งของที่มีราคาน้อยไม่เป็นแก่นสารนั้นได้แล้วก็พากันลงเรือนไป แต่ทรัพย์สิ่งของเงินทองรูปพรรณที่สำคัญราคามาก โจรก็หาเอาไปไม่ เมื่อพวกโจรกลับไปแล้ว หญิงชราก็นำไฟไปส่องดู ก็ทราบว่าสิ่งของที่เลวมีราคาน้อยนั้นโจรเอาไป แต่ทรัพย์สิ่งของเงินทองรูปพรรณที่สำคัญเก็บไว้นั้นยังอยู่เป็นปรกติดี โจรหาได้เก็บไปไม่ เป็นอัศจรรย์มากในข้อนี้ แต่นั้นมาหญิงชราก็ยิ่งยินดี มีความเคารพในคุณพระรัตนตรัยเพิ่มขึ้นอีกมาก ความรู้เรื่องอันนี้ก็แพร่มาจากหญิงชราที่ถูกโจรปล้น คนที่ทราบจึงได้เล่ากันต่อมาจนบัดนี้

พระสวดมนต์ โจรลอบยิงไม่ถูก

วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธ เดือน ๕ แรม ๑๑ ค่ำ ปีกุน ยังเป็นจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔=๕

ข้าพเจ้านายพันโท พระพินิจสารา ขอโอกาสเล่าเรื่องให้ท่านทั้งหลายทราบบทหนึ่ง โดประมาณนานปีมาแล้ว มีผู้เล่าให้ข้าพเจ้า

ฟังว่า พระสงฆ์รูปหนึ่งจำชื่อไม่ได้ ท่านอาศัยอยู่ในโบสถ์วัดกำแพง ในคลองบางแวก บางเชือกหนัง ปลายคลองมอญ จังหวัดธนบุรี พระสงฆ์รูปนี้ท่านถือการไหว้พระสวดพระพุทธมนต์อยู่ในโบสถ์ มีตะเกียงจุดสว่างอยู่ เวลานั้นมีผู้ร้ายเข้าไปที่หน้าโบสถ์ คอยจะทำร้ายพระสงฆ์รูปนั้น มันมองดูตามช่องบานประตู แลเห็นพระสงฆ์นั่งสวดพระพุทธมนต์มันประมาณว่าถ้ายิงเข้าไปตามช่องดานคงถูกพระสงฆ์ มันก็ใช้อาวุธปืนเอาปากกระบอกปืนจ่อตรงช่องดานประตูโบสถ์ พอมันลั่นไกยิงก็พอดีพระสงฆ์ก้มศีรษะลงกราบพระ ปืนก็ลั่นตูมเข้าไป หาถูกท่านไม่ เพราะก่อนเมื่อปืนลั่น ท่านก็ก้มกราบพระจึงพ้นอันตราย ท่านตกใจรู้ว่าคนร้ายมาลอบยิงอยู่ข้างนอก ท่านก็ดับไฟเสียให้มืดกลัวมันจะยิงซ้ำ ท่านก็ไม่ออกจากโบสถ์จนเวลารุ่งสว่าง ท่านก็ย้ายสถานจากโบสถ์ไปอยู่ที่อื่น แต่คงจะอยู่ในวัดกำแพงหรือย้ายไปอยู่วัดอื่นก็จำไม่ได้

เกลียดหลวงชี เอายาพิษเจือขนมไปถวาย
ผลสุดท้ายลูกตนตายเพราะขนมนั้น

วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันอังคาร เดือน ๕ ขึ้น ๓ ค่ำ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

ข้าพเจ้านายพันโท พระพินิจสารา ขอโอกาสเล่าเรื่องให้ท่านฟังบทหนึ่ง โดยประมาณนานปีมาแล้ว มีผู้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า มีหลวงชีรูปหนึ่งอาศัยอยู่ในวัดแห่งหนึ่ง กุฏิที่ตนอยู่นั้นจะเป็นเรือนหรือโรงตนปลูกสร้างขึ้นเองหรือผู้ใดสร้างให้ก็จำไม่ได้ หลวงชีรูปนี้

อายุมากแล้ว แต่มีความเพียรปลูกต้นผลไม้และผักต่าง ๆ ไว้ในบริเวณกุฏิ พอได้อาศัย ชาวบ้านที่ไปมาหาสู่ถ้าร้องขอผลไม้และผัก หลวงชีก็อนุญาตให้บ้าง ถ้าไปฉกลักเอาโดยพละการ หลวงชีก็โกรธบ่นว่าไปต่าง ๆ อยู่มาชายชาวบ้านคนหนึ่งเป็นพาล คงจักไปฉกลักผลไม้และผักของหลวงชี เมื่อตนได้ทราบว่าหลวงชีด่าก็โกรธคิดจะวางยาหลวงชีเสียให้ตาย จึงประกอบยาพิษแล้วก็ให้ภรรยาของตนทำขนมอย่างหนึ่งแล้วชายผู้นั้น ก็เอายาพิษเจือปนเข้ากับขนม แล้วตนนำไปถวายหลวงชีหรือให้คนอื่นนำไปถวายก็จำไม่ได้เมื่อไปถวายนั้น เป็นเวลาพ้นเพลแล้ว หลวงชีว่าวางไว้นั่นเถิด คนที่ไปถวายก็กลับมา ที่หลวงชีรับไว้ก็เพื่อจะได้ทำทานแก่เด็กต่อไป หลวงชีก็หยิบยกขนมนั้นเสือกไว้ใต้เตียง ครั้นเวลาบ่ายเย็น เด็กบุตรของผู้ที่ทำขนม ใส่ยาพิษไปถวายหลวงชีนั้นไปเที่ยวที่วัดและแวะไปหาหลวงชีที่กุฏิ หลวงชีบอกแก่เด็กนั้นว่า หนู ๆ เขาเอาขนมมาถวายเมื่อเพลแล้ว วางไว้ที่ใต้เตียงจงไปหยิบมากินเถิด เด็กไม่ทราบเรื่องก็ดีใจ ไปหยิบขนมมากินเข้าไปแล้ว ไม่ช้าพิษยาก็ซ่านไปในกาย เด็กไม่สบายให้กระสับกระส่ายด้วยฤทธิ์ยาทำพิษวุ่นวายหลวงชี ก็ตกใจไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร ก็บอกกล่าวไปให้พ่อแม่ของเด็กมารับไปแก้ไขรักษากัน ฝ่ายพ่อแม่ของเด็กเมื่อทราบแล้วก็รีบไปหาหลวงชีถามหลวงชี ๆ ก็เล่าความตามเรื่องที่กล่าวมาแล้วให้พ่อแม่ของเด็กฟัง ฝ่ายชายที่เป็นพ่อของเด็กซึ่งเป็นผู้ใส่ยาพิษในขนมไปถวายหลวงชีนั้น ก็ให้ตื่นตันอยู่ในอกแต่ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร ก็รับเด็กนั้นมายังบ้านเรือนช่วยกันแก้ไขอาการก็ไม่คลาย เด็กก็ถึงแก่ความตายในวันนั้นเอง

เป็นโจร เก็บถุงเงินตกได้ และได้นำไปช่วยหญิงกำพร้า ต่อมากลับตัวได้ดีร่ำรวย

วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี เดือน ๓ ขึ้น ๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

จีนเหมา ช่างทอง อยู่ใกล้วัดบึง ในกำแพงเมืองนครราชสีมา เล่าให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังว่า เมื่อจีนเหมายังอยู่เมืองจีน จีนเหมาได้ทราบนิทานเรื่องนี้ว่า นานปีมาแล้วมีโจรพวกหนึ่ง หากินทางลัก, แย่งชิง, ปล้น, เนือง ๆ คืนวันหนึ่งโจรพวกนี้พากันไปซุ่มอยู่ที่ใกล้บ้านราษฎรหมู่ใหญ่แห่งหนึ่ง ครั้นเวลาประมาณคนนอนหลับ นายโจรก็สั่งให้พวกบริวารแยกกันเข้าไปตรวจฟังเสียงราษฎรในหมู่บ้านนั้นจะนอนหลับหรือยัง พวกบริวารต่างก็แยกกันเข้าไปเที่ยวสอดแนมด้อมมองตามเรือนโรงเพื่อรู้ว่าคนจะนอนหลับหรือยัง โจรจีนคนหนึ่งด้อมแอบเข้าไปถึงโรงแห่งหนึ่ง ได้ยินเสียงหญิงคนหนึ่งร้องไห้อยู่ในโรงก็ค่อยย่องเข้าไปแอบฟังอยู่ที่ข้างฝาโรง ได้ยินเสียงหญิงที่ร้องไห้นั้นรำพันพูดบ่นเพ้อไปต่าง ๆ ว่า ผัวของหญิงนั้นก็ตายแล้ว ตัวของหญิงก็คลอดบุตรอยู่คนเดียวไม่มีญาติ เงินก็ไม่มีซื้ออาหารกิน บ่นพลางร้องไห้ไปพลาง โจรที่แอบเข้าไปฟังก็ให้นึกสงสาร จึงกำหนดจำแห่งโรงที่หญิงนั้นไว้แล้ว ก็เดินสอดแนมฟังตามเรือนโรงอื่นต่อไป พวกบริวารโจรที่เข้าไปฟังเสียงและตรวจดูลาดเลาทางที่จะเข้าออกตลอดแล้ว นายโจรกับบริวารก็ต่างถืออาวุธคบเพลิงกรูกันเข้าไปยิงปืนร้องอื้ออึงให้ชาวบ้านไม่ทัน รู้สึกตัวตื่นขึ้นก็ ต่างตกใจหลบ หลีกหนีไปจากเรือนโรง ที่มีอาวุธก็ต่อสู้บ้าง เมื่อต่อสู้ไม่ได้ก็หลบหนีไป

พวกโจรก็พากันเข้าค้นเก็บทรัพย์สิ่งของ ทองเงินได้มากแล้วก็ยิง ปืนขู่สำทับอีก แล้วจึงช่วยกันขนทรัพย์สิ่งของออกมา โจรบริวารที่เข้าไปแอบฟังหญิงที่ร้องไห้อยู่ในโรงแห่งหนึ่งนั้น โจรทั้งหลายก็มิได้เบียดเบียฬหญิงทั้งตัวหญิงก็เพิ่งคลอดบุตร จะพาหลบหนีไปก็ไม่ทัน เมื่อเห็นโจรมาเบียดเบียฬก็นิ่งอยู่ในโรง ฝ่ายโจรบริวารที่ได้ทราบเรื่องหญิงคลอดบุตรนั้น เมื่อตนได้เข้าช่วยกันปล้นได้ทรัพย์สิ่งของแล้ว โจรบริวารคนนี้ก็เก็บถุงเงินอันตกอยู่ที่พื้นดินได้ถุงหนึ่งประมาณเงิน ๒๐๐ เหรียญ ก็นึกถึงหญิงที่ร้องไห้บ่นพรรณนาถึงความลำบากยากจนนั้น โจรคนนี้ก็นำถุงเงินที่เก็บตกได้ไป**วางไว้**ที่ประตูโรงให้แก่หญิงอนาถา โดยเข้าใจว่าเวลารุ่งเช้าเมื่อหญิงเปิดประตูออกมาคงพบถุงเงิน จะได้ไว้เลี้ยงชีวิตและบุตรที่คลอดนั้น แล้วโจรคนนี้ก็ช่วยพวกโจรขนทรัพย์สิ่งของที่ออกจากบ้านที่ปล้นนั้มมาแบ่งปันกันตามสมควรมากน้อยแล้วก็ต่างกลับที่อยู่แห่งตน ส่วนโจรที่มีความกรุณานำเงินที่เก็บตกได้ไปวางไว้ให้แก่หญิงอนาถานั้น ก็คิดกลับใจ โดยเห็นว่า การปล้น ย่อมเป็นที่เดือดร้อนแก่เพื่อนมนุษย์มากนักไม่ควรเราจะกระทำ ก็งดเลิกจากโจรกรรมไม่ร่วมปล้นกันกับพวกเพื่อนอีกต่อไป แต่นั้นมาก็ตั้งใจพยายามกระทำการค้าขายหาประโยชน์เลี้ยงตนและบุตรภรรยาก็ช่วยกันทำมาหากินโดยทางสุจริตธรรม ก็มีความวัฒนาขึ้นโดยลำดับเจริญด้วยทรัพย์และบริวารตั้งเคหะสถานได้ใหญ่โตมีคนนับหน้าถือตาปรากฏชื่อเสียง นับว่าเป็นคนมั่งมีคนหนึ่ง ตนจึงมารำพึงว่าแต่ก่อนเราเข้าเป็นพวกโจรปล้นแย่งชิงทรัพย์สิ่งของ ๆ เขา ครั้นเราละเลิกจากโจรกรรมแล้วมาตั้งหน้าทำมาหากินก็ไม่เนิ่นช้า อาศัยเหตุผลอย่างไรหนอเราจึงมีทรัพย์สมบัติขึ้นรวดเร็วนักเกินประมาณ เมื่อเราประพฤติเป็นพาลกระทำการโจรกรรม

ลักปล้น ทางบุญกุศลนอกจากการไหว้เจ้า เราก็มิได้กระทำ รำพึงอยู่ดังนี้เนือง ๆ จึงนานึกขึ้นได้ว่า อ้อเมื่อเราไปปล้นครั้งนั้นเราเก็บเงินตกได้ถุงหนึ่ง ได้นึกถึงหญิงอนาถาหาที่พึ่งมิได้เราได้นำเงินนั้นไปวางไว้ที่ประตูโรง ปลงใจให้แก่หญิงโดยความกรุณา จะเป็นด้วยอำนาจอานิสงส์ที่เราได้บริจาคทรัพย์ให้แก่หญิงอนาถานั้นเอง บุญจึงช่วยอุดหนุนให้เรามั่งมีทวีทรัพย์มากขึ้นดังนี้ ก็บังเกิดความศรัทธายินดีในทางบริจาคทาน คฤหบดีผู้นี้ จึงนำเหตุการณ์อันเป็นส่วนตนเล่าให้บุตรหลานฟัง จึงยังปรากฏกิตติศัพท์ได้แพร่หลายมาถึงกาลบัดนี้

การทำบุญในเมืองจีน ให้ทำลับหลัง และไม่เฉพาะ

วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือน ๓ ขึ้น ๓ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

เรื่องการทำบุญในปัจจุบัน ได้รับผลในปัจจุบัน ประมาณล่วงหลายปีมาแล้ว เมื่อข้าพเจ้ายังรับราชการอยู่กระทรวงมหาดไทย ครั้งพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน ยังดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย มีรับสั่งโปรดให้ข้าพเจ้าไปสืบข้อราชการ เรื่องพระญวนลงเรือขึ้นไปทางเมืองเหนือด้วยกิจธุระ ทราบข่าวว่าเรือที่พระญวนไปนั้นถูกลมพายุที่ลำแม่-น้ำเรือล่มลง พระญวณจะเป็นอันตรายหรือประการใดยังหาทราบไม่ ให้ข้าพเจ้าไปสืบถามพระญวนที่วัดเพื่อทราบเหตุร้ายดี เวลาค่ำข้าพเจ้าได้ชวนจีนพูดไทยได้คนหนึ่งไปด้วย เมื่อเดินไปข้าพเจ้าได้ถามถึงเรื่องที่เมืองจีนว่า การทำบุญทานฝ่ายจีนนับถือว่าเป็นบุญอย่างสูงอย่างดีนั้นมี

หรือไม่ ถ้ามีเขาทำกันอย่างไร จีนคนนั้นตอบว่ามี ก็เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่าทานที่เขาทำถือว่าได้บุญแรงนั้น คือ เช่นคนหาบผักกาดมาเที่ยวขายด้วยความยากจน ถ้าจะทำทานเขาก็หาโอกาสที่จะทำ คือถ้าคนที่หาบผักหยุดพักแห่งใด เมื่อคนหาบผักไปปัสสาวะห่างหาบผัก ผู้ที่จะทำทานแต่ลำพังผู้เดียว ต้องเอาเงินเหรียญ ๑๐ เหรียญหรือมากน้อยเท่าใดก็ตาม นำเงินไปซุกไว้ที่มัดผักกาด อย่าให้เจ้าของผักกาดรู้เห็น และคนที่หาบผักกับผู้ที่ให้ทานนั้นต้องไม่รู้จักกัน ถ้ารู้จักกันหรือให้ต่อหน้าบุคคลที่ทำนั้นบุญย่อมน้อยไป และคนที่หาบผักนั้นได้พบเงินในระหว่างเวลาขายผักก็ดี หรือพบเงินเมื่อกลับถึงบ้านที่อยู่ก็ดี ก็เกิดความปลื้มใจเหลือเกิน และเกิดพิศวงสงสัยไม่รู้ว่าเงินของใครมาซุกในหาบผัก และไม่มีผู้มาติดตามไต่ถามก็ยิ่งมีความยินดีปีติทวีขึ้นมาก ผู้ที่ได้บริจาคทานอย่างผู้ที่ได้บริจาคทานอย่างนี้ มีตัวอย่างปรากฏได้เห็นผล คือปราศจากความยากจน มีแต่ให้บังเกิดลาภผลเจริญขึ้นทุกปี จนนับว่าเป็นผู้มั่งมีทรัพย์ตั้งตนและบ้านเรือนเป็นหลักฐาน โดยบทนิทานดังกล่าวดังนี้

เป็นโจร กลับตัวได้ ก็มีความเจริญ

จีนเหมาช่างทอง ดังได้กล่าวนามและที่อยู่ให้ทราบเบื้องต้นไว้แล้วนั้น เล่าให้นายพันโทพระพินิจสาราฟังว่า ที่เมืองจีนมีจีนพวกหนึ่งคบกันเป็นโจรปล้น, แย่งชิง, ลักทรัพย์, ชาวบ้านอยู่เนือง ๆ ครั้งหนึ่งพวกโจรนี้พากันไปปล้นบ้านเรือนราษฎรแห่งหนึ่ง เมื่อถึงเวลาดึกก็พากันเข้าปล้นเรือนราษฎร ๆ สู้ไม่ได้ก็ต่างหลบหนีไป หัวหน้าโจร

และบริวารก็ช่วยกันเข้าเก็บทรัพย์สิ่งของต่าง ๆ ได้มากแล้วยังหาพอแก่ใจไม่ นายโจรยังซ้ำสั่งให้จับบุตรสาวของชาวบ้านคนหนึ่ง ที่หนีไปไม่ทันนั้นมามอบให้ โจรบริวารคนหนึ่งคุมตัวไว้จะพาหญิงนั้นมาด้วย ฝ่ายโจรบริวารซึ่งเป็นผู้คุมหญิงนั้นมาคิดอยู่ในใจว่า หัวหน้าโจรเป็นคนโลภมากทรัพย์สินสิ่งของก็ปล้นเอาของเขามาได้มากแล้ว ยังให้คุมตัวบุตรสาวของเขาให้พลัดพรากจากมารดาบิดา เห็นว่าไม่เป็นการสมควร โจรบริวารคนนี้มีจิตกรุณาสงสาร จึงพูดกับหญิงสาวว่า เรามีความเวทนาแก่เจ้า แต่ครั้นเราจะปล่อยให้หนีไปโดยลำพังบางทีก็จะไม่พ้นอันตราย จึงนำหญิงไปห่างพวกโจร แล้วหาพ้อมหรือสิ่งที่จะครอบเป็นที่กำบังกายได้นั้นมา และบอกว่าเราจะครอบไว้ ให้ระวังฟังเสียงพวกของเรา ถ้าเขากลับไปหมดแล้ว เจ้าจึงออกจากที่กำบัง หญิงสาวนั้นก็มีความยินดีเหลือเกิน กระทำความเคารพอย่างสูงสุดและกล่าววาจาว่า ขอบพระคุณของท่านมากหาสิ่งจะเปรียบมิได้แล้ว จงกรุณาให้พ้นทุกข์เถิด จะไม่ลืมพระคุณของท่านเลยจนวันตาย โจรบริวารก็นำสิ่งที่กำบังครอบหญิงสาวนั้นไว้ แล้วรีบมาแจงแก่หัวหน้าโจร แกล้งทำกิริยาหน้าตื่นเป็นที่ตกใจ บอกว่าหญิงสาวนั้นหลุดมือหนีไปเสียแล้ว หัวหน้าโจรก็โกรธแต่มิได้ลงโทษ ด้วยกำลังขนทรัพย์สิ่งของชุนละมุนยุ่งอยู่ เมื่อขนทรัพย์สิ่งของได้มากแล้ว ก็กลับมาแบ่งปันกัน ตามส่วนมากและน้อยแล้วต่างก็กลับมายังที่อยู่ของตน ฝ่ายโจรบริวารที่มีความกรุณาปล่อยหญิงสาวให้พ้นจากทุกข์ไปแล้วนั้นมารำพึงว่า ที่เราเข้าประพฤติเป็นพวกโจรกระทำการเบียดเบียนราษฎร ให้ได้รับความเดือดร้อนเนือง ๆ นั้นไม่เป็นการสมควร ถ้าเขาทำเราอย่างที่เราทำเขา เราจะเดือดร้อนหรือไม่ถ้าเราเดือดร้อนเราก็ไม่ควรทำเขา เมื่อคิดเห็นฉะนี้

แล้วตนก็เลิกจากการเป็นโจร ตั้งใจกระทำการค้าขายพร้อมด้วยบุตรภรรยาไม่เกียจคร้าน ไม่ช้านานก็เจริญร่ำรวยมั่งมีทรัพย์สมบัติมาก พร้อมทั้งบริวารตั้งเป็นหลักฐานบ้านเรือนขึ้นใหญ่โต เพื่อนบ้านต่างมีใจนับถือไปมาหาสู่ และชาวบ้านก็ย่อมรู้อยู่ว่าแต่ก่อนเป็นโจร แต่กลับละพยศอันร้ายกลายเป็นคนดีและนับว่าเป็นคนมั่งมีทรัพย์ผู้หนึ่ง ประดุจเดียวกับพวกโจรบริวารซึ่งได้ให้เงินแก่หญิงอนาถา ต่อมาได้เป็นผู้มั่งมีและคฤหบดีคนที่ ๒ นี้มีความรำพึงถึงตนว่าเหตุไฉนหนอ เราจึงมีความเจริญเร็วนัก ก็นึกขึ้นได้ว่า เมื่อเรายังเป็นโจรไปปล้นชาวบ้าน หัวหน้าโจรสั่งให้เราคุมตัวหญิงสาวบุตรชาวบ้านคนหนึ่ง เพื่อพาไปไว้ยังสำนักตน เราไม่เห็นเป็นธรรม จึงปล่อยให้หญิงสาวพ้นทุกข์ไปนั้น จะเป็นด้วยส่วนบุญ ที่เราทำนี้เองมาอุดหนุนให้เราวัฒนาผาสุกได้โดยรวดเร็วอัศจรรย์ยิ่งนัก ก็บังเกิดความยินดีปรีดาถือว่าความกรุณาแก่เพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งประเสริฐเราย่อมได้เห็นผลแล้ว คือ ความมั่งมีทรัพย์ขึ้นได้เร็วผิดกว่าธรรมดา แต่นั้นมาก็มีศรัทธาเลื่อมใสในการบริจาคทานได้กระทำการบุญกุศลสืบไป คฤหบดีผู้นี้จึงนำประวัติส่วนตนมาเล่าให้บุตรหลานและญาติฟัง มีผู้ทราบต่อ ๆ กันมา

เรื่องพรานหานอแรดและงาช้าง

มีชายผู้หนึ่งชื่อนายน้อยอยู่บ้านน้ำคบ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก นายน้อยเป็นพรานเนื้อ หาเลี้ยงชีพด้วยการฆ่าสัตว์ป่าขายเนือง ๆ จะนับประมาณมิได้ ใครห้ามปรามอย่างใดก็ไม่เชื่อฟัง ครั้นต่อมานายน้อยป่วยอาการหนัก อยากกินน้ำ ลูกเมียต้องไปหาน้ำ

ตามหนองมาให้จึงกิน ถ้ามิใช่น้ำในหนองถึงกรอกใส่ก็ไม่กิน และแกรู้ด้วยว่าน้ำในหนองหรือมิใช่น้ำในหนอง ตามความสังเกตของลูกเมียบอกว่าถ้าได้กินน้ำที่ไปตักมาจากหนองแล้ว ดูอาการที่ป่วยค่อยกระเตื้องขึ้น คล้ายกับได้กินยาที่ถูกกับโรคอย่างวิเศษ ครั้นเมื่อจวนจะตายได้สั่งเมียไว้ว่า ถ้าตัวตายแล้ว ขอให้เอาปืนกระบอกที่เคยใช้ยิงสัตว์นั้นใส่ในโลง และเผาให้ไหม้ไปด้วยกัน ครั้นเมื่อนายน้อยตายแล้วเมียก็เอาปืนใส่ในโลงตามที่สั่งไว้ เมื่อเวลาเผาศพพรานเนื้อผู้นี้ พอไฟที่เผาศพติดพื้นทั่วกันดีแล้ว ก็บังเกิดเหตุประหลาดขึ้น คือได้มีเสียงดังอยู่ข้างบนขึ้นไป และเวลาที่เผาศพนายพรานนั้น อากาศโปร่งดีไม่มีพยับฝนหรือมืดคลุ้มแต่อย่างไร

ขโมยควาย ไฟไหม้ตาย

มีชายผู้หนึ่งชื่อนายชู อยู่บ้านออมทอง อำเภอพรมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เป็นผู้หาเลี้ยงชีพด้วยการขโมยควาย มีหลายครั้งเมื่อขโมยควายของชาวบ้านมาได้แล้ว ก็นำไปผูกซุ่มไว้ในป่าชัฏ แล้วตนเองกลับมาหาเจ้าของควายบ้าง บางครั้งก็มาหาพวกญาติหรือพวกพ้องของเจ้าของควายบ้าง เมื่อเจ้าของตกลงยอมให้เบิกค่าไถ่แล้ว ก็นำตัวเจ้าของหรือพวกพ้องไปรับควายที่ในป่า ถ้าเจ้าของควายไม่ให้เงินค่าไถ่มันก็นำควายไปขายที่อื่นต่อไป ดังนี้เสมอมีหลายครั้ง และเมื่อนำควายไปผูกไว้ในป่า ตัวโจรไปเสียที่อื่นไม่มีใครเฝ้าควาย บางคราวมีไฟป่าไหม้ลามมาไหม้ควายตายเสียหลายตัวดังนี้ก็มีบ้าง (วิธีผูก

ซุ่มควายไว้ในป่าของขโมยนั้น เขาพูดกันว่าต้องผูกมิให้ควายหายใจดังฟูดฟาดและดิ้นได้) ต่อมาเมื่อนายชูป่วยจวนจะถึงแก่ความตายนั้นได้เกิดไฟไหม้เรือนของนายชูขึ้นและเวลาไฟไหม้เรือนนั้น นายชูอยู่ในเรือนและตายเพราะไฟไหม้ด้วยนายชูหนีไม่ทัน เขาว่าถ้าเป็นผู้อื่นก็คงหนีจากเรือนได้ และจะไม่ตายเพราะไฟไหม้ ที่นายชูตายนั้นคงเพราะเวรตามสนอง

เรื่องล่าเนื้อยิงกันเอง

ก่อนที่จะกล่าวถึงเหตุผลนี้ ขอกล่าวถึงวิธีล่าสัตว์ป่าเสียก่อนเพื่อจะได้ไม่สงสัย คือการล่าสัตว์ป่า มี ๒ วิธี วิธีที่ ๑ นั้น ผู้ที่คอยยิงสัตว์จะเป็นกี่คนก็ตาม ต้องอยู่ในที่สูงกว่าพื้นดิน อยู่ห่างกันบ้างชิดกันบ้าง แลมีข้อสัญญากันว่าต้องยิงให้ลูกปืนหรือหันปากกระบอกปืนลงสู่พื้นดิน วิธีที่ ๒ นั้น พวกที่คอยยิงสัตว์ต้องนั่งให้เป็นปีกกาหรือต้องให้เป็นรูปคล้ายกับเรากางนิ้วชี้กับนิ้วแม่มือออกนั้น แลมีข้อสัญญากันว่าเมื่อเวลายิงปืน ต้องหันปากกระบอกปืนไปสู่กึ่งกลางของช่องปีกกานั้นเสมอ ทั้งสองวิธีนี้ ต้องมีพวกไล่สัตว์อีกพวกหนึ่งต่างหากจากพวกยิง พวกไล่สัตว์ต้องพยายามไล่ให้สัตว์วิ่งไปสู่พวกที่คอยยิงนั้น

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ ข้าราชการทั้งทหารและพลเรือนบางท่านที่จังหวัดน่าน เห็นเป็นการสนุกพร้อมกันตกลงกันว่า จะไปยิงสัตว์ป่าในวันเสาร์วันอาทิตย์ ผู้ใดจะไปแต่วันเสาร์แล้วเลยถึงวันอาทิตย์หรือจะไปแต่วันอาทิตย์ก็ได้ ครั้นถึงวันกำหนดพวกที่ไปแต่วันเสาร์ก็ไปทำการล่าสัตว์ป่าใช้วิธีที่ ๒ ในขณะที่นั่งคอยยิงสัตว์ คนหนึ่งในพวกที่นั่ง

คอยยิงสัตว์นั้น ได้แลเห็นเป็นนกยูงผ่านมาในปีกกานั้น จึงยกปืนขึ้นยิงไป กระสุนปืนไปถูกพวกเดียวกันเข้าคนหนึ่ง ถึงบาดเจ็บสาหัส จึงช่วยกันหามผู้ป่วยไปไว้ที่ข้างแม่น้ำ ตั้งใจว่ารุ่งขึ้นวันอาทิตย์จะหามลงเรือมาส่งยังบ้าน ครั้นรุ่งขึ้นวันอาทิตย์ พวกที่นัดไว้ก็มาถึงก่อนนำคนเจ็บกลับบ้าน เมื่อพวกวันอาทิตย์เยี่ยมผู้ป่วยแล้วจึงพร้อมใจกันว่าเมื่อเรามาแล้วต้องไล่ยิงสัตว์ จึงเริ่มทำการไล่ โดยใช้วิธีที่ ๒ เหมือนกัน ในระหว่างที่พวกไล่สัตว์กำลังทำการไล่สัตว์อยู่นั้น ในพวกที่คอยยิงสัตว์ผู้หนึ่ง ได้แลเห็นไก่ป่าเข้ามาจึงยกปืนขึ้นยิงไป แต่กระสุนปืนไปถูกคนหนึ่งในพวกเดียวกันเข้าอีก มีบาดเจ็บสาหัส เมื่อมีเหตุเป็นคำรบ ๒ เกิดขึ้นแล้ว ก็ช่วยกันหามผู้ป่วยลงเรือมาส่งบ้าน แลพวกเหล่านั้นก็พากันกลับบ้าน ส่วนคนทั้งสองที่ต้องกระสุนปืนนั้นก็ยังมีกุศลช่วยอยู่บ้าง เป็นแต่ต้องทนทุกข์ลำบากที่บาดแผลไม่ถึงแก่ความตาย เพียงให้รู้สึกโทษที่ตนตั้งใจกระทำบาป บาปจึงได้ตักเตือน

ฆ่าหมูขาย ไฟไหม้ตัว

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

ท่านขุนประมูลคดี ฯ มาที่กุฏิท่านพระสมุห์วัน วัดสามจีนใต้ เล่าให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังว่า โดยประมาณได้สัก ๑๕ ปีมาแล้ว ท่านพระอาจารย์แจ้ง วัดอนงคาราม ได้เล่าให้ท่านขุนประมูลคดีฟังว่า มีเจ๊กคนหนึ่ง (จำชื่อไม่ได้เพราะนานมาแล้ว) เจ๊กคนนี้หาเลี้ยงชีพในการฆ่าสุกรขายทำด้วยตนเองมาช้านาน สำนักอยู่ทางหลังวัดกัลยาณมิตร วิธีที่เจ๊กคนนี้ฆ่าสุกร ใช้มีดแทงตัวสุกร อยู่มาวันหนึ่ง

เมื่อตนฆ่าสุกรแล้วก็ออกมานั่งอยู่ที่น่าโรงริมคลอง จะเป็นด้วยเหตุใดหาทราบไม่ ในเวลานั้นไฟได้ลุกจากตัวเจ๊กโพลงขึ้นทั้งตัว เจ๊กตกใจกลัวด้วยพิษไฟลวกร้อน ก็โดดลงในคลองเลยขาดใจตายอยู่ในน้ำนั้นเอง

เอาข้าวลีบปนข้าวดีไปขาย เจ็บเวลาจะกินข้าว

เห็นเป็นข้าวลีบ เมื่อตายมีข้าวขึ้นในโลง

วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕ นายร้อยโทพูน สกุนตนาค เขียนเรื่องมาให้แก่ นายพันโท พระพินิจสาราว่า

นางจันตั้งบ้านเรือนอยู่ในคลองแปดริ้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบการอาชีพด้วยวิธีแลกเปลี่ยนอยู่เป็นเนือง นิจ มา ตั้งแต่อายุได้ ๒๐ ปีเศษ การแลกเปลี่ยนนั้นตามที่ท่านพระอาจารย์ฉิมผู้เป็นหลานเล่าให้ฟังว่า เมื่อถึงเทศกาลที่พวกชาวนาเขานวดข้าวเสร็จแล้ว นางจันก็เที่ยวไปเก็บข้าวตกตามลาน แลฟางที่เขาฟาดแล้วนั้นมารวมไว้ในบ้านตน เมื่อได้พอตามความต้องการแล้ว นางจันก็เริ่มฟาดฟางข้าว เพื่อเก็บข้าวลีบ (ข้าวลีบอย่างนี้เมล็ดกลม) รวมสะสมไว้ปีหนึ่ง ๆ ตั้ง ๒—๓ เกวียน กระทำเช่นนี้ทุก ๆ ปี ครั้นพอย่างเข้าฤดูที่ชาวนาเริ่มลงนา นางจันก็ตวงข้าวลีบมาปนกับข้าวดี บรรทุกลงเรือพายเที่ยวไปแลกเปลี่ยนพริก, กะปิ, หอมกระเทียม, น้ำตาล ผักต่าง ๆ แลของอื่น ๆ ตามต้องการ ได้ประกอบอาชีพวิธีนี้จนมั่งมีเงินทองเลี้ยงบุตรหลานสืบมา เมื่อบุตรหลานเติบโตรู้เรื่องประกอบการหากินด้วยตนเองแล้ว นางจันจึงได้งดการแลกเปลี่ยนอย่างนี้ ไม่ทำต่อไป ครั้นเมื่อ

พระมหาเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ
สร้างด้วยศิลาล้วน สูง ๑๕๐ ฟุต โดยพระเจ้า
อโศกมหาราช เมืองพุทธคยา ประเทศอินเดีย ฯ

อายุนางจันย่างเข้า ๘๑ ปี ก็มีอาการด้วยโรคชรามาเบียดเบียน ถึงแก่ล้มหมอนนอนเสื่อ ฝ่ายบุตรหลานก็ได้ช่อยกันรักษาพยาบาล มีการให้ยาและอาหารรับประทานเป็นต้น อาการป่วยก็มีแต่ทรุดลงจนถึงกินยาไม่ได้ แต่แกยังมีความอยากกินอาหารอยู่บ้าง วันหนึ่งแกได้เรียกขอข้าวสวยแก่บุตรว่าวันนี้อยากกินข้าวเหลือเกิน บุตรก็จัดข้าวสวยแลกับมาให้ พอแลเห็นข้าวสวยแกก็บ่นด่าว่า มึงไปเอาข้าวลีบมาให้กูกิน ๆ เข้าไปได้หรือ แกโกรธจึงร้องขอข้าวสวยแก่หลานต่อไป หลานก็นำข้าวมาให้แก ๆ ก็บ่นว่าเอาข้าวลีบมาให้แกกินอีก เป็นอันว่าวันนี้นางไม่ได้กินข้าว ครั้นต่อมาอีกสัก ๑—๒ วันแกก็ถึงแก่ความตาย ฝ่ายบุตรหลานแลญาติก็จัดการนำศพลงหีบ อาราธนาพระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรมแลทำบุญตามประเพณีแลได้กำหนดวันที่จะปลงศพในวันคำรบที่บ้าน ๓ คืน พอคืนที่ ๔ ก็ยกศพไปจัดการตั้งวัดที่ท่านพระอาจารย์ฉิม (วัดอยู่ในคลองแปดริ้ว) ครั้นรุ่งขึ้นวันที่จะเผาศพ เขาก็เปิดหีบเพื่อชำระศพ ชนทั้งหลายที่ไปช่วยในงานศพได้เห็นข้าวงอกขึ้นในหีบเกือบเสมอปากหีบ ต้นข้าวขึ้นเต็มทั้งหีบ ฝ่ายบุตรหลานญาติมิตรเพื่อนบ้านก็เห็นเป็นการประหลาดอัศจรรย์ แต่ท่านพระอาจารย์ฉิมท่านว่ากรรมเก่า เมื่อทำการแลกเปลี่ยนอยู่นั้นมาให้เห็นผล ให้เห็นประจักษ์แก่ตาชาวโลก

ชอบลักไก่กิน แก่ตัวขนไก่ขึ้นที่แขน

วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธ ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุล เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

นายร้อยโทพูน สกุลตนาค เขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโท

พระพินิจสารา บทหนึ่งว่า นายฤทธิ์ ตั้งบ้านเรือนอยู่บางรักน้อยในคลองอ้อม จังหวัดนนทบุรี ประกอบการอาชีพทางทำสวน ทำนา ทำตาล ตามควรแก่ฐานะของตน แต่นายฤทธิ์คนนี้ ชอบกินไก่มากที่สุด ไก่ซื้อมาก็มี ไก่ลักมาจากเขาก็มี ไก่วัดไก่บ้านเอาทั้งนั้น เว้นวันหนึ่งสองวันแกคงแสวงหามาให้ได้กินจนได้ ประพฤติเช่นนี้มาตั้งแต่อายุระหว่าง ๑๕—๒๖ ปีเป็นลำดับมาจนถึงอายุ ๔๐ ปี จึงเกิดอุบัติเหตุขึ้นคือขนไก่ได้งอกขึ้นที่แขนข้างขวาท่อนบนเป็นทิวยาวประมาณ ๔ นิ้ว เป็นขนอ่อน แกได้พยายามหายามาทาหลายอย่างก็ไม่หาย แลทายาจนขนไก่นั้นล้มแล้วก็ให้ปวดแสบปวดร้อนทนไม่ได้ มือลูบคลำก็ไม่ได้ ทนทุกขเวทนาอยู่ปีเศษ อยู่มาวันหนึ่งมีผู้มาพูดแนะนำให้ไปหาท่านอธิการวัดไทรม้าใต้ตรงข้ามจังหวัดนนทบุรี ว่าน้ำมนต์ของท่านดีนัก นายฤทธิ์ก็ไปหาขอให้ท่านช่วยรดน้ำมนต์ ท่านก็ทำน้ำมนต์ให้ ท่านเห็นขนไก่ที่แขนนายฤทธิ์ ท่านจึงว่าประสกกินไก่มากนัก ถ้าจะให้ท่านรักษาก็ต้องปฏิญญาณตนว่า แต่นี้ต่อไปจะไม่ฆ่าไก่จึงจะรักษาให้ นายฤทธิ์ก็ยอมปฏิญญาณสาบานถวาย ท่านก็รดน้ำมนต์ให้แลอาศัยน้ำมนต์ทาที่ขนไก่ขึ้นนั้น ได้ประมาณ ๔—๕ วัน ขนไก่ที่ขึ้นก็หลุดหมด ตั้งแต่นั้นมานายฤทธิ์ไม่ฆ่าไก่อีกเลย ที่สุดถ้ารู้ว่าเนื้อไก่ที่เขาปนกับผักยำก็ไม่รับประทาน

ปล้นโคเขามาฆ่า ตัวต้องลำบาก

วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธ เดือน ๕ ขึ้น ๕ ค่ำ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

นายร้อยโทพูน ศกุนตนาค เขียนเรื่องส่งมาให้แก่ นายพันโท

พระพินิจสารา บทที่ ๒ ว่า นายรื่นตั้งบ้านเรือนอยู่ในคลองบางรักน้อย ในคลองอ้อม จังหวัดนนทบุรี นายทรัพย์ ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงกับนายรื่น นายขำตั้งบ้านเรือนอยู่บางประดู่ในคลองอ้อม จังหวัดนนทบุรี อยู่มาวันหนึ่งคนทั้งสามนี้จะเป็นใครไม่ทราบ เดินออกไปนอกทุ่งหลังบ้าน ได้เห็นโคของพ่อค้าแขกมาพักอยู่ โคตัวหนึ่งพลัดฝูงเข้ามาหาหญ้ากินอยู่ริมสวนต่อกับทุ่ง เมื่อเห็นแล้วจึงมาบอกแลพาพรรคพวกรวมกัน ๓ คน ออกไปต้อนไล่ให้โคเข้าในสวน ฝ่ายโคหนีไปติดโคลนอยู่ไปไม่ได้ คนทั้ง ๓ ก็เข้าจับไปผูกไว้ในที่ลับแล้วปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดี นายทรัพย์ออกความเห็นว่าฆ่าดีกว่าขาย คนทั้ง ๓ ก็ตกลงกันจึงฆ่าโคนั้นเสียแล้วก็ชำแหละเนื้อและเครื่องในแบ่งกัน และเลี้ยงลูกเมียกิมอื่นหนำสำราญได้ไม่กี่วันก็มีเหตุ คือ ต่อมาอีก ๓ วันนับแต่วันที่ฆ่าโคนั้น นายขำได้เดินไปกินน้ำตาลเมาที่นอกทุ่งหลังบ้านแล้วกลับเดินจะมาบ้าน ในระหว่างเดินทางมา ก็มีผู้ร้ายเข้ามาฟันนายขำบาดเจ็บหลายแผล อาการหนักมาก ต้องรักษาอยู่หลายเดือน เมื่อบาดแผลหายแล้วก็อพยพครอบครัวไปอยู่ทางเหนือเลยสาปสูญไป

ในวันที่นายขำถูกผู้ร้ายฟันนั้น นายทรัพย์ก็ได้ถูกเจ้าพนักงานฝ่ายบ้านเมืองจับ โดยต้องหาว่านายทรัพย์เป็นพวกผู้ร้ายปล้นที่ตำบลบางลำภูคราวเดียวกันกับอ้ายทองแดงผู้ร้ายปล้น (ต้องประหาร) นายทรัพย์ก็ต้องจำขังคุก อยู่ไม่นานก็ถึงแก่ความตายด้วยโรคปัจจุบันส่วนนายรื่นนั้นนับวันแต่วันที่ ได้ฆ่าโคแล้วก็ตั้งหน้าเล่นแต่การพนันจนถึงแก่ต้องขายที่สวนขายบ้านเรือนทั้งมีหนี้สินยุ่งยาก อยู่บ้านเดิมไม่ได้ก็เลยอพยพหนีเจ้าหน้าที่ไปอยู่ทางเหนือ ไม่ทราบว่าจะเป็นตายร้ายดีประการใด.

ไปยิงค่างทะลุลูกนัยน์ตา ลูกออกมานัยน์ตาทะลุ

วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

นายร้อยโทพูน ได้เล่าให้นายพันโทพระพินิจสาราฟังอีกบทหนึ่งว่า มีบุรุษผู้หนึ่ง ตั้งบ้านเรือนอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา ประกอบอาชีพเนื่องอยู่ในราชการ วันหนึ่งบุรุษผู้นั้นพร้อมด้วยลูกน้อง ๒—๓ คน พากันไปเที่ยวป่า ไม่ได้ตั้งใจว่าจะประหารชีวิตสัตว์ ครั้นเข้าไประแวกป่าแห่งหนึ่งให้บังเอิญพบค่างตัวหนึ่ง บุรุษนั้นก็เอาปืนยิงค่างกระสุนปืนแล่นไปถูกศีรษะค่างทะลุออกทางลูกตาข้างขวา ค่างนั้นก็ตายและในกาลครั้งนั้นภรรยาของบุรุษผู้นั้นตั้งครรภ์ได้ประมาณ ๕ เดือนเศษ ครั้นเมื่อถึงเวลาคลอดบุตร ๆ นั้นเป็นชาย นับตั้งแต่คลอดจากครรภ์มารดาแล้ว ก็มีโรคเบียดเบียนไม่หยุดหย่อน มีอาการให้ปวดศีรษะและหน้าตา ร้องครวญครางอยู่จนถึงวันคำรบ ๗ บุตรชายนั้นเกิดตาปะทุขึ้นมาทางขวา ได้รับความลำบากเจ็บปวดอย่างสาหัส ทนทุกขเวทนาอยู่ไม่พ้นวันก็ถึงแก่ความตาย

เอามีดฟันนิ้วไก่ ลูกออกมานิ้วเท้าไม่มี

วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

นายร้อยโทพูน ศกุนตนาค เล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังว่า ประมาณในปี พ.ศ. ๒๔๒๕ มีหญิงคนหนึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา หญิงคนนี้เวลามีครรภ์ได้ประมาณ ๔ เดือนเศษได้ช่วยสามีแลญาติฟาดข้าวซึ่งนำมาไว้ยังลาน เมื่อฟาดข้าวก็ได้แยกไว้กองหนึ่งต่างหาก ครั้นวันหนึ่งมีไก่หลายตัวได้มากินข้าวเปลือกที่กองไว้นั้น

ฝ่ายหญิงคนนั้นก็พยายามขับไล่ขว้างปาไก่ ๆ ก็บินหนีไป สักครู่หนึ่งไก่ก็มากินอีก ดั่งนี้หลายครั้ง ที่สุดหญิงคนนั้นมีความโกรธเมื่อเห็นไก่กำลังจิกข้าวกิน จึงใช้สวิงขนาดใหญ่เหวี่ยงทอดไปครอบไก่นั้นไว้ได้ตัวหนึ่ง จึงมัดเท้าไก่ทั้งสองข้างแล้วไปวางที่เหนือขอนไม้ใหญ่ เอามีดฟันที่นิ้วเท้าไก่ทั้งสองข้างแล้วก็ปล่อยไป ไก่นั้นทนทุกขเวทนาอยู่มาไม่ช้าวันก็ถึงแก่ความตาย ครั้นเมื่อหญิงนั้นถึงกำหนดคลอดบุตรแล้วบุตรนั้นเป็นหญิง รูปร่างหน้าตาก็งดงามดี แต่ที่นิ้วเท้าทั้งสองนั้นหามีอย่างปรกติสามัญชนไม่ คือเป็นปุ่ม ๆ ยื่นออกมาจากเท้าทั้งสองข้าง เมื่อเติบโตขึ้นเดินไปไหนก็ไปได้อย่างคนธรรมดา บัดนี้ก็ยังมีตัวอยู่

เป็นนักเลงไก่ ก่อนตายเอามือชนกัน

วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันพุธ เดือน ๓ ขึ้น ๘ ค่ำ ปีจอจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นายเล็ก ไทยอาจ อายุ ๓๖ ปี บ้านตำบลกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มาเล่าความให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังว่า ประมาณ ๕—๖ ปีมาแล้ว นายเล็กได้ทราบว่านายทองเสือ อยู่บ้านกระทุ่มแบนเป็นผู้ที่ชอบเลี้ยงไก่ไว้ชนตามบ่อนที่นัดเนือง ๆ มาตั้งแต่เป็นหนุ่ม แลธรรมดาเมื่อชนไก่ ถ้าไก่ถูกแทงที่ศีรษะหรือที่นัยน์ตา ก็ต้องรีดเลือดที่ศีรษะแลถ่างตาออกใช้ขมิ้นกับปูนใสและเอาด้ายร้อยเข็มเย็บไว้ให้เข้าชนกันต่อไป สัตว์อย่างใดที่จะอดทนความเจ็บปวดเหมือนไก่ก็หายาก ไก่บางคู่ชนกันจนตายคาสังเวียนก็มีบ้าง นายทองเสือคนนี้เป็นนักเลงเล่นชนไก่มาหลายปี จนอายุได้ประมาณ ๕๐ ปีเศษ นายทองเสือป่วยเป็นไข้ครั้นเมื่ออาการป่วยหนักลงก็แสดงกิริยาอาการให้คนเห็น คือกำมือทั้ง

สองขึ้นชนกันอย่างหนัก ๆ ใครจับมือไว้ก็ไม่หยุด ชนกันจนมือทั้งสองฟกแลเรียกให้คนพยาบาลเอาเข็มมาส่งให้นายทองเสือ ๆ ก็เอาเข็มสัก ๆ ลงบนศีรษะ เมื่อได้ทำเช่นนี้อาการเดือดร้อนกระวนกระวายก็ค่อยคลาย เมื่อจะกินอาหารก็ให้ปั้นข้าวสุกเป็นก้อนเล็ก ๆ หย่อนลงในคอของแก แต่กลืนไม่ลงต้องให้เอาไม้ดุนส่งลงไป อาการที่บันดาลให้เป็นเช่นนั้นก็คล้ายกับเมื่อเวลาชนไก่ได้อันหนึ่ง ๆ เจ้าของก็ต่างจับไก่ออกจากกันหยุดพัก เจ้าของไก่ต่างให้น้ำไก่ เจ้าของก็เอาข้าวสุขที่บดประสมกับน้ำนมไว้นั้นปั้นเป็นก้อนเล็ก ๆ ให้ไก่กินเพื่อให้มีกำลังแข็งแรงขึ้น แลเมื่อนายทองเสือมีอาการป่วยหนักก็ให้กระสับกระส่ายไม่มีความสุข ทนทุกขเวทนาจนถึงแก่กรรมดั่งนี้

ฆ่าแม่โคลูกอ่อน ต่อมาญาติพี่น้องก็ตาย

ในวันเดียวกันนี้ นายเล็ก ไทยอาจ บ้านกระทุ่มแบน ได้เล่าความให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังอีกเรื่องหนึ่งว่า

สามีภรรยาคู่หนึ่ง ชื่อคนทั้ง ๒ จำไม่ได้ ทราบแต่บ้านอยู่จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ประมาณหลายปีมาแล้วมีบุตรชายคนหนึ่ง เมื่อถึงกำหนดปีบวช มารดาบิดาและหมู่ญาติก็คิดจัดการที่จะบวช ในวันสุขดิบนั้น เจ้าของฆ่าโคแม่ลูกอ่อนลงตัวหนึ่ง เพื่อเป็นอาหารจะได้เลี้ยงกันในงานบวชนาค เมื่อแม่โคตายแล้ว ลูกโคยังเล็กอยู่ก็อดนม ครั้นรุ่งขึ้นมารดาแลญาติพวกเพื่อนบ้านก็ช่วยกันแห่เจ้านาคไปยังวัดที่จะบวช เมื่อแห่นาคเดินไปนั้น ลูกโคที่แม่โคถูกฆ่าตายแล้วนั้นเดิมตาม

ไปด้วย คนไล่ให้กลับก็ไม่กลับ เมื่อเจ้านาคเข้าโบสถ์ ลูกโคที่ตามไปนั้นก็เข้าไปในโบสถ์ด้วย ถึงแก่ต้องขับไล่ป้องกันไว้ (เป็นอัศจรรย์เบื้องต้นให้คนเห็น) เมื่อเจ้านาคบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์แล้ว มารดาบิดาแลญาติพวกพ้องก็ต่างกลับบ้าน ครั้นอยู่มาได้ประมาณ ๒ เดือน มารดาบิดาแลญาติพวกพ้องที่อยู่ในบ้านก็ต่างเกิดอาการป่วยไข้ จนถึงแก่กรรมตายด้วยกันทั้งหมดบ้าน (เป็นอัศจรรย์เบื้องปลาย)

เอาเหล็กฉมวกแทงไก่ ตนต้องถูกผู้ร้ายใช้เหล็กฉมวกแทงเอา

วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

นายเปลี่ยนอายุ ๘๓ ปี เป็นลุงนางเป้า มาพักอยู่บ้านหลวงวิรุฬห์วรากร เล่าเรื่องให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังว่า ประมาณ ๕๐ ปีมาแล้ว นายเปลี่ยนได้ทราบว่า ชายคนหนึ่งชื่อนายกลั่น อายุประมาณ ๓๐ ปี บ้านอยู่ตำบลวัดนนทรี จังหวัดอยุธยา (กรุงเก่า) เป็นผู้ประพฤติทุจริตเลี้ยงไก่ไว้สำหรับแกงกินเสมอ ๆ เวลาเมื่อจะฆ่าไก่นั้น ทำอุบายคือตนนั่งอยู่บนเรือนถือเหล็กฉมวกไว้เล่มหนึ่ง แล้วเอาข้าวเปลือกโปรยลงที่ล่องใต้ถุน ไก่ก็พากันมากินมากตัว นายกลั่นก็ก้มลงมองดู เมื่อเห็นว่าไก่ตัวใดอ้วนท้วนดีก็เอาเหล็กฉมวกแทงลงไปที่ตัวไก่ ๆ ตายแล้วก็เอามาแกงกิน แต่ทำอย่างนี้เนือง ๆ มานานปี ครั้นเมื่อเวลานายกลั่นจะตาย เวลาค่ำก็มีผู้ร้ายลอบเอาเหล็กฉมวกมาแทงที่ตะโพกนายกลั่น รักษาบาดแผลไม่หาย นายกลั่นป่วยบาดแผลทนทุกขเวทนาทรมานอยู่จนขาดใจตาย

ลักพระเงิน ถูกผู้ร้ายฟันตาย

นายเปลี่ยนได้เล่าเรื่องให้ นายพันโท พระพินิจสาราฟังอีกบทหนึ่งว่า นายเปลี่ยนได้ทราบว่า ชายคนหนึ่งชื่อนายพู อายุประมาณ ๓๐ ปี บ้านอยู่ตำบลวัดนนทรี จังหวัดอยุธยา เป็นผู้ประพฤติทุจริตไปลอบลักพระเงินในโบสถ์วัดนนทรี ประมาณสัก ๒ กระบุงมาทำลายองค์พระลอกเอาเงินที่เขาบุไว้นั้นไปหลอมจำหน่ายเป็นประโยชน์แก่ตน ส่วนชันแกนพระนั้น นายพูรวบรวมไปทิ้งไว้ที่ในนาท้องทุ่ง มีชาวบ้านพูดโจษกันว่า ใครเอาแกนพระที่ลอกเอาเงินออกแล้วไปทิ้งไว้ในนามาก ความที่โจษกันนี้ทราบถึงท่านเจ้าอธิการวัดนนทรี ท่านมีความสงสัยจึงให้ขึ้นไปตรวจดูบนเพดานโบสถ์ แล้วมาบอกแก่ท่านว่าพระเงินที่ไว้บนเพดานโบสถ์นั้นหายไปหมดแล้ว ท่านอธิการเข้าใจว่าคงจักเป็นนายพูลักพระเงินไปทำลาย ท่านจึงพูดว่าท่านเคยใช้นายพูขึ้นไปกวาดมูลค้างคาวและมูลนกที่ถ่ายไว้บนเพดานโบสถ์เพื่อให้สะอาด นายพูได้เห็นพระเงินบนเพดาน คงเป็นอ้ายพูลักพระเงินไปทำลายแน่แล้ว ครั้นอยู่มาวันหนึ่งนายพูไปเล่นชนไก่พนันที่บ่อน เวลาเย็นนายพูกลับเดินมาบนทางเปลี่ยว มีผู้ร้ายมาฟันนายพู ตัดคอตัดแขนตัดขานายพูตาย แล้วนำไปทิ้งไว้ที่ป่ารกแห่งหนึ่งอันเป็นที่ลับ แต่ส่วนตัวนายพูนั้นนอนตายอยู่ในระหว่างทางที่เดินมานั้น ฝ่ายบุตรภรรยาของนายพูเห็นผิดเวลา นายพูยังไม่กลับบ้าน ก็พากันเดินไปตามพบศพนายพู แต่ศีรษะแขนขาไม่มี ฝ่ายภรรยาจำผ้านุ่งที่นายพูนุ่งกับกระเป๋าที่คาดเอวนั้นได้ จึงรู้ว่านายพูตาย เมื่อเจ้าหน้าที่ทราบมาตรวจพลิกศพแล้ว บุตรภรรยาก็นำศพนายพูไปฝังไว้ ส่วนชาวบ้านที่ทราบเหตุเรื่องนายพูลักพระเงิน

ไปทำลาย ก็ต่างพูดกันต่อ ๆ ไปว่านายพูลักพระเงินไปทำลาย นายพู จึงถูกผู้ร้ายฆ่านายพูตาย แลการฆ่าก็ผิดธรรมดาแปลกอยู่.

เอาชะลอมสวมปากควายไม่ให้กินข้าว ก่อนตาย
มีน้ำลายฟูมปากเหมือนควายอยากกินข้าว

นายซุ่นฮวดเล่าว่า นายโท้ อยู่บ้านกล้วย ตำบลพระโขนง ไปทำนาอยู่ที่ตลาดบัวขาว อำเภอบางกะปิ แขวงกรุงเทพ ฯ เมื่อแก นำข้าวเปลือกเข้ามานวดผูกควายเวียนให้นวดข้าว เอาชะลอมสวมปาก มิให้ควายเล็มข้าว ทำเช่นนี้อยู่ชั่วนาตาปี จนควายมีน้ำลายฟูมปาก เพราะอยากเล็มข้าวที่นวด ครั้นต่อมาอายุนายโท้ได้ ๖๐ ปีเศษ ป่วย ใกล้เวลาจักตายก็แสดงอาการให้ กระวน กระวาย มีน้ำลายฟูมปาก เหมือนควาย เวลากินยาแลข้าวก็กินได้โดยยาก ที่ริมฝีปากนั้นเปื่อย กินเผ็ดร้อนและอาหารไม่ใคร่ได้ ต้องทนทุกข์ทรมานมีอาการทุเรศมาก แล้วจึงตาย

เอามีดฟันหลังกระบือ ต่อมาตนสะดุดตอไม้เป็นแผลตาย

วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี- เดือนอ้าย แรม ๑๑ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นายบุญมา ทิมอาน บ้านอยู่ตำบลหัวลำโพง จังหวัดพระนคร เล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราฟัง ที่กุฏิท่านพระอาจารย์วัดสามจีน ใต้ว่า โดยประมาณ ๗—๘ ปีมาแล้ว นายบุญมา ทิมอาน ได้ทราบว่า

นายพุดบ้านศีรษะจรเข้ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นผู้เสพสุรา ประพฤติเป็นพาลทุจริต นายพุดเป็นเลขชั้นในกรมทหารปืนใหญ่ เป็นผู้บิดพริ้วต่อหน้าที่ราชการ มูลนายเรียกให้ไปรับราชการก็หลบตัวเสีย นายจึงเกาะภรรยาไปแทน อยู่มาวันหนึ่งกระบือของนายพุดตัวหนึ่งเข้าไปกินข้าวแลเหยียบย่ำข้าวที่ในนาของนายพุด ๆ โกรธจึงเอาดาบเหล็กมีคมขว้างไปถูกสันหลังกระบือ ปลายดาบปักเขาไปลึกมาก กระบือเจ็บก็ดิ้นรนจนล้มลงนอนอยู่ นายพุดจึงเข้าไปชักดาบออกจากหลังกระบือแล้ว ก็พอดีภรรยากลับจากที่นายเกาะตัวไป ภรรยาเล่าความให้นายพุดผัวฟังว่า นายท่านสั่งว่าให้ไปรับราชการโดยเร็ว ถ้าช้าไปท่านจะลงโทษ แลเวลานั้นภรรยาเห็นกระบือป่วยมีบาดแผล จึงถามนายพุดว่าใครทำร้ายกระบือ นายพุดว่าไม่รู้ ภรรยาก็บ่นด่าเป็นคำหยาบต่าง ๆ นายพุดก็นิ่งเสีย อยู่มาเพื่อนบ้านเขาบอกแก่ภรรยานายพุดว่า นายพุดเองผู้เอาดาบขว้างกระบือ เมื่อภรรยาทราบแล้วก็หยุดด่า กระบือป่วยบาดแผลอยู่ได้ ๓—๔ วัน กระบือก็ขาดใจตาย ต่อมาประมาณปีเศษวันหนึ่ง นายพุดไปไถนาเท้าของนายพุดไปสดุดตอไม้เข้าเกิดเป็นแผลขึ้นที่เท้า รักษาอย่างไรแผลนั้นก็ไม่หาย แผลกำเริบเป็นพิษมากขึ้นทุกวัน เมื่อนายพุดใกล้ตายนั้น ก็มีกิริยาอาการให้ดิ้นรนกระวนกระวายทนทุกขเวทนาเหมือนเมื่อกระบือถูกดาบขว้างฉะนั้นแล้ว นายพุดจึงขาดใจตายไปตามยถากรรม

สร้างศาลเวลาขัดสน เห็นผลทันตา

วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๓ ขึ้น ๙ ค่ำ ปีจอจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นายเหลือ ถนนพระราม ๔ จังหวัดพระนคร มาเล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังว่า เมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๐ นายเหลือได้ทราบความจากขุนเกษมกำนัน (นอกราชการ) บ้านอยู่ตำบลคลองเปรมประชากร หาเลี้ยงชีพในการซื้ออิฐขาย ขุนเกษมกำนันเล่าให้นายเหลือฟังว่า เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๕๙ มีคนายกวัดเทียนถวายมาบอกบุญเรี่ยไรแก่ขุนเกษมว่า จะสร้างศาลาที่วัดเทียนถวายหลังหนึ่ง เวลานั้นขุนเกษมก็ขัดสนมีเงินอยู่เพียง ๓๐ บาทเท่านั้น แต่ด้วยกำลังศรัทธาแก่กล้าก็สละทรัพย์ ๒๐ บาทเข้าส่วนในการสร้างศาลา เมื่อขุนเกษมส่งเงิน ๒๐ บาท ให้แก่ผู้มาเรี่ยไรไปแล้ว ฝ่ายมารดาภรรยากับทั้งภรรยาช่วยกันบ่นว่าไม่รู้จักความยากจน ทำเป็นคนใจบุญมีเงินอยู่ ๓๐ บาท เข้าเรี่ยไรถึง ๒๐ บาท เหลืออยู่ ๑๐ บาท ใช้ไม่กี่วันก็จะหมดแล้วจะได้เงินที่ไหนมาใช้ต่อไป ขุนเกษมไม่โต้ตอบอย่างไรนิ่งเฉยเสีย ด้วยมีใจเลื่อมใสมั่นคงอยู่แล้ว อยู่มาประมาณ ๑๕ วัน คนที่ทำการอยู่ในบ้านท่านเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์มาหาขุนเกษมบอกว่า ให้จัดอิฐไปส่งที่บ้านท่านเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ๕๐,๐๐๐ แผ่นเศษ ด้วยท่านต้องการจะทำการก่อสร้าง ขุนเกษมมีความยินดีมาก จึงรีบจัดซื้ออิฐบรรทุกเรือไปส่งโดยเร็ว ในจำนวนอิฐ ๕๐,๐๐๐ แผ่นเศษนั้น ขุนเกษมคิดหักเงินค่าที่ซื้อเชื่ออิฐเขาแลค่าใช้จ่ายในการนำอิฐไปส่งเสร็จแล้ว ยังคงมีกำไรอยู่ถึง ๒๐๐ บาทเศษ แต่ก่อนมาขุนเกษมมีเรือสำหรับบรรทุกอิฐอยู่ลำเดียว ครั้นเมื่อส่งอิฐเมื่อคราวที่แล้วได้กำไรถึง ๒๐๐ บาทเศษ จึงจัดซื้อเรืออีก ๒ ลำ รวมเป็น ๓ ลำด้วยกันบ้บว่าได้กำไรเพิ่มเติมขึ้นอีก ต่อมาขุนเกษมได้สร้างเตาสำหรับเผาอิฐขึ้นเป็นส่วนของตน และ

มีความเจริญต่อมาจนบัดนี้แลขุนเกษมได้พูดว่า ที่ขุนเกษมได้บริจาคทรัพย์เข้าส่วนสร้างศาลา ในเวลาขัดสน ก็ได้ผลในปัจจุบันทันด่วนดังนี้ เป็นเหตุทำให้ขุนเกษมบังเกิดความปีติยินดีในการบริจาคทานขึ้นอีกมาก แลเป็นที่หวังอุ่นใจของขุนเกษมสืบไป

ด่าพระร้อนหน้าอกจนตาย

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงวันจันทร์ เดือน ๑๒ แรม ๔ ค่ำ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

นายเชยอายุ ๕๘ ปี บ้านอยู่บางคณฑี หมู่ที่ ๘ อำเภอบางคณฑี จังหวัดสมุทรสงคราม มาหานายพันโท พระพินิจสารา นายเชยเล่านิทานให้ฟังบทหนึ่งว่า โดยประมาณ ๑๐ ปีเศษมาแล้ว หลวงวิจารณ์ ฯ มีหน้าที่เป็นกรรมการจังหวัด บ้านอยู่ตำบลเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี หลวงวิจารณ์ ฯ มีหน้าที่ราชการเป็นผู้ตรวจตามวัดต่าง ๆ และสอบถามความรู้พระสงฆ์สามเณร ถ้าพระสงฆ์สามเณรรูปใดตอบถูกต้องตามข้อถามก็ดีอยู่ ถ้าตอบเคลื่อนคลาดด้วยมีความรู้ไม่เพียงพอ หลวงวิจารณ์ ฯ ก็ใช้วาจาหยาบคายดุว่าพระสงฆ์สามเณร ด้วยถ้อยคำต่าง ๆ ไม่มีความเคารพ หลวงวิจารณ์ ฯ เคยมาตรวจตามวัดในท้องที่แขวงอำเภอบางคณฑีอยู่เนือง ๆ นายเชยจึงได้ทราบ และหลวงวิจารณ์ ฯ นี้มักชอบขอสิ่งของของพระสงฆ์ ตามวัดที่ไปตรวจ ถ้าท่านให้ตามขอก็เป็นการดี ถ้าไม่ให้ก็ไม่เป็นที่พอใจ อยู่ข้างลำบากแก่พระสงฆ์ ครั้นต่อมาเมื่ออายุหลวงวิจารณ์ ได้ประมาณ ๕๐ ปีเศษ ก็เกิดมีการ

ป่วยเป็นไข้อยู่ที่บ้านเจ็ดเสมียน ได้หาแพทย์มารักษาพยาบาล อาการป่วยก็ไม่คลาย เมื่อป่วยมีอาการให้ร้อนที่หน้าอกเป็นกำลังเหลือที่จะทน หลวงวิจารณ์ ฯ ได้บอกกับบุตรภรรยาและญาติ ขอให้ช่วยตักน้ำมารดลงที่หน้าอกอยู่เสมอ จึงพอผ่อนเย็นได้บ้างถ้าหยุดรดน้ำก็ให้ร้อนอีก รดน้ำจนที่พื้นดินใต้ถุนตรงที่หลวงวิจารณ์ ฯ นอนนั้นเป็นบ่อ แพทย์ให้กินยาแก้ร้อนก็ไม่หาย หลวงวิจารณ์ ฯ ก็ร้องครวญครางบ่นว่าร้อนเหลือที่จะทนทาน แต่ทนทุกข์ทรมานต้องรดน้ำที่หน้าอกอยู่เสมอนั้นจนบุตรภรรยาญาติก็ต่างอิดหนาระอาใจ แต่ด้วยความจำเป็นก็ต้องช่วยปฏิบัติ อยู่ได้ประมาณปีเศษ หลวงวิจารณ์ ฯ จึงถึงแก่กรรม และเมื่อทำการปลงศพแล้ว บุตรภรรยาญาติฝ่ายหลวงวิจารณ์ ฯ ก็อพยพครอบครัวกระจัดกระจายไปจากภูมิลำเนาเดิม ไม่ทราบว่าไปอยู่ที่ไหน

เป็นพะทำมะรงใกล้ตายเอาหวายมาทำกิริยาให้เฆี่ยน

นางพลับหมอนวดได้ทราบว่า ชื่อพะทำมะรงนวม ครั้งพระยาอุทัย (รอด) เป็นผู้ว่าราชการเมืองอุทัยธานี พระทำมะรงคนนี้ดุร้ายมาก เมื่อนอนป่วยอาการหนัก ได้เรียกให้เอาหวายมาจุ่มน้ำทำกิริยาโกรธแล้วร้องว่าให้เฆี่ยนเข้า ๆ แล้วพะทำมะรงนวมก็ขาดใจตาย

คิดขโมยกระบือไปเห็นเหตุการณ์จึงกลับตัวได้

อีกเรื่องหนึ่ง นางพลับหมอนวดได้ทราบว่า นายเอี่ยมบ้านคุ้งสำเภา จังหวัดชัยนาท ได้เล่าเรื่องให้นางเหรียญบุตรของนางพลับฟัง ด้วยเหตุนายเอี่ยมได้มาอาศัยแพของนางเหรียญอยู่ว่าแต่ครั้งก่อนนายเอี่ยมยังเป็นหนุ่มได้คบเพื่อนเป็นนักเลงลักกระบือ ครั้งหนึ่งเวลา

กลางคืน นายเอี่ยมกับพวกเพื่อนได้ไปซุ่มอยู่ที่บ้านแห่งหนึ่ง เพื่อจะลักกระบือที่บ้านนั้น ไปซุ่มอยู่ ๒ คืนก็ยังไม่มีโอกาสที่จะลัก ครั้นคืนวันที่ ๓ ก็เข้าไปซุ่มอยู่อีก คืนวันนั้นได้ยินเสียงเป็นคนเฆี่ยนคนดังขวับ ๆ นายเอี่ยมเข้าใจว่า คงมีขโมยมาลักกระบือไปได้แล้ว มันจึงตีเตือนกระบือให้เดินเร็ว และเสียงขวับ ๆ สักประเดี๋ยวก็ได้ยินเสียงคนที่เป็นเจ้าของกระบือในบ้านนั้นร้องไห้ขึ้นเซ็งแซ่ นายเอี่ยมจึงรู้ว่าคนตาย นายเอี่ยมคิดขึ้นได้ว่าคนที่ตายนั้นคงทำบาปกรรมไว้ และที่ได้ยินเสียงเฆี่ยนขวับ ๆ นั้น คงเป็นเจ้ากรรมนายเวรมาจับกุมคุมคนที่ตายนั้นไป นายเอี่ยมมีใจหวาดเสียวมากคิดเกรงกลัวบาปขึ้นได้ในเวลานั้นว่า เราจะไม่เป็นขโมยอีกต่อไป ตั้งใจค้าขายหากินทางสุจริตก็เป็นสุขอยู่.

ชอบฆ่าเต่ากินสลบไป

อีกเรื่องหนึ่ง นายเอี่ยมได้เล่าให้นางเหรียญฟังว่า เพื่อนของนายเอี่ยมคนหนึ่ง ชอบฆ่าเต่ากินเนือง ๆ แต่เมื่อฆ่าเต่ากินแล้วก็ก่อพระเจดีย์ทรายองค์หนึ่งทุก ๆ ครั้งที่ฆ่าเต่า อยู่มาเพื่อนของนายเอี่ยมป่วยอาการหนักถึงกับสลบไป ครั้นกลับฟื้นขึ้นหายป่วยแล้ว จึงเล่าให้ฟังว่า เมื่อสลบไปนั้น มีคนสี่คนมาคุมตัวไปยังเมืองนรก พระยายมราชว่าพวกเต่ามาร้องทุกข์ว่าเจ้าฆ่าเต่ากินมาหนักหนา จึงต้องจับตัวเจ้ามาชำระ เพื่อนของนายเอี่ยมให้การแก้ว่าที่ฆ่าเต่ากินมากนั้นจริงตามข้อหา แต่เมื่อฆ่ากินแล้วก็ได้ก่อพระเจดีย์ทรายให้ทุกครั้งที่ฆ่าเต่ากิน พระยายมราชว่าแก่เต่าว่า เขาได้ก่อพระเจดีย์ทรายให้ทุกครั้งที่ฆ่า

และเวลานี้เขายังไม่ถึงกำหนดกรรมมรณะ จึงปล่อยตัวให้เพื่อนของนายเอี่ยมให้คืนกลับมาก่อน

ด่ามารดา เกิดหนอนในปาก

นางผ่อง เมรยากร เล่าให้ฟังว่า นางพล้อย บุตรท่านหมอสุข บ้านอยู่ตรอกพระยาสุนทรพิมล จังหวัดพระนคร เล่าความแก่นางผ่องว่า หญิงชื่อเขียนเป็นเชื้อผู้ดี แต่วาจาหยาบมาตั้งแต่ยังเป็นสาว ถึงแก่ด่ามารดาเป็นคำหยาบต่าง ๆ ต่อมาประมาณนานปี จนนางเขียนมีบุตรหลายคน ก็ยังไม่งดเว้นวาจาหยาบ ด้วยบาปนั้นจึงเกิดโรคขึ้นในปาก เมื่อเวลารับประทานอาหารแล้วให้คันตามริมฝีปาก นั่งเกาไปถูไปไม่ได้หยุด ต่อมาก็เกิดแผลขึ้นในปาก อาหารที่เผ็ดร้อนก็รับประทานไม่ได้ เป็นดังนี้มาหลายปี อาการที่เป็นแผลในปากก็เปื่อยทวีมากขึ้น อาหารที่รับประทานก็ลดน้อยถอยลง ๆ แพทย์ประกอบยารักษาก็ไม่หาย ต่อมาเมื่อใกล้จะถึงมรณกรรมก็เกิดกิมิชาติหมู่หนอนขึ้นในปาก หนอนนั้นปากดำ ๆ ต้องจ้างหญิงคนหนึ่งเดือนละ ๑๐ บาทไว้สำหรับเป็นผู้ตรวจแผลในปาก ถ้าหนอนโผล่ออกมาหญิงลูกจ้างก็เอาปากคีบ ๆ หนอนออกมาทิ้ง ต้องทำดังนี้เสมอ เวลารับประทานอาหารแสนลำบาก อาหารที่เผ็ดร้อนก็รับประทานไม่ได้ กำลังก็ลดน้อยถอยลงทุกที ในปากก็มีแต่น้ำเลือด, หนอง, มีกลิ่นเหม็นเน่า ใครเข้าใกล้ก็รังเกียจเกลียดชัง ตั้งแต่เกิดหนอนขึ้นในปากแล้ว ก็ทนทุกขเวทนาอยู่ได้ประมาณ ๒ เดือน ก็ถึงแก่มรณกรรม ผู้ที่กล่าวคำผรุสวาทหยาบ

ช้าต่าง ๆ ก็มีโทษอยู่แล้ว ยังซ้ำกล่าวคำหยาบด่ามารดาผู้มีพระคุณอีกด้วย จึงเป็นครุกรรมเกิดเวรสนองแก่ตนให้เห็นโทษในปัจจุบันดังนี้

ด่ามารดาตัวเหม็นประดุจซากศพ

วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันอาทิตย์ เดือนอ้าย แรม ๑๔ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นางผ่อง เมรยากร เล่าให้ฟังว่า นางนิ่ม อายุ ๗๐ ปี เป็นภรรยาหลวงกันภยุบาท เป็นมารดาของสามีนางผ่อง เล่าความให้นางผ่องฟังว่า พี่สาวของนางพลอยที่เป็นญาติของสามีนางผ่องนั้น ครั้งหนึ่ง มารดาของพี่สาวนางพลอยทะเลาะกับพี่สาวนางพลอย มารดาพูดว่า กูเลี้ยงมึงมาตั้งแต่ตีนเท่าฝาหอยยังอกตัญญูไม่รู้คุณของกู พี่สาวของนางพลอยตอบมารดาว่า แม่นี่แกพิลึกแกจะเอาบุญเอาคุณอะไรกับข้า แกก็เลี้ยงข้า ๆ ก็เลี้ยงลูกข้า แกจะมาเอาบุญคุณอะไรกัน ครั้นต่อมาพี่สาวของนางพลอยคลอดบุตร ๆ ก็ตาย ต่อมาพี่สาวของนางพลอยป่วยอยู่ในห้องแห่งหนึ่ง เมื่อมีอาการป่วยหนัก ผู้ที่เข้าไปเยี่ยมบ่นกันว่า พอโผล่เข้าไปในห้องก็เหม็นประดุจซากศพ แล้วต่อมาพี่สาวของนางพลอยถึงแก่มรณกรรม มีเสียงพูดกันว่า พี่สาวของนางพลอยเมื่อยังไม่ทันตายก็มีกลิ่นเหม็นเกินธรรมดา คงเป็นด้วยกล่าววาจาหยาบ และอกตัญญูต่อมารดา จึงเป็นดังนั้น

คนสอพลอเวลาตายมีสุนัขมาแย่งชิงศพ

วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงวันจันทร์ เดือน ๒ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นางผ่อง เมรยากร เล่าให้ฟังว่า ประมาณ ๓๐ ปีเศษมาแล้ว นางผ่องทราบว่าหญิงชื่อพลับบ้านอยู่บางขุนพรหม จังหวัดพระนคร นางพลับอยู่ในบ้านพระประมวลเก่า นายมดก็อาศัยอยู่ในในบ้านนี้เหมือนกัน วันหนึ่ง นางพลับฟ้องต่อคุณหญิงอิ่มว่า นาย-มดถ่ายอุจจาระรดสะพานท่าน้ำ คุณหญิงอิ่มโกรธก็สั่งให้นายมดไปล้างสะพาน ความจริงนายมดก็ไปถ่ายอุจจาระจริงด้วยท้องเสีย แต่หาได้ราดเปื้อนสะพานดุจนางพลับฟ้องไม่ นายมดก็ต้องไปล้างตามคำสั่ง เมื่อไปล้างก็ไม่มีอุจจาระเปื้อนตักน้ำมาราดสะพานเปล่า ๆ นางพลับผู้นี้เป็นคนช่างฟ้องเล็กฟ้องน้อยจริงบ้างเท็จบ้างดังนี้เนือง ๆ เพื่อหาความชอบต่อนาย ในทางส่อเสียดต่อมานางพลับป่วยเป็นโรคท้องร่วงไปส่งทุกข์แล้วเดินกลับมาให้เวียนศีรษะก็ล้มลง แต่นั้นมา อาการป่วยก็กำเริบขึ้นในท้องกระเสาะกระแสะอาหารรับประทานไม่ค่อยได้ให้อ่อนเพลีย ป่วยอยู่ได้ประมาณเดือนเศษ หรือสองเดือน นางพลับก็ถึงแก่มรณกรรม อายุประมาณ ๕๐ ปีเศษไว้ศพสวด ๒-๓ คืน เมื่อยกศพไปจะเผาที่วัดสารพัดช่าง สัปเหร่อเขายกศพเอามาวางไว้ยังไม่ทันจะลงหีบ เวลานั้นมีสุนัขมากตัวไม่ทราบว่ามาแต่ไหน มากผิดปกติมาล้อมศพจะแย่งกันกิน ช่วยกันไล่ไม่ทัน สุนัขตัวหนึ่ง ตรงเข้ามากัดที่แก้มนางพลับ ขาดไปข้างหนึ่ง เป็นอัศจรรย์ผิดกว่าศพอื่น ๆ ซึ่งไม่เคยมีสุนัขมาแย่งชิงกันเช่นนี้.

ลักฉ้อโกงเป็นพยานเท็จ ถูกฟ้าผ่าตาย

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงวันศุกร์ เดือน ๑ แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นางวินิจ สิทธาภา เล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังว่า เมื่อนางวินิจไปอยู่เมืองปราจีนบุรี ประมาณ ๗-๘ ปีมาแล้วนางวินิจได้ทราบว่านายเบี้ยว บ้านคลองวัว จังหวัดปราจีนบุรี เป็นผู้ประพฤติทุจริตหากินทางเป็นโจรผู้ร้าย ลักฉกฉ้อโกงทั้งเป็นพยานเท็จและลักโคกระบือปล้นชิง ต้องจำคุกตะรางมาหลายครั้งหลายหน ชาวบ้านได้ทราบเหตุผลด้วยกันมาก ต่อมาครั้งหนึ่ง นายเบี้ยวมีคดีเกี่ยวข้องต้องจำขังอยู่ที่ตะรางเมืองปราจีนบุรี ครั้นพ้นโทษแล้วมาก็อยู่บ้านคลองวัวได้ประมาณ ๗ วัน นายเบี้ยวไปช่วยภรรยาไถนา ครั้นเวลาบ่ายฝนตกพรำ ๆ ฟ้าก็ผ่าลงมาถูกนายเบี้ยวกำลังถือคันไถอยู่ และถูกกระบือที่ไถนานั้นด้วยตายด้วยกันเป็น ๒ ศพ ที่ตัวนายเบี้ยวนั้นดำเป็นตอตะโก ผู้ที่ทำบาป ๆ ย่อมสนองให้เห็นประจักษ์ในปัจจุบันดังนี้

พ่อตายไปเกิดเป็นสัตว์อยู่ที่บ้านของบุตร

เรื่องนายยกเหา เจ้าคุณรัตนธัชมุนี (อิสฺสรญาโณ)

วัดบวรนิเวศ กรุณาบันทึก ส่งมาให้

ในบ้านสวนใหม่ ตำบลเกาะยอ จังหวัดสงขลา

มีสุภาพบุรุษคนหนึ่ง ชื่อนายยกเหา เป็นคนสุภาพเรียบร้อย คนโดยมากนับถือ ได้ยินว่าแกปรารถนาพุทธภูมิด้วย เมื่ออายุแก่กลาง ๆ คน ขนาด ๔๕–๕๐ ปี แกเจ็บตาย เมื่อใกล้จะตาย มีคนไปเยี่ยมแกมาก ลูกเมียพากันร้องไห้ แกยังเทศน์สอนเขาว่าอย่าร้องไห้ ให้ถือเอาแกเป็นตัวอย่าง คนเกิดมาแล้ว ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เกิดมาแล้วก็ต้องตายอย่างนี้แหละ แล้วแกก็ดับจิตไป เมื่อแกตายแล้วประมาณ ๑๐ ปีเศษ มีหญิงคนหนึ่งอายุประมาณ ๑๗-๑๘ ปี อยู่บ้านห่างกันมากชื่อนางคิ้ม มีอาชีพทางปอกสัปรสขาย วันหนึ่งแกปอกสัปรส เผอิญมีดแฉลบไปถูกเอาที่เท้า กลายเป็นบาดทพิษ เลยล้มเจ็บลงเพราะพิษของบาดแผลที่ถูกมีดบาด ปรากฏว่า แกรู้สึกร้อนหน้าอกเป็นกำลัง นอนสลบไปหลายวัน ขณะที่นางสลบอยู่นั้นปรากฏว่าได้นิมิตรฝันว่านางไปเที่ยว เวลาที่เดินไปเที่ยว ได้เห็นคนกำลังเสวยสุขและทุกข์กันอยู่แม้แต่คนที่ตายไปก่อนนางคิ้มเกิด ก็ได้เล่าให้นางฟังว่า คนนั้นเสวยสุขอยู่อย่างนั้น ๆ เพราะความดีที่แกทำไว้ คนที่ได้เสวยทุกข์อยู่ เพราะความชั่วที่แกทำไว้ เมื่อนางได้ฟังคำพูดของพวกเหล่านั้นเล่าให้ฟัง นางจำได้ทุกอย่างที่ผู้เสวยสุขและทุกข์บอก นางจำ

ได้ทั้งชื่อรูปพรรณสัณฐาน ต่อมานางก็รู้สึกตัวตื่นขึ้น ได้เล่าให้ญาติพี่น้องฟังโดยตลอดว่า

เมื่อเที่ยวไปได้พบบุรุษคนหนึ่งอายุกลางคน (คือนายยกเหาที่ได้ออกชื่อมาแล้วข้างต้นนั้นเอง) ติดเครื่องพันธนาการ แกสั่งว่าเมื่อกลับไปแล้วอย่าไปคบกับลูกสาวของแก เพราะมันไม่มีเมตตากรุณาต่อสัตว์อื่น เมื่อแกตาย เวลาจะสิ้นใจ สุนัขหอนขึ้น จิตเลยไปประวัติในเสียงสุนัข เลยไปเกิดเป็นสุนัขแดงอยู่ ๓ ปี เมื่อยังเป็นลูกสุนัข ขึ้นไปบนเรือนด้วยสำคัญว่า เรือนของตัว นึกว่าจะได้กินข้าว แต่ลูกสาวทุบตีบ้าง ฉวยคอซัดลงมาบ้าง ไม่เคยได้กินเลย แต่ถ้าคราวไหนขึ้นไปบนเรือนพบภรรยาหรือบุตรชายจึงได้กิน ลูกชายเคยห้ามพี่สาวว่าอย่าไปทำอย่างนั้น ควรจะเอ็นดูมันบ้าง ลูกสาวก็ไม่ฟังยังทำอย่างเดิม เกิดเป็นสุนัขอยู่ ๓ ปี ได้กินข้าวอิ่มหนเดียว เมื่อคราวแต่งงานบ่าวสาว มีบุรุษคนหนึ่งชื่อนายซ้าย เอาอาหารให้กินอิ่ม เมื่อกินอิ่มแล้วไปนอนเอาหัวพาดบันไดบ้านนายเฉ้ยไล่ ตายแล้วมีคนเอาไปทิ้ง

เมื่อตายจากสุนัขแล้วมาเกิดติดพันธนาการอยู่นี่แหละ นางคิ้มถามว่า ที่ติดพันธนาการเพราะกรรมอะไร แกบอกว่าเพราะกินที่สวนเขา คือสวนของนายซ้ายผู้ให้อาหารกิน เมื่อเป็นสุนัขอยู่นั่นเอง นางคิ้มถามว่า เมื่อไรจะหลุด แกบอกว่าเจ้าของสวนเขายังไม่ตาย ยังไม่ได้ชำระกัน เมื่อชำระกันแล้วก็คงจะหลุดพ้นไปได้

นายเอียดลูกชายของนายยกเหานั้น เป็นคนเฉลียวฉลาดมาก พอรู้ว่านางคิ้นเล่าให้คนฟังว่า บิดาเธอเกิดเป็นสุนัข และตายจากสุนัขไปติดพันธนาการอยู่ดังกล่าวมาแล้ว เธอก็เอากระดาษฟุลสแก๊ปดินสอไปถาม จดเอาคำพูดของนางคิ้มไว้ เธอได้จดไว้ทุกอย่าง ตามคำของ

นางคิ้มเล่าให้ฟัง นายเอียดยังซักไซ้ว่าบิดาของเธอรูปพรรณสัณฐานอย่างไร นางคิ้มก็บอกว่าตัวขาวเป็นคนล่ำสัน อายุประมาณกลางคน เธอย้อนถามอีกว่า มีตำหนิแผลอะไรที่ไหนบ้าง นางคิ้มตอบว่าเป็นแผลเป็นอยู่ที่ขมับเบื้องขวา นายเอียดบอกว่าเขาเองหรือแม้แต่แม่ของเขาก็จำไม่ได้เสียแล้วว่าบิดามีแผลเป็นอยู่ที่ขมับขวา เมื่อนางคิ้มบอกขึ้นก็นึกได้

เมื่อข้าพเจ้าออกไปสงขลา คนอื่น ๆ เล่าให้ฟัง และนายเอียดลูกนายยกเหา เมื่อกลับไปบ้านตรวจดูเขตแดนสวน ตามที่บิดาบอกว่ากินที่สวนเขาเข้าไป ก็จริงอย่างที่บิดาเขาบอก ซึ่งก่อนจากนั้นเขาไม่ได้รู้มาเลยคือ ต้นสวนอยู่ริมทะเล ปลายสวนขึ้นภูเขา ไปกินที่เขาที่ปลายสวนบนภูเขานั่นเอง

นี่เป็นคำที่นายเอียดเล่าให้ฟังเอง และเขารับรองว่า นางคิ้มพูดนั้น จริงทั้งหมดไม่เคลื่อนคลาดเลย และเขาบอกว่า เมื่อบิดาเขาตายนางคิ้มจะเกิดแล้วหรือไม่ เขาจำไม่ได้ แต่ไม่เคยไปบ้านเขาเลย

อัตถาธิบายพร้อมทั้งนิทานสาธกเรื่องกรรมจำแนกสัตว์ให้เป็นต่าง ๆ กันโดยย่อนี้ หวังว่าจะเป็นเครื่องเกื้อกูลแก่กุศลสัมมาปฏิบัติของผู้สนใจ และไม่ประมาทตามสมควร แม้ตั้งสัจจาอธิษฐานว่าจะทำแต่กรรมดีตามความสามารถ จะไม่ทำกรรมชั่วอย่างเด็ดขาดดังนี้ ผลดีและความสุขก็จะตามสนองตามสมควร ถ้าท่านคอยสังเกตจะเห็นได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีใครมาพยากรณ์ แต่คนอ่อนปัญญามักไม่เห็นผลดีที่ปราณีต เช่นใจสูงสะอาดเมตตากรุณา สามารถ ร่างกาย

สมบูรณ์ ทรัพย์ไม่วิบัติเหล่านี้ โดยมากมักเห็นผลดีหยาบ ๆ เช่นการได้ลาภได้ยศ สรรเสริญ ความสนุกเจือทุกข์ แต่เข้าใจว่าสุขเพราะไม่รู้จักสุขจริง ๆ แต่ผลดีหยาบ ๆ นั้น เป็นของแท้ก็มี เป็นของเทียมก็มี

เพราะเหตุนี้ขอชวนเชิญทุกท่านที่ได้อ่านฟังแล้ว น้อมใจนึกถึงคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธรัตน พระธรรมรัตน พระสงฆรัตนมาก ๆ ให้เกิดปัญญาแก่กล้าสามารถ เห็นทั้งผลดีและความสุขที่เป็นภายใน ตลอดถึงผลดีภายนอกแล้วทำชีวิตให้เป็นสาระทั่วกันเทอญ. ฯ

บัญชีวิจารณ์พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ๒ หอไตรวรรณคดีพิจารณ์

ลำดับ	เล่มที่	ข้อที่	ชื่อคัมภีร์	ผู้แต่ง	ผู้วิจารณ์	ปีที่พิมพ์
๑๒๓๖	๑๐	๑๑๑	ศีลขันธวรรคฎีกา, ศีลขันธวรรคฎีกา ฉ, ศีลขันธวรรคฎีกา ฌ	ศิลาจารย์	ศาสตราจารย์ดร.ปิยะพร ธีรเวชกุล	๒๕๑๗
๑๒๓๗	๑๐	๑๑๑	ศีลขันธวรรคฎีกา	ศิลาจารย์	ศาสตราจารย์ดร.ปิยะพร ธีรเวชกุล	๒๕๑๗
๑๒๓๘	๑๑	๑๑๑	ปาจิตติยกัณฑ์	ศิลาจารย์	ศาสตราจารย์ดร.ปิยะพร ธีรเวชกุล	๒๕๑๗
๑๒๓๙	๑๑	๑๑๑	ปาจิตติยกัณฑ์	ศิลาจารย์	ศาสตราจารย์ดร.ปิยะพร ธีรเวชกุล	๒๕๑๗

๑ ปาจิตติยกัณฑ์ ๑

๑๒๓๙	๑๑	๑๑๑	ปาจิตติยกัณฑ์	ศิลาจารย์	ศาสตราจารย์ดร.ปิยะพร ธีรเวชกุล
๑๒๓๙	๑๑	๑๑๑	ปาจิตติยกัณฑ์ ฎีกา ก	ศิลาจารย์	ศาสตราจารย์ดร.ปิยะพร ธีรเวชกุล

วัน	เดือน	เจ้าภาพ	บำเพ็ญกุศล
เสาร์	๑๔ ตุลาคม	คุณสมจิต เจียมเจริญ และคณะ	เลี้ยงพระเช้า
เสาร์	๑๔ ตุลาคม	คณะลิ้มชาวฟ้า คุณอาลักษณ์ และเพื่อน ๆ พี่น้อง	สวดพระอภิธรรม
อาทิตย์	๑๕ ตุลาคม	คุณสมจิต เจียมเจริญ และคณะ	เลี้ยงพระเช้า
		(สัตตมวารที่ ๑)	สวดพระพุทธมนต์ เลี้ยงพระสงฆ์
		คณะศิษยานุศิษย์ นำโดย คุณกิมจู อัศวเทพทวี, ร้านเอ็งเลียงฮวด	๑๐๘ รูป มาติกา บังสุกุล — สวดพระอภิธรรม
จันทร์	๑๖ ตุลาคม	คุณสมจิต เจียมเจริญ	เลี้ยงพระเช้า
จันทร์	๑๖ ตุลาคม	คุณบุญเลี้ยง คุณชูศรี โพธิสุวรรณ, นายเหว่งซิง แซ่แต้	สวดพระอภิธรรม
อังคาร	๑๗ ตุลาคม	ไวยา ฯ พระครูวินัยธรชินเทพ ชินเทโว วัดสัมพันธวงศ์	เลี้ยงพระเช้า
อังคาร	๑๗ ตุลาคม	นายโอวตี่ แซ่เอี๊ยบ, นายเล้ง แซ่เฮียะ	สวดพระอภิธรรม
พุธ	๑๘ ตุลาคม	นางนิ้ม ซูเจ็ง, นางเอ็ง เสี่ยงเฮียะ, นายจุงฮง แซ่เตีย, นางบุญเรือน แซ่กอ, นางอานี้ แซ่อ๊อ	สวดพระอภิธรรม
พฤหัสบดี	๑๙ ตุลาคม	คณะคุณไพโรจน์ คุณประจวบ คุ้มไพโรจน์	สวดพระอภิธรรม
ศุกร์	๒๐ ตุลาคม	นายสมบูรณ์ อุบลวัชรินทร์	สวดพระอภิธรรม
เสาร์	๒๑ ตุลาคม	นายเหรียญ นิวาตวงศ์	สวดพระอภิธรรม

วัน		เดือน	เจ้าภาพ	บำเพ็ญกุศล
อาทิตย์	๒๒	ตุลาคม	สมาคมผู้ค้ากระสอบ	สวดพระอภิธรรม
อาทิตย์	๒๙	ตุลาคม	ตั้งปอเชียง และจึงง้วนเชียง	เลี้ยงพระเพล ๘๘ รูป
อาทิตย์	๒๙	ตุลาคม	พระธรรมปาโมกข์ วัดราชประดิษฐ์	สวดพระอภิธรรม
อาทิตย์	๕	พฤศจิกายน	นางนิยม วิทยานุกรณ์, นายสายัณห์ อิศรานุกรณ์, นายทวีเดช ปิยะภาณี	สวดพระอภิธรรม
อังคาร	๗	พฤศจิกายน	ภิกษุและศิษย์กุฎีมณีคุณ, นายประเสริฐ รักษ์แดงเจริญสุข, นายบุรี เชวงวนิช, ปภัสสร์ พูนพัฒนปรีชา, สฤษดิ์ — พรรณศรี สลาวน	สวดพระอภิธรรม
พุธ	๘	พฤศจิกายน	ห้างหุ้นส่วนจำกัดศึกษาสัมพันธ์	สวดพระอภิธรรม
พฤหัสบดี	๙	พฤศจิกายน	(บำเพ็ญกุศลฌาปนกิจศพ) วัดสัมพันธวงศ์ และศิษยานุศิษย์	
ศุกร์	๑๐	พฤศจิกายน	(บำเพ็ญกุศลฉลองอัฐิ) วัดสัมพันธวงศ์ และศิษยานุศิษย์	

พิมพ์ที่: คณะพิมพ์และจำหน่ายศาสนภัณฑ์ (โรงพิมพ์การศาสนา)
นายพยุง ทิพย์นคร ผู้จัดการและผู้พิมพ์โฆษณา โทร. ๘๑๒๓๑๑